

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

MIASTA KĘDZIERZYN-KOŹLE

WARSZAWA 2019

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisk podstawowe do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle
Zleceniodawca:	Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	inż. Zuzanna Górecka-Gąbka
Zespół autorski:	mgr inż. arch. Anna Olbromska-Matusiak inż. Kamil Suchożebski mgr Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	9
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	9
2.2	Cel sporządzenia dokumenty	10
2.3	Zawartość dokumentu	11
2.4	Zmiany wprowadzone w porównaniu z obowiązującym studium	17
2.5	Powiązania z innymi dokumentami.....	20
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	25
4	Istniejący stan środowiska	26
4.1	Charakterystyka środowiska przyrodniczego	26
4.2	Zasoby krajobrazowe	30
4.3	Obszary chronione	30
4.3.1	Formy ochrony przyrody.....	30
4.3.2	Projektowany obszar ochronny GZWP	32
5	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.....	33
5.1	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	33
5.1.1	Zagrożenia naturalne	33
5.1.2	Zagrożenia wynikające z zagospodarowania i użytkowania terenu.....	33
5.1.3	Gospodarka ściekami i odpadami	36
5.2	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	37
6	Analiza spójności ustaleń projektu studium z wymogami planowania przestrzennego i ochrony środowiska.....	38
6.1	Informacja dotycząca sposobu realizacji wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	38
6.2	Analiza zgodności ustaleń projektu studium z zapisami wynikającymi z opracowań z zakresu ochrony środowiska dla gminy	39
6.3	Zgodność celów wskazanych w projekcie studium z celami wskazanymi w międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych dokumentach	41
7	Identyfikacja możliwych oddziaływań.....	42
8	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.	46
8.1	Oddziaływanie na ludzi.....	46

8.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny.....	50
8.3	Wpływ na różnorodność biologiczną	52
8.4	Oddziaływanie na wodę	53
8.5	Oddziaływanie na powietrze	55
8.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	56
8.7	Oddziaływanie na krajobraz	57
8.8	Oddziaływanie na klimat	58
8.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	60
8.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	60
8.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	60
8.12	Podsumowanie obejmujące bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania.....	62
9	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	63
10	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	63
11	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	63
12	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	64
13	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	64
14	Oświadczenie autora prognozy	70
15	Tabele i wykazy.....	71
15.1	Materiały źródłowe	71
15.2	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	72
15.3	Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle.....	73
15.4	Jednolite części wód powierzchniowych, ich status i stan	75

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle, sporządzonego zgodnie z uchwałą nr XXIV/196/16 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanej zmiany studium. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie zmiany studium warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie studium, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Ponadto zakres merytoryczny stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu w piśmie z dnia 12 kwietnia 2017 r. (znak pisma: WOOŚ.411.33.2017.ER) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kędzierzynie-Koźlu w piśmie z dnia 6 kwietnia 2017 r. (znak pisma: NZ.4311.01.2017.MJ).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu wskazał, że prognoza powinna zawierać w szczególności:

1. Przy wypełnianiu zapisów art. 51 ust. 2 pkt 2 lit a) i b) (określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem), należy uwzględnić przede wszystkim stan jakości: powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb, a także klimat akustyczny, gospodarkę odpadami i wodno-ściekową, krajobraz, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, zasoby naturalne, ukształtowanie powierzchni ziemi, klimat. – *zagadnienie zostało omówione w rozdziale 5 Diagnoza stanu i funkcjonowanie środowiska*
2. Należy scharakteryzować i ocenić istniejący sposób zagospodarowania obszaru objętego postanowieniami projektowanego dokumentu oraz przedstawić te informacje na załączniku kartograficznym. – *zagadnienie zostało omówione w rozdziale 4 Istniejący stan środowiska oraz 5 Diagnoza stanu i funkcjonowanie środowiska oraz sporządzono załącznik do prognozy oddziaływania na środowisko.*
3. Przy opisie stanu środowiska oraz ocenie przewidywanych oddziaływań należy szczególnie uwzględnić formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy o ochronie przyrody istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu Informacje te należy przedstawić również na załączniku mapowym. *zagadnienie zostało omówione w rozdziale 4 Istniejący stan środowiska oraz 5 Diagnoza stanu i funkcjonowanie środowiska oraz sporządzono załącznik do prognozy oddziaływania na środowisko a także sporządzono załącznik do prognozy*

oddziaływania na środowisko.

4. Należy dokonać oceny stopnia zgodności postanowień projektu dokumentu z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do obowiązujących zakazów. – *zagadnienie zostało omówione w rozdziale 8.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody*
5. W przypadku planowania rozwoju energetyki wiatrowej (...) – *na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle nie planuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych.*
6. W prognozie należy uwzględnić zagadnienia dotyczące łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian biorąc pod uwagę m.in. takie elementy jak: bezpośrednie i pośrednie emisje gazów cieplarnianych oraz działania skutkujące ich pochłanianiem i zmniejszeniem ich emisji oraz klęski żywiołowe. – *zagadnienie zostało omówione w rozdziale 8.8 Oddziaływanie na klimat.*

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu wskazał, że zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko powinien być zgodny z określonym w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej i kartograficznej.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina miejska Kędzierzyn-Koźle to drugie co do wielkości miasto Opolszczyzny. Położone jest w południowo-wschodnim rejonie województwa opolskiego i posiada krótki odcinek granicy z województwem śląskim – gmina Rudzieniec. W granicach województwa opolskiego Kędzierzyn-Koźle graniczy z gminami Bierawa i Cisek od południa, Reńska Wieś od zachodu, Zdzieszowice, Leśnica i Ujazd od północy.

Kędzierzyn-Koźle w swojej obecnej formie powstał w 1975 r. poprzez połączenie sąsiadujących ze sobą jednostek osadniczych: miasta Koźle, miasta Kędzierzyn, miasta Kłodnica, miasta Sławięcice, wsi Cisowa, wsi Lenartowice, oraz wsi Miejsce Kłodnickie. Wymienione miejscowości do czasu administracyjnego połączenia w jeden organizm miejski funkcjonowały jako oddzielne i samodzielne jednostki osadnicze. Współczesny kształt Kędzierzyna-Koźla jest w głównej mierze wynikiem formalnej decyzji administracyjnej, nie zaś zachodzących w sposób naturalny procesów urbanizacyjnych. Głównym czynnikiem dyktującym utworzenie zespołu miejskiego było usprawnienie rozwoju lokalnego przemysłu.

Geograficznie miasto Kędzierzyn-Koźle położone jest na Nizinie Śląskiej i rozpościera się nad rzeką Odrą i wpadającymi do niej rzeką Kłodnicą oraz Kanałem Gliwickim i Kanałem Kędzierzyńskim. Obok terenów przemysłowych i zurbanizowanych, funkcjonują obszary bogate pod względem przyrodniczym – do najcenniejszych należą zachowane, półnaturalne siedliska podmokłe w dolinie Odry i zwarte kompleksy leśne. Charakterystyczna dla miasta jest wysoka lesistość, wynosząca ok. połowy powierzchni miasta. Lasy pełnią m.in. funkcje ochronne izolując tereny mieszkaniowe od dużych zespołów zabudowy przemysłowej.

2.3 Zawartość dokumentu

Analizie ustaleń studium w prognozie oddziaływania na środowisko podlegać będzie jedynie część B opracowania, czyli kierunki zagospodarowania przestrzennego. Na opracowanie składa się część tekstowa oraz graficzna, które zawierają przede wszystkim:

- a) zdefiniowaną politykę przestrzenną miasta, która ma swoją kontynuację w ustaleniach szczegółowych dla stref polityki przestrzennej i w przeznaczeniu terenów;
- b) określony sposób kształtowania struktur przestrzennych i zasady zagospodarowania terenów,
- c) kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego,
- d) wytyczne rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej.

Główne kierunki polityki przestrzennej miasta Kędzierzyn-Koźle

W projekcie studium określono główne kierunki rozwoju przestrzennego miasta, wynikające przede wszystkim ze *Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020*, w której wyznaczono pięć celów strategicznych rozwoju miasta:

1. Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka;
2. Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych;
3. Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy;
4. Atrakcyjne miejsce zamieszkania;
5. Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz.

Część powyższych celów ma charakter przestrzenny i ma odniesieni do zagospodarowania miasta. W zakresie pierwszego z kierunków będą to działania związane z funkcjonowaniem istniejących i planowanych terenów inwestycyjnych, a także kreowanie miasta jako ośrodka turystycznego. Drugi kierunek tyczy się rozwoju systemu komunikacyjnego w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym. Czwarty cel odnosi się do zadań związanych z rozwojem budownictwa mieszkaniowego, poprawą bezpieczeństwa mieszkańców, poprawą warunków środowiskowych, rozbudową infrastruktury społecznej i technicznej.

Określone powyżej kierunki rozwoju miasta przekładają się na politykę przestrzenną miasta, która wyraża się w kierunkach zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

1. Wykształcenie efektywnego systemu transportowego
 - poprawa skomunikowania poszczególnych osiedli miasta;
 - wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny zabudowy;
 - wprowadzenie zmian w organizacji ruchu w obrębie centrum miasta, polegających na ograniczeniu w korzystaniu z transportu indywidualnego, wprowadzeniu stref ograniczonej prędkości;
 - utworzenie węzła przesiadkowego, integrującego transport kolejowy i autobusowy;
 - stworzenie alternatywy dla samochodowego transportu indywidualnego i zbiorowego poprzez wytyczenie wygodnych i bezpiecznych tras rowerowych łączących zespoły zabudowy;
 - podniesienie jakości, estetyki oraz bezpieczeństwa układu komunikacyjnego miasta;
 - wykorzystanie transportu kolejowego i wodnego do przewozu towarów.
2. Zrównoważony rozwój przestrzenny osadnictwa
 - wyeksponowanie głównych elementów kształtujących strukturę przestrzenną miasta, poprzez odpowiednie ich zagospodarowanie;
 - uporządkowanie terenów wymagających przekształceń w sposób nawiązujący do istniejącego zagospodarowania z zachowaniem zasad ładu przestrzennego;
 - wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę na terenach niezagospodarowanych w zgodzie z obowiązującymi przepisami, przy jednoczesnym uwzględnieniu zasad zachowania ładu przestrzennego;

- ukształtowanie centrów lokalnych dla poszczególnych rejonów miasta, zapewniających optymalny dostęp do sieci usług społecznych i komercyjnych;
 - ukształtowanie przyjaznego środowiska zamieszkania w poszczególnych zespołach mieszkaniowych o zróżnicowanej strukturze, nadanie im wielofunkcyjnego charakteru przy jednoczesnym podnoszeniu atrakcyjności przestrzeni publicznych, co skutkować ma podniesieniem jakości i komfortu życia mieszkańców;
 - kształtowanie systemu przyrodniczego miasta w oparciu zielone pierścienie;
 - zapewnienie dobrej dostępności do atrakcyjnych terenów zieleni, co skutkować będzie podniesieniem jakości przestrzeni miejskiej i jakości środowiska przyrodniczego. Jednoczesne zapewnienie przestrzennej integracji terenów zielonych;
 - uzyskanie przestrzennej ciągłości struktury terenów zurbanizowanych i terenów otwartych przy uwzględnieniu zasady eliminacji rozpraszania zabudowy, wykorzystania terenów już zainwestowanych i uzbrojonych, w tym zdegradowanych i wymagających rehabilitacji, oraz maksymalnego zachowania terenów otwartych spełniających funkcję ekologiczną, przestrzenno-kompozycyjną i funkcjonalną.
3. Ukształtowanie terenów aktywności gospodarczej
- promowanie i rozwój specjalnej strefy ekonomicznej;
 - zapewnienie sprawnej obsługi transportowej terenów inwestycyjnych;
 - rozwój działalności gospodarczej o lokalnym jak i ponadlokalnym charakterze;
 - tworzenie dobrego klimatu do rozwoju przedsiębiorczości;
 - wytworzenie produktu turystycznego opartego m.in. na zabytkach starego miasta, transporcie wodnym, dziedzictwie przemysłowym;
 - wytworzenie nowych miejsc pracy poprzez inwestycję w infrastrukturę turystyczną, m.in.: budowę hoteli, pensjonatów, a także rozwój bazy gastronomicznej;
 - rozwój bazy hotelowo-konferencyjnej dla osób przebywających w mieście w sprawach biznesowych;
 - należy dążyć do aktywowania nowych terenów inwestycyjnych.
4. Ochrona środowiska przyrodniczego i zapobieganie zagrożeniom
- ochrona różnorodności biologicznej;
 - wyznaczenie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych;
 - rozwój terenów zurbanizowanych w oparciu o infrastrukturę wodno-kanalizacyjną;
 - minimalizację konfliktów wynikających z zagrożenia powodzią (w szczególności wody dziesięcioletnie i stuletnie);
 - rozbudowa systemu gazownictwa i ciepłownictwa;
 - lokalizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Strefy polityki przestrzennej

W projekcie studium określono 5 typów stref polityki przestrzennej, różniących się zasadami zagospodarowania:

STM – Strefa staromiejska

STR – Strefa śródmiejska

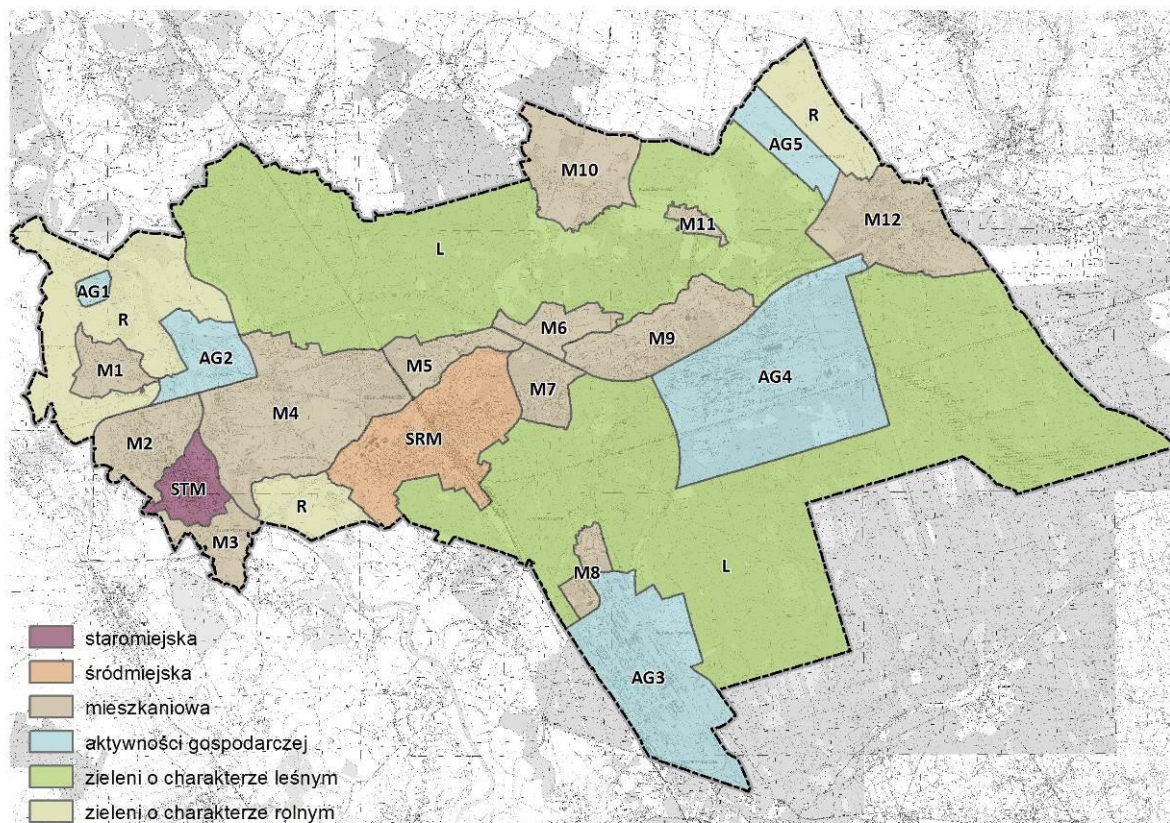
M...¹ – Strefa mieszkaniowa

AG...² – Strefa aktywności gospodarczej

¹ M1 – Rogi, M2 – Zachód, M3 – Południe, M4 – Kłodnica, M5 – Kuźniczka, M6 – Lenartowice, M7 – Piastów, M8 – Azoty, M9 – Blachownia, M10 – Cisowa, M11 – Miejsce Kłodnickie, M12 – Sławięcice

- L – Strefa zielona o charakterze leśnym
- R – Strefa zielona o charakterze rolniczym

Rysunek 2 Strefy polityki przestrzennej

Zasady zagospodarowania przestrzennego

STM – Kształtowanie struktury przestrzennej części staromiejskiej Kędzierzyna-Koźla powinno dotyczyć przede wszystkim ochrony i wieloaspektowej rewitalizacji zabytkowej tkanki miasta. Strefę należy kształtować jako obszar wielofunkcyjny z dużym udziałem usług publicznych, pełniący istotną rolę w strukturze miasta jak i regionu. Nowe realizacje oraz ingerencja w stan istniejący powinna harmonijnie komponować się zabytkowym charakterem zabudowy, istotne jest również podnoszenie jakości przestrzeni publicznej w sposób nawiązujący do rangi miejsca w skali miasta. Gospodarowanie przestrzenią w tej strefie powinno uwzględniać reprezentacyjny charakter centrum miasta. W strefie uspokoić należy ruch samochodowy, który powinien stać się równorzędny z ruchem pieszych i rowerzystów. W rozwoju Starego Miasta uwzględnić rozwój funkcji turystycznej, która dotychczas pomimo dużego potencjału nie jest wykorzystywana.

STR – Struktura strefy śródmiejskiej powinna być kreowana jako miejsce koncentracji lokalizacji usług centrotwórczych – z zakresu usług publicznych jak i komercyjnych o znaczeniu dla miasta, powiatu oraz regionu. Zachowana powinna być wysoka gęstość zabudowy i zaludnienia tego miejsca. Uporządkowanie zabudowy i realizacja nowej tkanki musi dostosować się do istniejących, wykształconych struktur i harmonijnie z nimi współgrać. Należy wykształcić powiązania terenów zielonych oraz zieleni przyulicznej z kompleksami leśnymi, pełniącymi wokół śródmieścia funkcje rekreacyjne. W obszarze śródmieścia stworzyć trzeba system komunikacyjny oparty na ruchu komunikacji publicznej, pieszej i rowerowej. Istotne dla integracji obszaru jest wytworzenie połączenia pod linią kolejową (południowa obwodnica śródmieścia), które usprawni komunikację i odciążą istniejący tunel w rejonie dworca PKP. Zagospodarowanie terenów położonych przy terenach

² AG – Stocznia, AG2 – Port, AG3 – Azoty, AG4 – Błachownia, AG5 – Sławięcice

kolejowych powinno zostać nakierunkowane na rozwój usług lub przemysłu wysokich technologii. Pomiedzy ul. Kozielską a obwodnicą zakłada się dalszy rozwój funkcji handlu wielkopowierzchniowego oraz przeniesienie zajezdni autobusowej.

M1 – Polityka przestrzenna obejmująca strefę Rogi zakłada uporządkowanie oraz uzupełnienie struktury zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Projektowane obejście drogowe pozwoli wyeliminować ruch przez osiedle Rogi do stoczni.

M2 – Strefa mieszkaniowa Zachód powinna zachować swoją wielofunkcyjną strukturę. Zakłada się uporządkowanie oraz uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej – głównie pomiędzy ul. Piastowską a I. Łukasiewicza. We wschodniej części strefy wskazano rozwój funkcji produkcyjno-usługowej a także zagospodarowanie terenu dawnych koszar.

M3 – Polityka przestrzenna obejmująca strefę Południe zakłada uporządkowanie oraz uzupełnienie struktury zabudowy. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Dla strefy przyjęto zachowanie zabudowy jednorodzinnej, otwarty charakter terenów nadodrzańskich oraz ekstensywną zabudowę na południe od obwodnicy.

M4 – Ze względu na położenie strefy Kłodnicy pomiędzy Starym Miastem a Śródmieściem polityka przestrzenna miasta powinna być nakierunkowana na intensywny rozwój wielofunkcyjnej zabudowy, która stanowić będzie połączenie między dwoma centrami. Istniejąca zabudowa powinna zostać uporządkowana, a ukształtowanie struktury przestrzennej nowych osiedli mieszkaniowych nastąpić musi w oparciu o układ ulic i placów powiązanych z otoczeniem i uzupełnionych zróżnicowanym programem usług, terenami zielonymi (m.in. rejon Fortu Fryderyka Wilhelma) oraz przestrzeniami publicznymi. Zabudowa mieszkaniowa powinna przybierać formę zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej niskiej intensywności i wielorodzinnej.

M5 – Polityka przestrzenna obejmująca strefę Kuźniczka zakłada uporządkowanie struktury zabudowy. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ ulic. Wykształtowanie centrum lokalnego u zbiegu ul. Grunwaldzkiej, Gajowej i Ogrodowej. Wskazuje się rozwój ośrodka sportowo-rekreacyjnego wzdłuż Kłodnicy.

M6 – Studium planuje utrzymanie i rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w strefie Lenartowic. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o istniejący układ ulic. Wskazuje się obszar inwestycyjny pomiędzy ul. Nowowiejską a Kanałem Gliwickim, a także wykreowanie centrum lokalnego przy ul. Z. Nałkowskiej.

M7 – Działania w zakresie polityki przestrzennej w strefie Piastów powinny objąć rehabilitację zabudowy wielorodzinnej poprzez ukształtowanie atrakcyjnej przestrzeni publicznej, uzupełnienie programu usługowego, wzbogacenie struktury o tereny zieleni urządzonej, a także poprawę stanu technicznego budynków. Wskazane jest ograniczenie wprowadzenia nowej zabudowy w ukształtowane części osiedla Piastów oraz wykreowanie centrum lokalnego. Wykształtowania wymagają powiązania z okolicznymi terenami lasów o charakterze miejskim.

M8 – Polityka przestrzenna obejmująca strefę Azoty zakłada zachowanie wykształconej, uporządkowanej struktury zabudowy. Do niej nawiązywać powinna nowa zabudowa, z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Wskazuje się na uzupełnienie oferty z zakresu usług, w szczególności usług sportu i rekreacji.

M9 – Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym strefy Błachownia, w dużym stopniu będą możliwe po zrealizowaniu obwodnicy miasta, która pozwoli wyprowadzić ruch tranzytowy. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, z dostosowaniem do już istniejących form zagospodarowania. Należy minimalizować konflikty przestrzenne i społeczne na pograniczu obszarów zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej.

M10 – Cisowa jest osiedlem o największym ruchu budowlanym w Kędzierzynie-Koźlu. Polityka przestrzenna powinna opierać się na utrzymaniu i rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z koniecznym uwzględnieniem usług podstawowych. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego. Wykształcony powinien zostać nowy układ drogowy, który umożliwi wykreowanie uporządkowanej struktury zabudowy.

M11 – Polityka przestrzenna dla strefy Miejsce Kłodnickie opiera się na utrzymaniu i rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z uwzględnieniem usług podstawowych. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego.

M12 – Podstawowym kierunkiem działań w obrębie strefy Sławięcice powinna być ochrona zabytkowego parku. Należy dążyć do uporządkowania zabudowy a nową zabudowę kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Należy szczególną uwagę należy dołożyć by na podziałach rolnych nie wykształciło się dysfunkcyjne, monofunkcyjne osiedle zabudowy mieszkaniowej. Obszar należy wyposażyć w podstawowe usługi publiczne oraz komercyjne.

AG1 – W strefie Stocznia utrzymuje się obecne funkcjonowanie stoczni śródlądowej z dalszym jej rozwojem jak i funkcji towarzyszących. Wskazane jest poprawa dostępności komunikacyjnej strefy oraz izolacja względem okolicznych terenów otwartych oraz usług sportu i rekreacji.

AG2 – Kierunki polityki przestrzennej dla strefy Port powinny dążyć do przywrócenia w tym terenie lokalizacji funkcji usługowych oraz przemysłowych. Ze względu na istniejącą infrastrukturę oraz dogodne położenie teren predysponowany jest do powstania portu oraz intermodalnego centrum przeładunkowego. Rozwój portu wymaga poprawy dostępności drogowej. Przy rozwoju funkcji produkcyjnej uwzględnić należy minimalizację konfliktów z istniejącą zabudową mieszkaniową.

AG3 – W strefie Azoty polityka przestrzenna miasta powinna utrzymać wykształconą, skoncentrowaną strukturę przemysłową na terenie Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. Dążyć należy do przekształcania terenów produkcyjnych w kierunku technologii nowoczesnych oraz czystych pod względem środowiskowym. Obsługa ruchu towarowego powinna być skupiona na wykorzystaniu transportu kolejowego, uruchomić należy port śródlądowy.

AG4 – W strefie Blachownia polityka przestrzenna miasta utrzymuje wykształconą, skoncentrowaną strukturę przemysłową na terenie Blachowni. Polityka przestrzenna w obrębie tej strefy powinna dążyć do rozwoju terenów produkcyjnych w kierunku nowoczesnych i czystych technologii. Preferowana powinna być zabudowa usługowa i służąca zaawansowanej technologicznie działalności produkcyjnej, zorganizowana w formie parków przemysłowych, parków technologicznych.

AG5 – Zagospodarowanie przestrzenne strefy Sławięcice powinno być prowadzone w kierunku rozwoju nowoczesnych i czystych technologii. Preferowane powinna być zabudowa usługowa i zaawansowanych technologicznie procesów produkcyjnych (park przemysłowy, park technologiczny), ze względu na położenie na skrzyżowaniu dróg tworzących podstawę układu komunikacyjnego miasta strefa jest również dogodnym miejscem do lokalizacji przede wszystkim centrów logistycznych.

L – Kształtowanie struktury przestrzennej powinno dążyć do wykorzystania potencjału przyrodniczego elementów krajobrazu. Lasy w bezpośrednim sąsiedztwie osiedli mieszkaniowych powinny pełnić funkcję rekreacyjno-wypoczynkowe.

R – Kierunkowe zagospodarowanie strefy traktuje ją jako otwartą przestrzeń o wysokich walorach przyrodniczych, która może być wykorzystywana jako tereny rolnicze, ogrody działkowe, usługi sportu z ograniczoną kubaturą budynków. Zabudowa powinna zostać ograniczona do istniejących.

Przeznaczenie terenów

W projekcie studium określa się następujące przeznaczenie terenów:

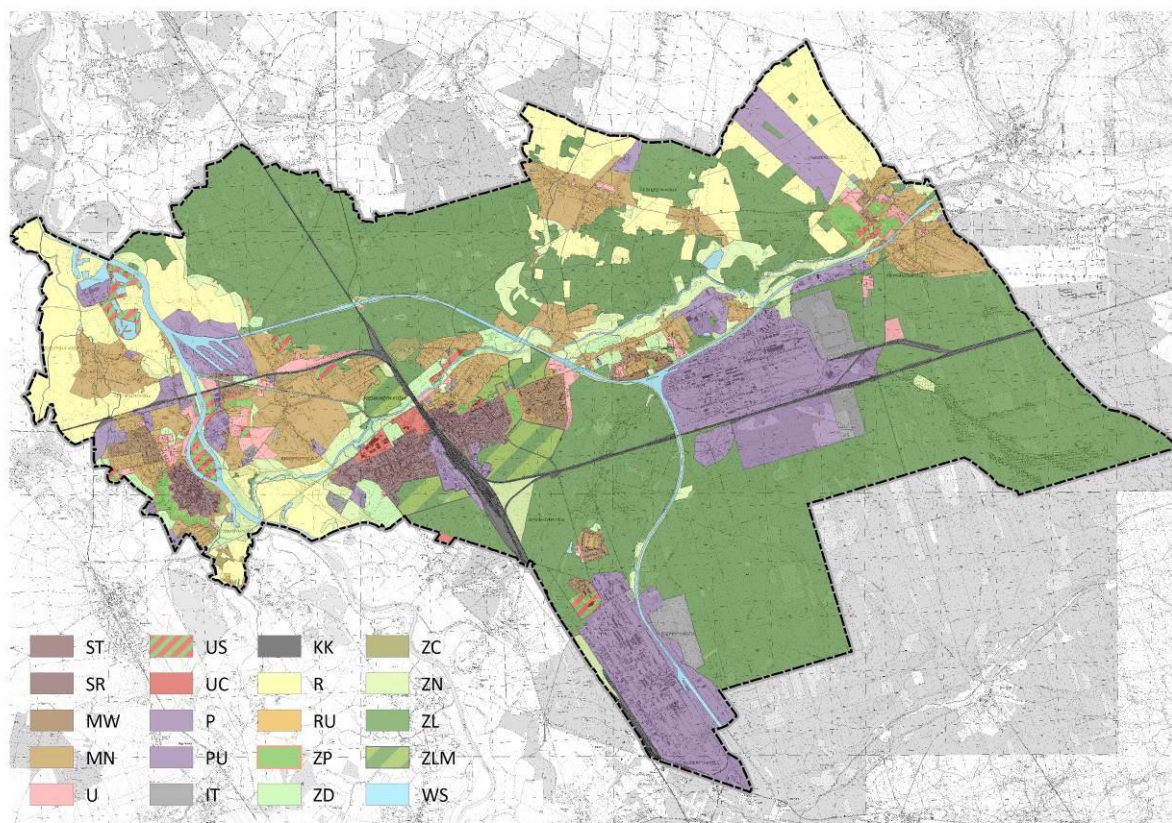
- ST** – TERENY ZABUDOWY STAROMIEJSKIEJ
- SR** – TERENY ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ
- MW** – TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ
- MN** – TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
- U** – TERENY USŁUG
- US** – TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI
- UC** – TERENY USŁUG O POW. SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M KW.

- P** – TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ
- PU** – TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ
- IT** – TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
- KK** – TERENY KOLEJOWE
- R** – TERENY ROLNICZE
- RU** – TERENY PRODUKCJI ROLNEJ
- ZP** – TERENY ZIELENI PARKOWEJ
- ZD** – TERENY OGRODÓW DZIAŁKOWYCH
- ZC** – TERENY CMENTARZY
- ZN** – TERENY ZIELENI NIEURZĄDZONEJ
- ZL** – TERENY LASÓW
- ZLM** – TERENY LASÓW MIEJSKICH
- WS** – TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH ŚRÓDLĄDOWYCH

Dla każdego typu terenów wskazano podstawowe i dopuszczalne kierunki przeznaczenia, ograniczenia zmian przeznaczenia standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu.

W studium wyznaczono tereny przyrodnicze, na których zakazuje się (bądź wskazuje ograniczenia) lokalizacji nowej zabudowy. Są to tereny rolnicze R, tereny zieleni parkowej ZP, tereny zieleni nieurządzonej ZN, tereny lasów ZL, tereny lasów miejskich ZLM oraz tereny wód powierzchniowych śródlądowych WS.

Rysunek 3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle

Zasady kształtowania systemu przyrodniczego miasta i ochrony środowiska

Podstawową zasadą polityki przestrzennej określoną w projekcie studium jest utrzymanie podstawowego systemu przyrodniczego miasta oraz odpowiednie kształtowanie systemu uzupełniającego. Jako obszary tworzące podstawowy system przyrodniczy miasta wskazano duże zwarte kompleksy lasów, dolinę Odry i Kłodnicy oraz mozaika pól orných, użytków zielonych i niewielkich zarośli, w tym wszelkie naturalne lub półnaturalne zbiorniki i tereny podmokłe. Powyższe obszary należy chronić przed zabudową, zapewnić im ciągłość przestrzenną oraz ciągłość funkcji biologicznych. Uzupełnienie podstawowego systemu przyrodniczego miasta stanowią: parki miejskie i podworskie, skwery miejskie i aleje drzew, lasy miejskie, ogrody działkowe i cmentarze. System uzupełniający należy kształtować w sposób przenikający tkankę miejską oraz pozwalający na kształtowanie „zielonych pierścieni” wokół poszczególnych osiedli. Głównym zadaniem „zielonych pierścieni” jest:

- ochrona przed chaotyczną urbanizacją i zapobieganie rozlewaniu się tkanki miejskiej;
- izolacja przestrzenna zespołów zabudowy mieszkaniowej od zabudowy przemysłowej;
- ochrona przed hałasem, napływem zanieczyszczeń oraz utrzymanie warunków wymiany powietrza;
- ochrona struktury ekologicznej, utrzymanie drożności lokalnych korytarzy ekologicznych oraz osłabienie presji miasta na tereny wiejskie;
- tworzenie warunków do aktywnego wypoczynku codziennego i rozwoju turystyki.

Ponadto w projekcie studium określono szczegółowo wskazania w zakresie istniejących i planowanych obszarów i obiektów chronionych, ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony klimatu akustycznego, ochrony wód podziemnych i powierzchniowych itd.

2.4 Zmiany wprowadzone w porównaniu z obowiązującym studium

Miasto Kędzierzyn-Koźle ma obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kędzierzyn-Koźle przyjęte w 2010 r. ze zmianami wprowadzonymi w 2016 r. (powiększenie cmentarza komunalnego), w którym określono kierunki zagospodarowania przestrzennego, układu komunikacyjnego, rozwoju infrastruktury, ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego itd. Omawiany projekt studium w wielu aspektach powiela ustalenia obowiązującego studium, wprowadzono jednak zmiany w kierunkach przeznaczenia terenów i układu komunikacyjnego, a także zaktualizowano studium zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami, dokumentami nadrzędnymi oraz przepisami prawa.

Z punktu widzenia oceny wpływu ustaleń projektu dokumentu planistycznego na środowisko najistotniejsze jest zidentyfikowanie ryzyka wystąpienia konfliktów przestrzennych. W tym celu należy wskazać w jaki sposób projekt studium umożliwi lub ogranicza możliwości realizacji nowych inwestycji, przy czym należy odnieść się do obowiązującego stanu planistycznego, czyli obowiązującego studium.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie studium w porównaniu z obowiązującym studium:

I. Ustalenia ogólne:

- w terenach rolnych **R** zakazano lokalizacji nowej zabudowy;
- zrezygnowano z wielu terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** na rzecz terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**;
- wskazano tereny lasów miejskich **ZLM** w miejscu istniejących lasów bądź planowanych parków – w terenach **ZLM** przewiduje się kreowanie leśnych terenów rekreacyjnych głównie poprzez kształtowanie ciągów pieszych i rowerowych oraz lokalizację niewielkich obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- wskazano tereny produkcyjno-usługowe **PU** dawniej wskazywane jako tereny usługowe **U**, przy czym w obowiązującym studium w terenach **U** dopuszczono funkcję przemysłową; jest to zmiana formalna, mająca na celu jedynie uporządkowanie funkcji;
- wskazano tereny zabudowy staromiejskiej **ST** i śródmiejskie **SR**, mające na celu intensyfikację zabudowy mieszkaniowej, rozwój usług o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, a także kształtowanie przestrzeni publicznych;

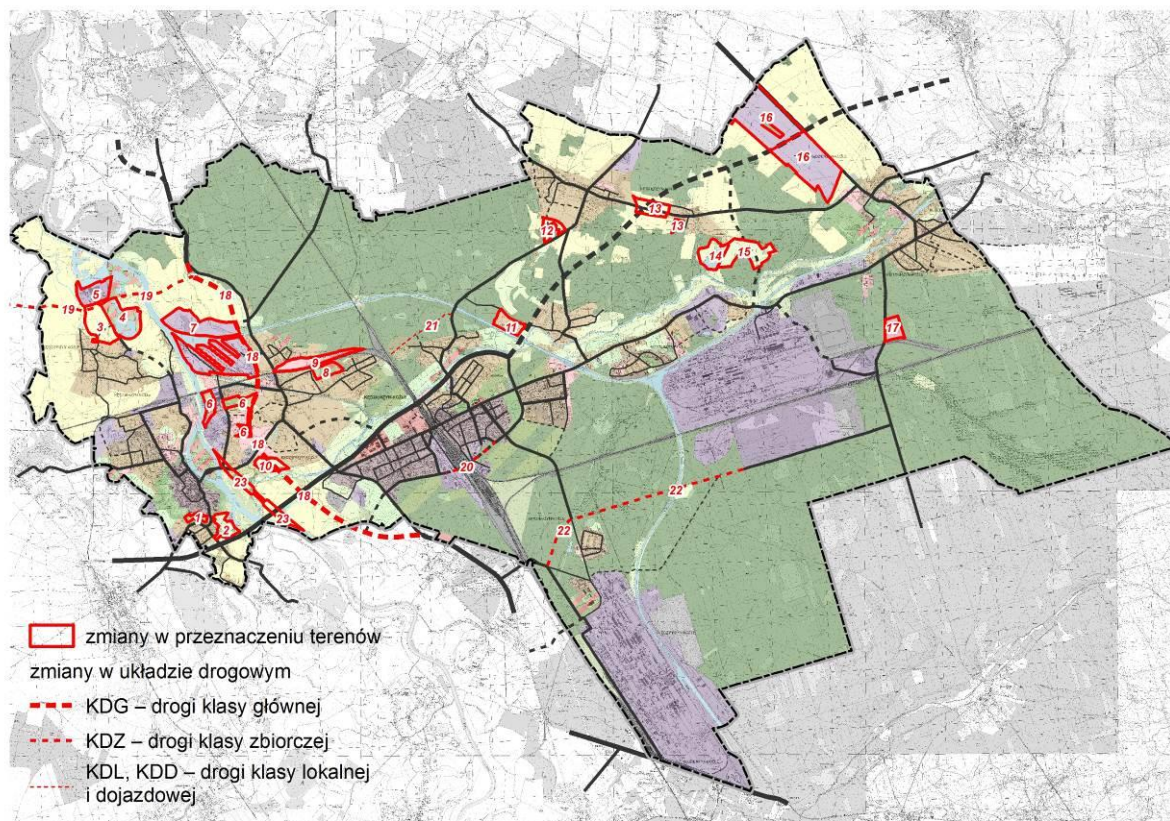
- wskazano jeden wariant przebiegu kanału łączącego Odrę z Dunajem w formie wydzielonego terenu pod budowę (w obowiązującym studium wskazano dwa warianty przebiegu – przedłużenie Kanału Kędzierzyńskiego lub budowę nowego kanału w północno-wschodniej części Koźła);

II. Nowe przeznaczenie terenów:

- w rejonie Starego Miasta:
 - powiększono teren parku **ZP** obejmujący Planty Miejskie poprzez włączenie przylegających do parku ogródków działkowych – docelowo planowane jest rozszerzenie zieleni parkowej o tereny obecnych ogródków i otwarcie parku na Stare Miasto (oznaczenie na rysunku prognozy – 1);
 - zrezygnowano z powiększenia terenu ogródków działkowych przy obwodnicy, w celu umożliwienia objęcia obszaru ochroną poprzez ustanowienie użytku ekologicznego „Stara Odra” (oznaczenie na rysunku prognozy – 2);
- w rejonie Rogów:
 - zrezygnowano z projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy stoczni (oznaczenie na rysunku prognozy – 3);
 - rozszerzono tereny rekreacyjno-sportowe **US** o rejon stawów poeksploatacyjnych (oznaczenie na rysunku prognozy – 4);
 - wskazano obszar stoczni jako strefę aktywności gospodarczej **AG1** (oznaczenie na rysunku prognozy – 5);
- w rejonie Kłodnicy wprowadzono najwięcej zmian, związanych z nowym projektem rozwiązań komunikacyjnych, do najistotniejszych należą:
 - zmieniono układ terenów otwartych **US, ZP** w celu utworzenia funkcjonalnych połączeń m.in. terenów nad Odrą, terenów o wysokich wartościach kulturowych, kanału Kłodnickiego itd. (oznaczenie na rysunku prognozy – 6);
 - wskazano obszar portu jako strefę aktywności gospodarczej **AG2** i rozszerzono o tereny położone po drugiej stronie Kanału Gliwickiego (oznaczenie na rysunku prognozy – 7);
 - wskazano nowy teren usług sportu **US** w Żabińcu, przy torach kolejowych (oznaczenie na rysunku prognozy – 8);
 - wskazano nowy teren usług **U** na terenie nieczynnej bocznicy kolejowej (oznaczenie na rysunku prognozy – 9);
 - zrezygnowano z projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie projektowanej obwodnicy (oznaczenie na rysunku prognozy – 10)
- w rejonie Lenartowic:
 - zmieniono przeznaczenie terenu przy Kanale Gliwickim z usług na zabudowę mieszkaniową jednorodziną **MN** (oznaczenie na rysunku prognozy – 11);
- w rejonie Cisowej:
 - zrezygnowano z części terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w południowej części miejscowości (oznaczenie na rysunku prognozy – 12);
- w rejonie Miejsca Kłodnickiego:
 - zrezygnowano z części terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną przy drodze prowadzącej do Cisowej (oznaczenie na rysunku prognozy – 13);
 - zrezygnowano z terenu usług sportu obejmującego staw poeksploatacyjny (oznaczenie na rysunku prognozy – 14);

- zrezygnowano ze wskazywania terenu eksploatacji w rejonie udokumentowanego, nieeksploatowanego złoża kruszyw naturalnych Miejsce Kłodnickie II (oznaczenie na rysunku prognozy – 15);
- w rejonie Sławięcic:
 - wskazano nową strefę aktywności gospodarczej **AG5** na północ od miejscowości (oznaczenie na rysunku prognozy – 16);
 - wskazano teren usług **U** (usługi kultury) w rejonie dawnego obozu koncentracyjnego (oznaczenie na rysunku prognozy – 17).

Rysunek 4 Zmiany przeznaczenia względem obowiązującego studium (numeracja wg opisu powyżej)

W zakresie układu komunikacyjnego przewiduje się szereg zmian w koncepcji rozwoju układu drogowo-ulicznego. Do najważniejszych należą:

- zmiana przebiegu projektowanej obwodnicy Kłodnicy (droga wojewódzka nr 423 i 408) – wg obecnej koncepcji obwodnica ma obsługiwać terenu portu i nie prowadzi przez most na Odrze w rejonie Starego Miasta (oznaczenie na rysunku prognozy – 18);
- wskazano nowe projektowane północne obejście Rogów z mostem na Odrze (oznaczenie na rysunku prognozy – 19);
- wskazano domknięcie obwodnicy śródmieścia z tunelem pod torami (ul. Gliwicka, ul. Krokusów, al. Partyzantów, projektowane przejście pod linią kolejową, ul. P. Stalmacha, al. I. Lisa, al. Armii Krajowej) (oznaczenie na rysunku prognozy – 20);
- wskazano nową drogę obsługującą cmentarz w Kuźniczce (oznaczenie na rysunku prognozy – 21);
- wskazano nową drogą łączącą strefę aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia

(oznaczenie na rysunku prognozy – 22);

- zrezygnowano z obwodnicy Sławięcic.

Wskazano jeden wariant przebiegu kanału łączącego Odrę z Dunajem (oznaczenie na rysunku prognozy – 23). W obowiązującym studium wskazano dwa warianty przebiegu – jeden jako przedłużenie Kanału Kędzierzyńskiego, drugi jako budowę nowego kanału w rejonie północno-wschodniej części Koźla. W projekcie studium wskazano jedynie wariant przedłużenia Kanału Kędzierzyńskiego.

W zakresie projektowanych obszarów chronionych w projekcie studium wskazano mniej niż wcześniej projektowanych form ochrony przyrody, które mogą być ustanawiane w drodze uchwały rady miasta tj. użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Na etapie prac nad projektem studium zweryfikowano możliwość i zasadność objęcia ochroną wcześniej wskazywanych obszarów, m.in. ze względu na obecny stan zachowania walorów przyrodniczych poszczególnych obiektów (np. utrata walorów przyrodniczych), planowane istotne działania inwestycyjne na terenie miasta oraz istniejącą ochronę prawną m.in. ochronę konserwatorską drzewostanu parków. W związku z powyższym:

- wskazano do objęcia ochroną:
 - użytek ekologiczny „Stara Odra”, obejmujący fragment doliny Odry ze starorzeczem, pomiędzy południową obwodnicą miasta a kanałem Golka;
 - projektowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe „Dolina Kłodnicy” i „Błotniak”, obejmujące dolinę Odry przy ujściu Kłodnicy;
 - projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Gąsiorek” obejmujący tereny rolnicze doliny Odry położone na północ od Portu Koźle;
 - projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kobylec” obejmujący las łęgowy w dolinie Kłodnicy, pomiędzy Miejscem Kłodnickim a Sławięcicami;
- zrezygnowano z objęcia ochroną:
 - w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Parku w Sławięcicach i parku Planty, ponieważ ochrona konserwatorska w wystarczający sposób chroni walory krajobrazowe i drzewostan;
 - w formie użytku ekologicznego rejonu stawów poeksploatacyjnych w Rogach, wyspy Ostrówek oraz terenu podmokłego przy oczyszczalni ścieków w Pogorzelcu, ze względu na utratę walorów przyrodniczych;

2.5 Powiązania z innymi dokumentami

Studium stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, jednak przy jego sporządzaniu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 jako najważniejszy krajowy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego określa cele i kierunki polityki przestrzennej oraz przedstawia wizję rozwoju kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Głównym celem polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych, spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej, które przyczynią się do wytworzenia spójnych regionów. Do pożądanych cech polskiej przestrzeni zaliczono: większą konkurencyjność, zwiększenie poziomu zatrudnienia, poprawę sprawności funkcjonowania państwa oraz spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną. Za szczególnie ważną uznaje się integrację funkcjonalną między głównymi ośrodkami miejskimi, które mają stworzyć warunki dla rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na ośrodki subregionalne i lokalne.

W Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju obszar miasta Kędzierzyn-Koźle wskazany jest jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego. Wyznaczenie obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych ma służyć tworzeniu związków funkcjonalnych z obszarami funkcjonalnymi metropolitalnymi i wokół ośrodków regionalnych. Dzięki temu obszary ośrodków subregionalnych mają zwiększać elastyczność swoich rynków pracy w zależności od bieżącej koniunktury gospodarczej i zwiększać swoją atrakcyjność jako miejsca zamieszkania i dostarczania usług. Dokument stwierdza, iż w Kędzierzynie-Koźlu dochodzi do

szczególnej kumulacji problemów społeczno-gospodarczych. W całym regionie wskazuje się na konieczność podjęcia działań restrukturyzacyjnych w zakresie depopulacji.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego został przyjęty w 2010 r. Jest on głównym elementem systemu planowania przestrzennego w województwie, nie ma rangi prawa miejscowego, mimo to jest wiążący w stosunku do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Ponadto w planie zostają zapisane wszystkie zadania rządowe i samorządowe województwa, które mają służyć realizacji ponadlokalnych celów publicznych wraz ze wskazaniem obszarów, na których te zadania miałyby być realizowane.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa zostały określone strefy i obszary problemowe. Całe województwo opolskie, z uwagi na zjawiska demograficzne, stanowi obszar problemowy ze względów depopulacyjnych. Obszar ten należy traktować jako strefę zagrożenia nadchodzącym kryzysem ludnościowym.

Kędzierzyn-Koźle położony jest w rejonie Doliny Odry, która stanowi główną oś rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, skupia jego największy potencjał społeczno-gospodarczy, a także oś ekologiczną, kluczową w krajowym i europejskim systemie terenów przyrodniczych. Dolina Odry stanowi obszar problemowy, jest obszarem nakładania się konfliktów pomiędzy: zagrożeniem powodziowym, terenami silnie zurbanizowanymi, funkcjami przyrodniczymi oraz eksploatacją surowców mineralnych i perspektywiczną bazą surowcową, stanowi również barierę komunikacyjną. Za istotne uznaje się prowadzenie szczególnej polityki przestrzennej, zapewnienie maksymalnej ochrony ludzi i mienia przed zagrożeniami powodziowymi, ochrony i kształtowania lokalnego systemu ekologicznego doliny Odry oraz kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem potrzeb rozwoju aktywności społeczno-gospodarczych.

Dokument wyznacza również kędzierzyńsko-strzelecki obszar problemowy. To obszar położony w strefie koncentracji potencjału społeczno-gospodarczego oraz infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Obszar kędzierzyńsko-strzelecki posiada konflikty oraz problemy związane z intensyfikacją zagospodarowania w otoczeniu istniejących węzłów autostradowych oraz dróg dojazdowych do nich, infrastruktury przeładunkowej kolei i odrzańskiej drogi wodnej, konflikty pomiędzy wysokimi walorami przestrzeni, a potrzebami nowoczesnego przemysłu, osadnictwa, rolnictwa, a także pomiędzy intensywnym zagospodarowaniem a ochroną środowiska. Działania prowadzone w tej strefie powinny zmierzać w kierunku zapewnienia standardów środowiskowych, zdrowotnych oraz bezpieczeństwa mieszkańców. Za istotne uznaje się również inwestowanie w infrastrukturę komunikacyjną przy równoczesnym usuwaniu barier i godzeniu konfliktów przestrzennych.

Kierunki rozwoju określone w planie, istotne dla zagospodarowania przestrzennego Kędzierzyna-Koźla:

a) w zakresie powiązań komunikacyjnych:

- dostosowanie drogi krajowej nr 40 relacji Głuchołazy (granica państwa) – Pyskowice do parametrów technicznych klasy G, wraz z budową obwodnicy miejscowości Kędzierzyn-Koźle,
- dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 408, nr 423 do parametrów technicznych klasy G, wraz z budową obwodnicy miejscowości Kędzierzyn-Koźle,
- dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 426 do parametrów technicznych klasy G,
- dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 423 do parametrów technicznych klasy G,
- dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 418 do parametrów technicznych klasy G,
- budowa mostu w ciągu północnego obejścia miasta Kędzierzyn-Koźla,
- kompleksowa przebudowa węzłów kolejowych: linii kolejowych nr 136, 137, 151,
- utrzymanie i modernizacja regionalnej sieci połączeń kolejowych, opartej na magistralnej linii kolejowej nr 199 relacji Rudziniec Gliwicki – Kędzierzyn-Koźle, pierwszorzędnych, drugorzędnych liniach kolejowych oraz liniach znaczenia miejscowego,
- stworzenie wspólnego systemu przewozów pasażerskich z lokalnymi środkami transportu poprzez modernizację i aktywizację linii kolejowych w obrębie Opola i Kędzierzyna-Koźla,
- rozbudowa i przebudowa urządzeń hydrotechnicznych rzeki Odry,
- przeobrażenia w zakresie obiektów obsługi transportu wodnego, modernizacja infrastruktury transportowej, przeładunkowej wraz z rozbudową bazy magazynowo-składowej oraz

- dostosowanie do sprawnej obsługi silnie rozwijającej się gałęzi przewozów kontenerowych i multimodalnych portu rzeczno w Kędzierzynie-Koźlu,
- modernizacja przeładowni przyzakładowej Kędzierzyn-Azoty,
 - modernizacja stoczni przy porcie w Koźlu,
 - budowa kanału Odra – Dunaj,
 - zorganizowanie zintegrowanego transportu zbiorowego: wydzielenie głównych połączeń liniowych, opracowanie zintegrowanego rozkładu jazdy, wprowadzenie systemu „jednego biletu” na różne rodzaje transportu,
 - wykorzystanie rzeki Odry dla transportu turystyczno-rekreacyjnego;
- b) w zakresie środowiska przyrodniczego:
- poprawa standardów jakości środowiska, wydzielenie obszaru działań innowacyjnych, modernizacyjnych i unowocześniających na terenach koncentracji działalności przemysłowej w Kędzierzynie-Koźlu,
 - wydzielenie obszarów realizacji programów ochrony powietrza i poprawy standardów jakości powietrza, obejmujących min. powiat kędzierzyńsko-kozielski,
 - wyznaczenie obszaru wymagającego poprawy klimatu akustycznego na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle,
 - wydzielenie obszaru wymagającego poprawy klimatu akustycznego na terenach poza aglomeracjami, na odcinku drogi krajowej nr 40 w Kędzierzynie-Koźlu,
 - utworzenie obszaru chronionego krajobrazu w formie obszarowej: Wzniesienia Koźłowickie, Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie,
 - ochrona obszarów złóż surowców mineralnych w województwie opolskim, obszarów perspektywicznego występowania złóż surowców mineralnych dla piasków i żwirów;
- c) w zakresie środowiska kulturowego:
- ochrona i rewaloryzacja historycznego układu urbanistycznego Koźla,
 - objęcie ochroną prawną w postaci proponowanego parku kulturowego „Twierdza Koźle”,
 - ochrona miejsca pamięci narodowej „Obóz hitlerowski w Sławięcicach”;
- d) w zakresie sfery gospodarczej:
- powstanie centrum logistycznego rangi regionalnej w Kędzierzynie-Koźlu,
 - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
 - restrukturyzacja technologiczna przemysłu – wprowadzenie nowych branż,
 - stworzenie sieci inkubatorów przedsiębiorczości obejmujących miasta powiatowe,
 - zagospodarowanie terenów aktywności gospodarczej w rejonie węzłów autostradowych,
 - restrukturyzacja technologiczna przemysłu: chemicznego i koksowniczego w Kędzierzynie-Koźlu,
 - wprowadzenie nowoczesnych i zaawansowanych przemysłów przetwórczych, wykorzystujących potencjał rzeczowy i instytucjonalny tych przemysłów, stwarzający warunki na wykorzystanie surowców, półproduktów i odpadów istniejącego i przewidywanego przemysłu ciężkiej syntezy chemicznej w rejonie Kędzierzyna-Koźla,
 - aktywizacja gospodarcza poprzez intensyfikację zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów powojennych, w tym zagospodarowanie specjalnych stref ekonomicznych w Kędzierzynie-Koźlu,
 - rozwój obsługi transportowej;
- e) w zakresie infrastruktury technicznej:
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę,
 - budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej,
 - budowa i przebudowa urządzeń oczyszczania ścieków przemysłowych (Kędzierzyn-Koźle – ZAK, KOFAMA),
 - organizacja regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi,
 - szersze wykorzystanie energii cieplnej powstałej przy produkcji energii elektrycznej w celu zasilania w ciepło odbiorców komunalnych w Kędzierzynie-Koźlu,
 - przebudowa i rozbudowa sieci najwyższych napięć,
 - modernizacja i budowa linii wysokich napięć,
 - modernizacja i budowa magistralnych gazociągów wysokiego ciśnienia,

- budowa systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego, budowa wałów przeciwpowodziowych w Kędzierzynie-Koźlu,
- wzrost produkcji energii odnawialnej – energii biomasy i powstałej podczas składowania odpadów w Kędzierzynie-Koźlu,
- modernizacja i budowa gazociągów oraz stacji gazowych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego – projekt

W trakcie opracowywania znajduje się zmiana planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, która na przełomie 2017 i 2018 roku została udostępniona do publicznego wglądu. Po uchwaleniu dokument zastąpi obecnie obowiązujący plan z 2010 r.

Kędzierzyn-Koźle, położony w strefie centralnej (zlokalizowanej wzdłuż autostrady A4 i rzeki Odry), został wskazany jako ośrodek subregionalny i rdzeń miejskiego obszaru funkcjonalnego. Zdiagnozowano silną presję funkcjonującego przemysłu na obszary mieszkaniowe (obniżenie standardów jakości powietrza), degradację lasów oraz presję procesów urbanizacyjnych na obszarach zagrożonych występowaniem powodzi.

Polityka przestrzenna województwa opiera się o szereg zasad m.in. zrównoważonego rozwoju, racjonalnego kształtowania sieci osadniczej i stymulowania rozwoju. Wszystkie zasady służą realizacji celu strategicznego, którym jest „Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu”.

Plan wskazuje w Kędzierzynie-Koźlu realizację inwestycji mających na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej i systemów komunikacji, ograniczenie zagrożenia powodziowego, podniesienie konkurencyjności miasta jako ośrodka subregionalnego, rekultywację terenów poprzemysłowych, wykształcenie zielonego pierścienia, poprawę stanu środowiska, zwiększenie ruchu turystycznego.

Strategia rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle

Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle (SRMCK) na lata 2014–2020 wyznacza główny kierunek przekształceń struktury społeczno-gospodarczej oraz stanowi podstawę do podejmowania przez władze decyzji – zarówno organizacyjnych jak i finansowych. Zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej działania jednostki samorządu terytorialnego powinny być oparte na planie strategicznym, który jest wskazywany jako jeden z najważniejszych dokumentów w funkcjonowaniu danej jednostki. Strategia rozwoju miasta nie może być sprzeczna ze strategiami nadrzędnymi, musi uwzględniać ich wytyczne i rekomendacje. Uwzględnienie w Strategii szeregu czynników, w tym istniejącego potencjału, zachodzących procesów i zjawisk wpływających na rozwój miasta, pozwala na sformułowanie i realizację jasno określonych celów w długookresowej polityce rozwoju.

W ramach Strategii przeprowadzono analizę SWOT – wskazano silne i słabe strony miasta (czynniki wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne) dotyczące strefy społecznej, gospodarczej i przestrzennej, która dała podstawę do sformułowania misji i wizji rozwoju miasta.

Misja:

„Misją Kędzierzyna-Koźle jest rozwój w oparciu o potencjał kreatywnych mieszkańców oraz nowoczesne technologie”.

Wizja:

„Ośrodek nowoczesnych technologii i przemysłu, ważny węzeł komunikacyjny na europejskim szlaku kolejowym, drogowym i odrzańskim. Atrakcyjne miejsce życia zintegrowanych, kreatywnych i przedsiębiorczych ludzi”.

Przyjęta wizja rozwoju miasta pozwoliła na wskazanie najważniejszych dla rozwoju miasta dziedzin aktywności społeczno-gospodarczej, które w pierwszej kolejności powinny determinować rozwój miasta. W strategii wskazano określone cele strategiczne, który winny być urzeczywistniane przez wyodrębnione cele operacyjne.

Tabela 1. Struktura obszarów strategicznych, celów strategicznych i celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020

źródło: Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020

Cel strategiczny nr I – Konkurencyjna i dynamicznie rozwijająca się gospodarka	
Cel operacyjny 1.1	Podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych
Cel operacyjny 1.2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Cel operacyjny 1.3	Współpraca nauki z przemysłem dla podniesienia poziomu konkurencyjności gospodarki
Cel operacyjny 1.4	Podniesienie atrakcyjności turystycznej, jako nowego kierunku rozwoju gospodarczego
Cel operacyjny 1.5	Wsparcie tworzenia nowych funkcji gospodarczych (w tym wsparcie rozwoju przedsiębiorczości opartej na specjalizacji terytorialnej)
Cel strategiczny nr II – Ważny węzeł komunikacyjny na europejskich szlakach transportowych	
Cel operacyjny 2.1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i transportowej
Cel operacyjny 2.2	Modernizacja i rozwój infrastruktury kolejowej
Cel operacyjny 2.3	Modernizacja i rozwój infrastruktury wodnej rzeki Odry
Cel strategiczny nr III – Przedsiębiorczy i zintegrowani mieszkańcy	
Cel operacyjny 3.1	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
Cel strategiczny nr IV – Atrakcyjne miejsce zamieszkania	
Cel operacyjny 4.1	Wsparcie rozwoju budownictwa
Cel operacyjny 4.2	Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej, edukacyjnej i społecznej
Cel operacyjny 4.3	Wsparcie zdrowego trybu życia
Cel operacyjny 4.4	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej
Cel strategiczny nr V – Miasto współpracujące i otwarte na zewnątrz	
Cel operacyjny 5.1	Współpraca w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego
Cel operacyjny 5.2	Współpraca celowa

Koncepcja kierunków rozwoju przestrzennego Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego

Miasto Kędzierzyn-Koźle wraz z 10 innymi gminami oraz władzami powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz strzeleckiego powołały do życia w 2016 roku Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny. Celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do rozwoju społeczno-gospodarczego, m.in. poprzez wspólne planowanie rozwoju, podejmowanie wspólnych inicjatyw społecznych i gospodarczych mających na celu wszechstronny i zrównoważony rozwój oraz integrację działań podejmowanych na terenie subregionu.

Stowarzyszenie opracowało dokumenty kierunkujące zrównoważony rozwój tj.: Koncepcję kierunków rozwoju przestrzennego Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego oraz Strategię Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020. Opracowania zostały zaakceptowane przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego zrzeszone w Stowarzyszeniu.

Koncepcja nie jest dokumentem planistycznym, który wynika z ustaleń ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jednakże gminy wchodzące w skład subregionu mając na uwadze wieloaspektowy proces planowania zgodziły się do prowadzenia polityki przestrzennej zgodnie z jego zapisami.

Celem strategicznym jest wzmocnienie zdolności subregionu do kreowania wzrostu gospodarczego i

tworzenia miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Realizacji celu mają pomóc wyznaczone cele szczegółowe tj.:

- wzmocnienie funkcji miejskich oraz rozbudowa powiązań funkcjonalnych między Kędzierzyna-Koźlem a jego otoczeniem,
- wypracowanie spójnego modelu planowania przestrzennego angażującego podmioty wewnątrz obszaru funkcjonalnego,
- przygotowanie dokumentacji dla projektów, które mają być finansowane ze środków funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020,
- dążenie do racjonalnego nasycenia całego obszaru różnorodnymi funkcjami miejskimi oraz usługami wyższego rzędu,
- wspieranie działań służących rozwiązaniu problemów demograficznych występujących na obszarze funkcjonalnym,
- przygotowanie miejskiego obszaru funkcjonalnego do wdrażania założeń wynikających z KPZK 2030 dotyczących planowania na obszarach funkcjonalnych i wytycznych UE w zakresie polityki spójności,
- wzmocnienie współpracy gmin miejskich i wiejskich, koniecznej dla realizacji wspólnych działań na obszarze funkcjonalnym,
- wsparcie społeczności w kreowaniu rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego,
- integracja wspólnych działań publicznych poprzez zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa służącego przygotowaniu programu działań ZIT.

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020

Podstawowe deklaracje fundamentalnych założeń i wartości współpracy zostały określone mianem misji Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, na którą składają się:

- Wykorzystanie unikatowych zasobów przestrzennych, przyrodniczych i kulturowych Subregionu na rzecz dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego;
- Wzmacnianie kapitału społecznego jako kluczowego potencjału Subregionu, którego wartość będzie decydowała o jego przyszłym sukcesie konkurencyjnym;
- Harmonijny rozwój sieci powiązań funkcjonalnych w oparciu o kluczowe ośrodki miejskie Subregionu oraz zasoby obszarów wiejskich w ramach tworzenia spójnego systemu wysokiej jakości usług publicznych.

Kierunki współpracy zostały sformułowane w wizji rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego:

- Wartością Subregionu jest kapitał społeczny gwarantujący zasoby na potrzeby gospodarki i rynku pracy oraz warunkujący wysoką jakość życia dzięki aktywności i zaangażowaniu mieszkańców,
- Konkurencyjna i zdywersyfikowana gospodarka Subregionu rozwija się w oparciu o wydajny, intermodalny system komunikacyjny oraz dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, a także zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,
- Na obszarze Subregionu skutecznie funkcjonuje zintegrowany system usług publicznych, który wykorzystuje nowoczesne zaplecze ośrodków miejskich (Kędzierzyna-Koźla i Strzelec Opolskich) oraz uzupełniające się specjalizacje poszczególnych instytucji publicznych,
- Zarządzanie procesami rozwoju Subregionu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, w szczególności w zakresie ochrony zasobów środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców, co determinuje wysoką jakość życia na tym obszarze.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie oddziaływania na środowisko skupiono się przede wszystkim na wprowadzonych nowych rozwiązaniach planistycznych, tj. przeznaczeniach terenu i funkcjach, które nie były wprowadzone w dotychczas obowiązującym studium i miejscowych planach. Tereny te były analizowane w kontekście istniejącego i planowanego w obowiązujących dokumentach przeznaczenia.

Do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono część kartograficzną (załącznik I) w skali odpowiadającej studium i z wykorzystaniem odpowiedniej dla studium mapy topograficznej. Mapa przedstawia stan rzeczywisty i stan projektowany analizowanego terenu, z wykorzystaniem inwentaryzacji przeprowadzonej na potrzeby studium. Na mapie przedstawiono wybrane ustalenia studium uzupełnione informacjami dodatkowymi, m.in. wskazano nowe rozwiązania przyjęte w studium względem obowiązującego dokumentu.

Przy opracowywaniu prognozy nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Rozwiązania planistyczne są w większości typowe, były już w większości stosowane w gminie i jej sąsiedztwie. W przypadku niektórych terenów inwestycyjnych, gdzie dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko, będzie występowała potrzeba przeprowadzenia odrębnej procedury oceny oddziaływania na środowisko, skupionej na konkretnej inwestycji. W takim przypadku, kiedy wiadomy będzie projekt techniczny przedsięwzięcia, konieczne będzie lokalne rozpoznanie terenowe i bardziej wnikliwa ocena oddziaływania na środowisko.

4 Istniejący stan środowiska

4.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Gmina Kędzierzyn-Koźle położona jest w środkowej części mezoregionu Kotlina Raciborska, która jest najdalej wzdłuż biegu Odry wysuniętą na południe częścią Niziny Śląskiej. Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje nizinna rzeźba terenu, tworzona przede wszystkim przez rozległą i płaską równinę sandrową rozciętą szeroką doliną Odry oraz węższą doliną Kłodnicy. Od strony północno-wschodniej widać próg denudacyjny o łagodnym nachyleniu, przechodzący w wysoczyznę – położoną już poza granicami gminy. Poza naturalnymi elementami rzeźby terenu istotne są przekształcenia antropogeniczne – należy wymienić kanały Gliwicki, Kędzierzyński i Kłodnicki oraz rozległe nasypy w rejonie terenów przemysłowych osiedli Przyjaźni i Azoty, w tym osadniki poprzemysłowe, hałdy i składowiska.

W odniesieniu do budowy geologicznej wyróżnia się dwie strefy – równinę sandrową, zbudowaną głównie z osadów wodnolodowcowych (piaski i żwiry), utworzonych w czasie recesji lądolodu zlodowacenia Odry, oraz tarasy akumulacyjne Odry i Kłodnicy. Tarasy nadzalewowe zbudowane są głównie z piasków rzecznych, natomiast tarasy zalewowe głównie z mułków i piasków. Jest to strefa płytkiego zalegania wód gruntowych oraz licznych obszarów pokrytych gruntami słabonośnymi, w tym torfami i namułami den dolinnych i innych zagłębień. Ponadto, na tarasie zalewowym Odry zaznaczone są stromymi skarpami liczne starorzecza. Na poziomie sandrowym i na tarasach nadzalewowych Odry i Kłodnicy występują wydmy, równiny piasków przewianych oraz sporadycznie, we wschodniej części, w oddaleniu od dolin rzecznych – występują torfy. W północno-wschodniej części gminy występuje rozległe podłoże lessowe.

Obszary równiny sandrowej i tarasów nadzalewowych ogólnie przedstawiają korzystne warunki posadowienia budynków, natomiast tereny zalewowe – głównie w dolinie Odry – cechują się ograniczoną możliwością lokalizacji obiektów budowlanych, co jest szczególnie istotne w kontekście położenia w tej strefie obszaru Starego Miasta.

Udokumentowane złoża kopalin

W granicach miasta występują dwa udokumentowane złoża kopalin, położone w miejscowości Miejsce Kłodnickie.

Tabela 2 Udokumentowane złoża kopalin
(źródło danych: CBDG MIDAS)

nazwa złoża	kopalina	zasoby	stan zagospodarowania
Miejsce Kłodnickie KN 1522	kruszywa naturalne – piasek i piasek ze żwirem	udokumentowane zasoby geologiczne w kat. C1 – 63,10 (poza filarami) tys. t, C1 – 55,00 (w filarach) tys. t, brak zasobów przemysłowych	eksploatacja złoża zaniechana
Miejsce Kłodnickie II KN 9296	kruszywa naturalne – piasek i piasek ze żwirem	udokumentowane zasoby geologiczne w kat. C1 – 145,84 tys. t (poza filarami), 58,37 tys. t (w filarach), brak zasobów przemysłowych	złożo rozpoznane szczegółowo

Rekultywacja wyrobisk złoża Miejsce Kłodnickie o powierzchni około 20,5 ha w kierunku wodnym doprowadziła do utworzenia stawu o powierzchni około 14 ha i głębokości do 5 m. Staw przeznaczono do ograniczonej hodowli ryb.

Klimat

Klimat Kędzierzyna-Koźla jest łagodny, zaliczany do najcieplejszych w Polsce – widoczna jest przewaga wpływów oceanicznych. Wiosna i lato (stosunkowo długie) są wczesne i ciepłe, a zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną. Opady atmosferyczne kształtują się na poziomie nieco poniżej średniej krajowej. Dominują wiatry z kierunku zachodniego, południowo zachodniego oraz południowego. Korzystne pod względem klimatycznym kierunki napływu powietrza mają negatywne znaczenie dla napływu zanieczyszczeń – pomiędzy październikiem a lutym należy spodziewać się zwiększonego napływu zanieczyszczonego powietrza z rejonu ostrawskiego. Charakterystyczny dla regionu jest duży procent cisz i bardzo słabych wiatrów (66,5%), natomiast wiatry silne notowane są bardzo rzadko.

Gleby

Rodzaj gleby zależy przede wszystkim od skały macierzystej (utworów budujących podłoże), a także od innych czynników, takich jak: ukształtowanie terenu, warunki klimatyczne, szata roślinna oraz działalność człowieka.

Pokrywa glebowa na terenie Kędzierzyna-Koźla jest dość urozmaicona. W dolinie Odry oraz Kłodnicy wytworzyły się gleby organiczne – mady, które z bonitacyjnego punktu widzenia są glebami ornymi dobrymi i średnio dobrymi (dolina Odry) oraz średnimi (dolina Kłodnicy). Gleby dobre do wykorzystania rolniczego znajdują się w północnej części miasta, są to gleby brunatne w okolicy Cisowej, Miejsca Kłodnickiego oraz Sławięcic.

Na terenie miasta nie występują gleby w klasie bonitacyjnej I, a gleby klasy II i III stanowią 21,8% powierzchni użytków rolnych, tj. około 617,4 ha. Resztę powierzchni użytków rolnych Kędzierzyna-Koźla stanowią gleby spełniające wymogi klas IV, V i VI³.

Tereny wykorzystywane przez rolnictwo to północne (Sławięcice, Cisowa, Kłodnica) i zachodnie (Rogi) osiedla miasta. Przeważają tu gospodarstwa o powierzchni od 1–5 ha⁴, użytkujące gleby o słabej i niskiej przydatności rolniczej (klasy bonitacyjne III–V). Uprawia się tu głównie rośliny przeznaczone do celów spożywczych oraz w mniejszym stopniu do celów pastewnych i przemysłowych. Ze zbóż są to: pszenica, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies. Rośliny okopowe uprawiane tutaj to głównie ziemniaki, pozostałe ziemniopłody to warzywa⁵. W Kędzierzynie-Koźlu występują gleby o podwyższonej zawartości metali ciężkich. Gleby te występują w zachodnich rejonach miasta⁶.

³ dane ewidencyjne

⁴ dane GUS

⁵ dane GUS

⁶ Program ochrony środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2020-2023, 2016

Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna Kędzierzyna-Koźla jest rozbudowana, a oprócz naturalnych rzek i mniejszych cieków występuje system kanałów. Natomiast, poza starorzeczami, nie występują tu naturalne zbiorniki wód powierzchniowych.

Najważniejszym ciekim miasta Kędzierzyn-Koźle jest Odra przepływająca z południa na północ przez zachodnią część miasta. Od zachodu, lewobrzeżnie zasilają ją w granicach miasta tylko drobne cieki takie jak Lineta i Golka. Od wschodu, prawobrzeżnie dopływa rzeka Kłodnica oraz włączają się dwa kanały Kłodnicki (stary, obecnie ślepy odcinek) i Gliwicki. Najważniejszym w granicach miasta dopływem Kłodnicy jest rzeka Młynówka. Mniejszy dopływ stanowi Potok Lenartowicki (Potok Cisowa). Odnogą Kanału Gliwickiego jest Kanał Kędzierzyński. Fragmenty nieczynnego już Kanału Kłodnickiego istnieją nadal w głębi miasta, przy korycie Kłodnicy.

W odniesieniu do podziału na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), Kędzierzyn-Koźle położony jest w zasięgu 13 JCWP. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (2016), ustanowiono cele środowiskowe dla JCWP rzecznych, przybrzeżnych i przejściowych, jeziornych, silnie zmienionych i sztucznych części wód, dla jednolitych części wód podziemnych, dla obszarów chronionych.

Celem środowiskowym dla ww. JCWP jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Natomiast dla Odry od Kanału Gliwickiego do Osobłogi oraz Odry od wypływu ze zbiornika Polder Buków do Kanału Gliwickiego ustalono dodatkowo cel środowiskowy obejmujący przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków poprzez możliwość swobodnej migracji organizmów wodnych.

Wykaz JCWP z ich charakterystyką zamieszczono na końcu opracowania.

Wody podziemne

W rejonie Kędzierzyna-Koźla występują dwa zasadnicze poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy, przy czym podstawę zaopatrzenia aglomeracji w wodę pitną i przemysłową⁷.

W dolinach Kłodnicy i Odry, występuje połączone piętro wodonośne utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych dolin kopalnych. W związku z tym, że pomiędzy utworami czwartorzędu oraz trzeciorzędu istnieją więzi hydrauliczne, określa się to piętro jako czwartorzędowo-trzeciorzędowe. Utwory wodonośne w dolinach pozbawione izolacji a zasilanie odbywa się bezpośrednio z opadów atmosferycznych.

Wody w obrębie ujęć czwartorzędowo-trzeciorzędowych są intensywnie eksploatowane. Największe ujęcia czwartorzędowe to: Koźle-wodociągi, Kędzierzyn-Koźle-Azoty, Blachownia, Kłodnica wodociągi, Kędzierzyn wodociągi. W związku z tak intensywną eksploatacją wód podziemnych powstał lej depresyjny o powierzchni 31 km².

Zbiornikowi trzeciorzędowemu nadano rangę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka⁸.

W odniesieniu do podziału na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), Kędzierzyn-Koźle położony jest w zasięgu 3 JCWPd. Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizyko-chemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych, jako zanieczyszczenia jak i skażenie).

⁷ Objaśnienia do Mapy hydrogeologicznej Polski, arkusze: Kędzierzyn-Koźle, Ujazd, Polska Cerekiew, Kuźnia Raciborska, PIG

⁸ Warstwy tematyczne Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych, CBDG PIG

Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych i ich stan

źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji PGW na obszarze dorzecza Odry (2016)

kod JCWPd	stan chemiczny	stan ilościowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
PLGW6000127	dobry	dobry	zagrożona	–
PLGW6000128	dobry	dobry	zagrożona	–
PLGW6000142	dobry	dobry	niezagrożona	–

Szata roślinna

Kędzierzyn-Koźle to miasto o bardzo zróżnicowanym sposobie zagospodarowania poszczególnych części. Obok terenów przemysłowych i zurbanizowanych, funkcjonują obszary bogate pod względem przyrodniczym – do najcenniejszych należą zachowane, półnaturalne siedliska podmokłe w dolinie Odry i zwarte kompleksy leśne. Zarówno dolina Odry jak i lasy stanowią korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje się dużą lesistością, wynoszącą 45% powierzchni⁹. Dominującym typem siedliskowym lasu jest las mieszany świeży i bór mieszany świeży¹⁰. Oba typy siedliska mają korzystne uwilgotnienie. W borze mieszanym świeżym występuje drzewostan sosnowy z dębem bezszypułkowym i dębem czerwonym. W lesie mieszanym świeżym również przeważa udział sosny, natomiast większy jest udział dębu szypułkowego, czerwonego, brzozy brodawkowatej, z rzadka gatunkami panującymi są buk zwyczajny, modrzew europejski i świerk pospolity. Z przyrodniczego punktu widzenia szczególnie cenne są zajmujące mniejsze powierzchnie podmokłe lasy łąkowe i olsy. Lasy łąkowe to bardzo żyzne siedliska położone w sąsiedztwie cieków, nieregularnie zalewane, z charakterystycznymi gatunkami: olcha czarna, topola, wierzba, wiąz szypułkowy, jesion wyniosły, dąb szypułkowy. Olsy występują natomiast w terenach zabagnionych, gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki, z dala od wpływu cieków wodnych, z dominującymi gatunkami: olsza czarna i szara lub brzoza brodawkowata.

Cechą charakterystyczną lasów Kędzierzyna-Koźla jest występowanie w dużych, zwartych kompleksach – ma to korzystne znaczenie dla ich funkcji przyrodniczej, ochronnej, izolacyjnej, ale też gospodarczej (gospodarcze aspekty wykorzystania lasów omówiono w podrozdziale 3. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna). Z drugiej strony wieloletnie wysokie skażenie przez emisje przemysłowe powietrza, gleby i wody, trwale osłabiło naturalną odporność drzewostanów, prowadząc do zmian składu gatunkowego lasu, w tym jego podszyciu i runa, obniżając jego wartość przyrodniczą i gospodarczą. Od lat osiemdziesiątych ogólny stan zdrowotny lasów ulega systematycznej poprawie. Świadczy o tym zmniejszająca się liczba drzew wycinanych w ramach cięć sanitarnych, zmienia się również niekorzystna struktura gatunkowa lasów.

Występowanie w mieście dolin rzecznych, zwłaszcza szerokiej doliny Odry, warunkuje występowanie związanych z nimi ekosystemów – oprócz wcześniej wspomnianych lasów łąkowych, są to przede wszystkim łąki zalewowe, starorzecza, liczne przybrzeżne zarośla. Ponadto, na terenach nadzalewowych Odry znajdują się rozległe połacie urozmaiconego krajobrazu rolniczego.

Duża lesistość miasta oraz występowanie zalewanych dolin rzecznych zabezpiecza warunki występowania gatunków związanych z lasami, terenami rolnymi, łąkami, dolinami rzeczными, rzekami i niewielkimi zbiornikami wodnymi. Szczególnie istotne jest położenie Kędzierzyna-Koźla w systemie korytarzy ekologicznych.

Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym – również dla roślin. W zależności od wielkości i długości, można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Dolina Odry oraz lasy w południowej części miasta pełnią funkcje korytarzy

⁹ dane GUS za 2017 r.

¹⁰ Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Kędzierzyn na okres 01.01.2011 – 31.12.2020, Program Ochrony Przyrody; Plan Urządzania lasu dla Nadleśnictwa Strzelce Opolskie, Elaborat, 2012

ekologicznych. Zostały one objęte siecią korytarzy ekologicznych przez PAN¹¹, są to Dolina Górnej Odry (korytarz ekologiczny, KPd-19) oraz Lasy Raciborskie (obszar węzłowy KPd – 16). Korytarz ekologiczny Dolina Odry jest korytarzem o znaczeniu międzynarodowym i obejmuje on dolinę w gminie Cisek, Bierawa, Kędzierzyn-Koźle i Reńska Wieś¹².

Ważna dla uzupełnienia systemu przyrodniczego jest zieleń urządzona, w tym parki, zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie i ciągom komunikacyjnym oraz obiektom sakralnym. Na terenie Kędzierzyna-Koźla zlokalizowane są liczne aleje, drzewa pomnikowe lub całe drzewostany parkowe złożone z rodzimych gatunków szlachetnych. Ponadto na terenie miasta znajdują się cztery parki, w tym dwa wpisane do rejestru zabytków: park w Sławięcicach oraz Planty Miejskie w Koźlu. Poza tym w Kędzierzynie znajdują się dwa parki wypoczynkowe: Park Orderu Uśmiechu oraz Park Pojednania.

4.2 Zasoby krajobrazowe

Najbardziej charakterystycznym składnikiem krajobrazu jest zalewowa dolina Odry. Jej fizjonomia i funkcjonowanie wynikają z naturalnych, sezonowych wylewów. Obecnie ten czynnik został ograniczony w związku z techniczną zabudową koryta i uregulowaniem przepływów rzeki. Ponadto Odra jest obwałowana wałami wznoszącymi się ponad dno naturalnej doliny, które ograniczają jej widoczność z pozostałych obszarów. Uregulowanie rzeki, oczyszczenie koryta i obszaru międzywała, doprowadziło lokalnie do eliminacji nadbrzeżnych zbiorowisk. Brak szuwaru, krzewów i drzew na brzegach wód jest obecnie charakterystyczną cechą krajobrazu uregulowanej Odry, dlatego tym cenniejsze są obszary, gdzie występują pozostałości naturalnego zagospodarowania doliny – fragmenty łągów, starorzeczka, łąki zalewowe czy zarośla wierzbowe. Spośród obszarów otwartego krajobrazu dużą powierzchnię w Kędzierzynie-Koźlu stanowią lasy – jednak zwarte kompleksy z dominującym drzewostanem sosnowym, o mało zróżnicowanej strukturze nie stanowią wyróżniającego się elementu. Jedynie kilka fragmentów kompleksów leśnych można uznać za wyróżniające się, przede wszystkim grądy w rejonie Sławięcic i Miejsca Kłodnickiego.

Obecnie nie chroni się w granicach miasta krajobrazu w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody.

W Kędzierzynie-Koźlu występuje wiele zróżnicowanych zabytków – kościoły, pozostałości zamków i fortyfikacji, pojedyncze domy, cmentarze, mogiły, miejsca pamięci oraz elementy historycznej zabudowy przemysłowej, w tym pozostałości Kanału Kłodnickiego i jego urządzeń. Najcenniejsze obiekty wpisane są do rejestru zabytków oraz wyznaczono dla nich miejscowych planach zagospodarowania strefy ochrony konserwatorskiej. Łącznie na terenie miasta wyznaczono 20 stref, w tym strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto rejon Starego Miasta, Fort Fryderyka Wilhelma wraz z otoczeniem, zespół pałacowo-parkowy w Sławięcicach oraz obszar byłego obozu koncentracyjnego Blechhammer. Szczegółowy opis zabytków i stref ochrony zamieszczono w rozdziale VI. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.3 Obszary chronione

4.3.1 Formy ochrony przyrody

Zasoby przyrodnicze miasta Kędzierzyn-Koźle nie są chronione przez wielkoobszarowe formy ochrony przyrody. Na terenie miasta zlokalizowane są jedynie pomniki przyrody (50 obiektów) oraz użytki ekologiczne (4 obiekty). W północno zachodniej części miasta zlokalizowany jest niewielki fragment obszaru Natura 2000 łąg Zdieszowicki.

Natura 2000

Obszar Natura 2000 łąg Zdieszowicki (PLH160011) stanowi kompleks dobrze zachowanych łągów

¹¹ Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego

¹² Program ochrony środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024

jesionowo-wiązowych związanych z rzeką Odrą. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar. W granicach miasta obszar Natura 2000 Łęg Zdieszowicki obejmuje jedynie fragment drogi a zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym dla tego obszaru na terenie miasta nie są zlokalizowane żadne siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne zostały powołane Rozporządzeniem Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z dnia 8 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Wszystkie obejmują niewielkie, śródleśne zbiorniki wodne. Podobnie jak dla pomników przyrody, dla użytków ekologicznych obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, z których najistotniejsze dotyczą:

- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody, albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony, bądź spowodować degradację krajobrazu.

Tabela 4. Wykaz użytków ekologicznych na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle

źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie rozporządzeń w sprawie uznania za użytki ekologiczne

lp.	nazwa	powierzchnia	opis	lokalizacja	akt prawny
1	Ostojnik	2,53 ha	Eutroficzny zbiornik wodny, bagno, miejsce lęgowe ptactwa wodno-błotnego	Kotlina Raciborska, działka nr 40/1	
2	Oczko za składnicą	0,36 ha	Śródleśne oczko wodne, miejsce wylęgu i przebywania ptactwa wodno-błotnego	Kotlina Raciborska, działka nr 72/3	Rozporządzenie Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z 08.12.2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne
3	Żabi Dół	0,49 ha	–	Kotlina Raciborska, działka nr 78/1	
4	Kaczy Dółek	1,15 ha	Śródleśne bagno z oczkami wodnymi, miejsce lęgowe ptactwa wodno-błotnego	Kotlina Raciborska, działka nr 55/2i	

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody miasta Kędzierzyn-Koźle zostały powołane następującymi aktami prawnymi:

- Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – głąz narzutowy i 5 pojedynczych okazów drzew;

- Rozporządzenie Nr 0151/P/43/05 Wojewody Opolskiego z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – 19 pojedynczych okazów drzew;
- Uchwała nr XVI/180/99 Rady Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 30 września 1999 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew rosnących na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle – 12 pojedynczych okazów drzew;
- Uchwała Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr XXXVI/424/13 z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – 12 pojedynczych okazów drzew oraz jedna aleja drzew;
- Uchwała Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr XLV/415/17 z dn. 29 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – 2 pojedyncze drzewa;
- Uchwała Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr LXIII/598/18 z dn. 30 października 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody – 2 pojedyncze drzewa.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to ograniczenia związane głównie z zakazem niszczenia lub przekształcenia obiektu, zmianą stosunków wodnych czy zmianą sposobu użytkowania ziemi. Ponadto uchwały Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z 2013 r., 2017 r. i 2018 r. w ramach czynnej ochrony ustalają obszar ochronny pomników o promieniu 10 m.

Wykaz pomników przyrody zamieszono na końcu opracowania.

4.3.2 Projektowany obszar ochronny GZWP

W granicach Kędzierzyna-Koźla występuje trzeciorzędowy Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka. Wody głównych zbiorników wód podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto objęte mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Dla wymienionego GZWP opracowano w 2013 r. Dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 – Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, w której wskazano projektowane obszary ochronne. Obszar ochronny GZWP nr 332 ustanawiany będzie na mocy rozporządzenia odpowiedniego dyrektora RZGW.

W granicach Kędzierzyna-Koźla wyznaczono dwa obszary ochronne, podzielone na podobszary, zależne od stopnia wrażliwości. Wyodrębniono podobszary obejmujące tereny bardzo podatne (A), tj. o czasie pionowego przesiąkania do 5 lat, podatne (B) o czasie przesączania do 25 lat oraz średnio podatne (C), o czasie przesączania powyżej 25 lat, włączone do obszaru z innych względów, np. tereny udokumentowanego złoża, duże ujęcia wody podziemnej.

Proponowane działania: zakazy, nakazy i ograniczenia to zapisy odnoszące się głównie do prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej, składowania i przechowywania różnego rodzaju odpadów, warunków lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i faktycznie lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, powierzchniowej eksploatacji złóż oraz działalności rolniczej.

Najistotniejszymi wskazaniem z punktu widzenia planowanego zagospodarowania przestrzennego są:

- uzgodnienie z właściwym dyrektorem RZGW studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie zagospodarowania obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych;
- przekwalifikowanie lasów w lasy wodochronne;
- utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu dla terenów leśnych;
- nie wprowadzać form zagospodarowania mogących negatywnie oddziaływać na grunty i wody podziemne;
- nie wprowadzać nowego zagospodarowania terenu bez systemowego rozwiązania gospodarki ściekowej (kanalizacja sanitarna i opadowa);

- w przypadku przekwalifikowania gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne należy wykonać ocenę wpływu projektowanego zagospodarowania na wody podziemne.

5 Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

5.1 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

5.1.1 Zagrożenia naturalne

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Dla Kędzierzyna-Koźła główne zagrożenie powodziowe stwarzają fale powodziowe na Odrze. Największe powodzie odnotowano w 1985, 1997 i 2010 r., kiedy całkowitemu lub częściowemu zalaniu uległy osiedla: Południe, Stare Miasto, Zachód, Rogi, Pogorzelec, Kłodnica.

Aktualna ocena ryzyka powodziowego została przedstawiona na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) i mapach ryzyka powodziowego (MRP), które w gminie opracowano dla Odry i jej dopływów. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi. W zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią znajduje się prawie całe Koźle.

Obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach Kędzierzyna-Koźła nie wskazano udokumentowanych osuwisk. Wzdłuż Kanału Gliwickiego na dwóch jego odcinkach wskazano obszary predysponowane do osuwania mas ziemnych, związane jest to jednak z przekształceniami terenu w trakcie budowy kanału.

5.1.2 Zagrożenia wynikające z zagospodarowania i użytkowania terenu

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Klimat akustyczny na terenie miasta warunkują takie czynniki jak natężenie ruchu i jakość sieci drogowej oraz występowanie dużych zakładów przemysłowych, w mniejszym stopniu – ilość i zagęszczenie zabudowy.

Jako główne zagrożenie klimatu akustycznego w gminie należy wskazać hałas komunikacyjny, szczególnie drogowy, który dotyczy:

- drogi krajowej: nr 40 (Głuchołazy – Kędzierzyn-Koźle – Pyskowice),
- dróg wojewódzkich: nr 408 (Gliwice – Kędzierzyn-Koźle), nr 410 (Kędzierzyn-Koźle – Brzeźce), 418 (Kędzierzyn-Koźle – Reńska Wieś), 423 (Kędzierzyn-Koźle – Opole), 426 (Kędzierzyn-Koźle – Strzelce Opolskie – Zawadzkie).

Problemem sieci transportowej miasta jest jej osiowy układ oraz brak pełnego układu obwodnicowego, co skutkuje prowadzeniem intensywnego ruchu kołowego (w tym tranzytowego) przez tereny

zurbanizowane. Dotyczy to głównie ciągu drogi krajowej nr 40 (ruch tranzytowy) i stanowi źródło zanieczyszczenia powietrza, hałasu i drgań.

Na terenie Kędzierzyna-Koźla monitoringiem klimatu akustycznego zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, który w 2013 r. przeprowadził badania hałasu drogowego. Pomiarów dokonano w następujących punktach:

- al. Jana Pawła II (DK40), teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- ul. Gliwicka (DW408), teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- ul. Piastowska (droga powiatowa), teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Przekroczenia emisji hałasu zanotowano w punkcie położonym przy ul. Gliwickiej, zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

W celu ochrony przed ponadnormatywnym hałasem nowych terenów budowlanych, należy lokować bezpośrednio wzdłuż linii drogi w pierwszej kolejności zabudowę usługową oraz zabudowę mieszkaniową z dopuszczeniem usług. Ograniczający wpływ na rozprzestrzenienie hałasu ma również stosowanie zieleni izolacyjnej w formie pasów zadrzewień i zakrzewień.

Zanieczyszczenie powietrza

Stan sanitarny powietrza kształtowany jest przez źródła przemysłowe, transport i niską emisję z lokalnych źródeł grzewczych. Kędzierzyn-Koźle to jedno z największych miast województwa opolskiego i jeden z jego największych ośrodków przemysłowych.

Wyniki wieloletnich badań wskazują na zmniejszenie się w ostatnich latach zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu i pyłu zawieszzonego. Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych, nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej” oraz poziom emisji benzenu. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych opalanych najczęściej tanim węglem, a więc najczęściej o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych.

Na terenie miasta zlokalizowanych jest 5 stanowisk pomiarowych jakości powietrza. W 2016 r. wykonano pomiary stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, pyłu zawieszzonego PM10, PM2,5, tlenku węgla ozonu oraz benzopirenu. Przekroczone zostały wartości pyłu PM10 we wszystkich punktach pomiarowych, podobnie przekroczone zostały wartości dla pyłu PM2,5. Wysoka zawartość pyłu w powietrzu zmniejsza komfort życia i zdrowia mieszkańców, ponieważ może prowadzić do wielu chorób. Ponadto obecność pyłu w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia przekroczeń innych zanieczyszczeń, które są zawieszone w pyłe, jak np. metale ciężkie, czy benzo(a)piren. Przekroczenia zawartości pyłów są niebezpieczne dla roślin, również tych, które są przeznaczane do spożycia dla ludzi i zwierząt.

Przekroczenia powyższych zanieczyszczeń są szczególnie niebezpieczne:

- Benzo(a)piren, jest związkem silnie rakotwórczym o właściwościach mutagennych, podrażnia oczy, nos, gardło, oskrzela.
- Pył zawieszony PM10 może zawierać substancje toksyczne m.in. benzo(a)piren, metale ciężkie oraz dioksyny i furany. Cząstki te różnią się wielkością, składem i pochodzeniem. Cząstki PM10 mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc powodując lub pogłębiając choroby płuc i układu krążenia, zawał serca i arytmie. Wpływają również na ośrodkowy układ nerwowy i układ rozrodczy i może powodować choroby nowotworowe
- Pył zawieszony PM2,5 – mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc oraz przenikać przez ściany naczyń krwionośnych. Długotrwałe narażenie na działanie pyłu PM2,5 skutkuje skróceniem średniej długości życia. Krótkotrwała ekspozycja na wysokie stężenia pyłu PM2,5 powoduje wzrost liczby zgonów z powodu chorób układu oddechowego i krążenia oraz wzrost ryzyka nagłych przypadków wymagających hospitalizacji.

Zanieczyszczenia wód

Oddziaływania antropogeniczne na jakość w Kędzierzynie-Koźlu mają:

- Zrzuty ścieków bytowych, pochodzących z gospodarki komunalnej – w Kędzierzynie-Koźlu wprowadzane są oczyszczone ścieki ze zmodernizowanej oczyszczalni, których wpływ na jakość wód jest ograniczony do minimum.
- Zrzuty ścieków przemysłowych, które oprócz substancji biogenych, mogą być źródłem substancji toksycznych dla organizmów wodnych, w tym trwałych zanieczyszczeń chemicznych. Kędzierzyn-Koźle jest jednym z największych ośrodków przemysłowych w województwie, co najmniej 5 zakładów przemysłowych ma własne oczyszczalnie ścieków.
- Porty – są przyczyną zanieczyszczeń i zaburzeń hydromorfologicznych. W 2017 r. rozpoczęła się modernizacja portu w Kędzierzynie-Koźlu, która przyczyni się do zwiększonego transportu rzecznoego.
- Zanieczyszczenia obszarowe, które pochodzą głównie z gruntów ornych – niewykorzystane przez rośliny składniki nawozów – azot i fosfor, środki ochrony roślin itp.
- Zmiany hydromorfologiczne – zabudowa podłużna i poprzeczna cieków, obwałowania, regulacja koryta, mające związek głównie z ochroną przeciwpowodziową i transportem wodnym. Układ hydrograficzny w rejonie Kędzierzyna-Koźla jest już silnie przekształcone, dalsze zmiany nie powodują przekształceń a raczej wstrzymanie procesów odnowy ekologicznej cieków i ich dolin.

Aktualnie monitoringiem jakości wód objęte są Odra, Kłodnica, Łącka Woda i Młynówka. Żaden z cieków nie osiągnął stanu dobrego.

Tabela 5 Ocena wód powierzchniowych za 2017 rok w województwie opolskim

źródło: WIOŚ w Opolu, 2018

punkt pomiarowo-kontrolny	jcwp	stan / potencjał ekologiczny	stan chemiczny	ocena
Kłodnica - ujście do Odry PL02S1201_1018	Kłodnica od Dramy do ujścia PLRW600019116999	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Odra - Kłodnica, poniżej ujścia Kłodnicy PL02S1201_1054	Odra od wypływu ze zb. Polder Buków do Kanału Gliwickiego PLRW600019117159	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Łącka Woda - Januskowice PL02S1201_1072	Łącka Woda PLRW60001711729	umiarkowany stan ekologiczny		zły stan wód
Odra - Obrowiec PL02S1201_1055	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi PLRW60001911759	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Młynówka - Zielina PL02S1201_1094	Młynówka PLRW6000171176889	umiarkowany potencjał ekologiczny		zły stan wód

Tereny przemysłowe i poprzemysłowe

Kędzierzyn-Koźle jest dużym ośrodkiem przemysłowym, w którym dominuje przemysł chemiczny i przemysł maszynowy. Zakłady przemysłowe są elementami zagospodarowania przestrzennego potencjalnie najsilniej oddziałującymi na środowisko. Emisje do powietrza, produkcja ścieków i odpadów przemysłowych, silne przekształcenie i zanieczyszczenie gleb, hałas towarzyszący procesom produkcyjnym czy ryzyko awarii przemysłowej to tylko podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem zakładów.

Zagadnienia związane z ochroną środowiska były często lekceważone w okresie świetności zakładów przemysłowych, natomiast rosnące wymagania dotyczące ograniczania negatywnego wpływu produkcji na środowisko przyczyniły się do stosowania nowych technologii i istotnej redukcji presji. Obecnie największym obszarem problemowym jest kompleks przemysłowy w rejonie Blachowni, gdzie rozdrobniona struktura własności, występowanie małych, zróżnicowanych zakładów, często zmieniający się właściciele przyczyniają się

do braku przestrzegania podstawowych przepisów czy zaniedbań w rekultywacji gruntu.

Ponadto zakłady przemysłowe stwarzają ryzyko poważnej awarii. Zgodnie ustawą Prawo ochrony środowiska poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zgodnie z wykazem zakładów dużego (ZDR) i zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej podanym do publicznej wiadomości przez Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na terenie Kędzierzyna-Koźla występuje osiem zakładów ZDR (stan na dzień 2 stycznia 2018):

- Brenntag Polska Sp. z o.o., Wydział Magazynowy, Kędzierzyn-Koźle,
- Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Kędzierzyn-Koźle,
- PCC Synteza Spółka Akcyjna, Kędzierzyn-Koźle,
- ICSO Chemical Production Sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle,
- Pfeleiderer Silekol Sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle,
- WARTER Sp. z o.o. Oddział K-Koźle, K-Koźle,
- Petrochemia-Blachownia S.A. Spółka Grupy Wanhua-BorsodChem, Kędzierzyn-Koźle,
- Fluorochemika Poland Sp. z o.o. Oddział Kędzierzyn-Koźle, Kędzierzyn-Koźle;

oraz dwa zakłady ZZR:

- "Air Products" Sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle ul. Waryńskiego,
- "Air Products" Sp. z o.o., Kędzierzyn-Koźle ul. Gliwicka.

Większość ww. zakładów znajduje się na obszarze kompleksów przemysłowych w Blachowni i Azotach, od zabudowy mieszkaniowej oddzielają je pasy lasów, które w przypadku katastrof chemicznych pełnią funkcje izolacyjne. Każdy z zakładów ma opracowane specjalne procedury bezpieczeństwa, a także jest monitorowany przez organy Powiatowej Straży Pożarnej w Kędzierzynie-Koźlu. W związku z powyższym większe niebezpieczeństwa mogą stanowić mniejsze zakłady, które nie są zaliczane do grupy ZDR lub ZZR, w których standardy bezpieczeństwa są mniej rygorystyczne.

5.1.3 Gospodarka ściekami i odpadami

Gospodarka ściekowa

Wszystkie obszary zwartej zabudowy w Kędzierzynie-Koźlu są wyposażone w sieć kanalizacji sanitarnej, z której wg danych GUS za 2017 r. korzysta 89,2% ogółu mieszkańców miasta (z wodociągu 100%).

Odbiornikiem ścieków komunalnych jest oczyszczalnia ścieków w Kędzierzynie przy ul. Gliwickiej, która oczyszczone ścieki odprowadza do Odry. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z nowoczesną instalacją. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{max}=20\ 000\ m^3/d$, natomiast $Q_{sr}=16\ 000\ m^3/d$. Obecnie przez oczyszczalnię przepływa ok. $8\ 560\ m^3/d$ ścieków, istnieje więc duża rezerwa uwzględniająca rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej.

Miasto posiada system kanalizacji rozdzielczej. Dzieli się ona na kanalizację sanitarną, która odprowadza ścieki z gospodarstw domowych i innych obiektów do oczyszczalni ścieków oraz kanalizację deszczową odprowadzającą wodę opadową z wpustów ulicznych bezpośrednio do odbiorników po uprzednim podczyszczeniu. Systemy te działają niezależnie, są zarządzane i eksploatowane przez Spółkę Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Kędzierzynie-Koźlu sp. z o.o.

Ścieki z osiedla Blachownia oraz Sławięcice odprowadzane są do oczyszczalni zakładowej w Blachowni.

Oprócz oczyszczalni ścieków komunalnych na terenie miasta istnieje kilka zakładów posiadających oczyszczalnie ścieków własnych: DAMEN SHIPYARDS KOŹLE Sp. z o.o., Grupa Azoty Zakłady Azotowe KĘDZIERZYN S.A., KOFAMA Sp. z o.o., PCC Energetyka Blachownia Sp. z o.o., Spółdzielnia Inwalidów INMET.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne w Kędzierzynie-Koźlu są zbierane selektywnie. Selektywna zbiórka odpadów na terenie Kędzierzyna-Koźla zorganizowana jest w oparciu o podział na: papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, szkło opakowaniowe, bioodpady, pozostałe zmieszane odpady komunalne. Ponadto zbierane są:

- odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony o średnicy do 56 cm – zbiórka w systemie akcyjnym w podanych do publicznej wiadomości terminach,
- zużyte baterie – zbiórka w budynkach użyteczności publicznej oraz w placówkach oświatowych i handlowych,
- przeterminowane leki - zbiórka do pojemników ustawionych w aptekach.

W 2016 r. zebrano ogółem 20 029,948 ton odpadów komunalnych, w tym w formie zmieszanej ok. 70%. W 2016 r. gminy należące do Związku Międzygminnego „Czysty Region” osiągnęły następujące poziomy recyklingu:

- przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 21,7% (wymagany poziom dla roku 2016 – min. 18%),
- przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 81,39% (wymagany poziom dla roku 2014 – min. 42%),
- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 0% (wymagany poziom dla roku 2016 – maks. 45%).

Odpady trafiają na składowisko w rejonie Blachowni, gdzie zlokalizowane instalacje mające status regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) :

- instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zlokalizowana na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – przepustowość części mechanicznej – 70 000 Mg/rok, przepustowość części biologicznej – 16 000 Mg/rok,
- instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) – zdolność przerobowa roczna – 1 000 Mg/rok,
- regionalne składowisko odpadów – całkowita pojemność 491 654 m³, składowisko jest wypełnione w 63%.

W Kędzierzynie-Koźlu prowadzona jest likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów tzw. „dzikich wysypisk”. W 2016 r. zlikwidowano 56 takich miejsc, zbierając przy tym 295,6 t odpadów.

W granicach Kędzierzyna-Koźla zlokalizowane są dwa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nieprzyjmujące odpadów komunalnych :

- mokre składowisko odpadów paleniskowych – Elektrownia Blachownia,
- Składowisko popiołów i żużli – Zakłady Azotowe Kędzierzyn,
- a także jedno składowisko odpadów obojętnych – składowisko odpadów stałych – poremontowych – Elektrownia Blachownia.

5.2 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszej poprawy jakości, zwłaszcza wód. W odniesieniu do zagospodarowania przestrzennego należy zauważyć, że Kędzierzyn-Koźle ma obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w całości pokrywające miasto miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Nie przewiduje się istotnych zmian w środowisku związanych z zagospodarowaniem przestrzennym. Przewiduje się stały wzrost zabudowy związanej z mieszkalnictwem w miejscach wyznaczonych w planach miejscowych. Stan środowiska ten powinien polepszać się, m.in. w związku z realizacją rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, a także wieloma inwestycjami realizowanymi w ramach programów związanych z ochroną środowiska. W odniesieniu do zanieczyszczeń powietrza, stwierdzono przekroczenia pyłów i zawartego w nim benzo(a)pirenu. Niska emisja, czyli najważniejsze źródło tych substancji, jest istotnym, ogólnopolskim problemem. Jego częściowym rozwiązaniem jest realizacja Planu gospodarki niskoemisyjnej, którego realizacja pozwoli na redukcję tych zanieczyszczeń.

6 Analiza spójności ustaleń projektu studium z wymogami planowania przestrzennego i ochrony środowiska

6.1 Informacja dotycząca sposobu realizacji wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Wymogi dla studium określa przede wszystkim ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Art. 1 ust. 2–4 ustawy wskazują m.in.:

- W planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się m.in. wymagania ładu przestrzennego, walory krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz potrzebę zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności.
- Ustalając przeznaczenie terenu lub określając potencjalny sposób zagospodarowania i korzystania z terenu, organ waży interes publiczny i interesy prywatne, w tym zgłaszane w postaci wniosków i uwag, zmierzające do ochrony istniejącego stanu zagospodarowania terenu, jak i zmian w zakresie jego zagospodarowania, a także analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.
- W przypadku sytuowania nowej zabudowy należy uwzględniać wymagania ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni. Najważniejsze zasady to uzupełnianie istniejącej zabudowy w granicach zwartych jednostek osadniczych, lub lokalizacji nowej zabudowy w obszarach charakteryzujących się dostępem do sieci komunikacyjnej oraz wyposażeniem w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne, adekwatnych dla nowej, planowanej zabudowy.

W odniesieniu do powyższych zagadnień projekt studium w sposób wyczerpujący uwzględnia wymagania ochrony środowiska, w rozumieniu utrzymania lub poprawy jakości powietrza, wód, gleb, itp. oraz zagwarantowania zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców. Wskazuje się obszary systemu przyrodniczego miasta, w granicach których zagospodarowania opiera się o utrzymanie procesów przyrodniczych. Obszary te w założeniu pełnią funkcje biologiczne, a gospodarcze jedynie w zakresie produkcji leśnej i rolnej lub zapewnienia miejsc rekreacji o charakterze ekstensywnym. Z uwagi na niski udział obszarów chronionych w studium przeanalizowano konieczność ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych i wskazano najcenniejsze obszary, które powinny zostać objęte ochroną.

W projekcie studium dąży się do wykształcenia zwartych jednostek osadniczych i zapobiegania rozpraszaniu zabudowy. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wykazał, że zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową w zestawieniu z łączną chłonnością obszarów wskazuje, iż maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę jest niższe niż chłonność obszarów wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy. Zatem w kierunkach zagospodarowania przestrzennego Kędzierzyn-Koźle nie ma możliwości lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W związku z powyższym, nie dodano w projekcie studium nowych terenów zabudowy mieszkaniowej a w kilku przypadkach wręcz zrezygnowano z terenów inwestycyjnych wskazanych

w obowiązującym studium, dotyczy to przede wszystkim:

- w Rogach w rejonie Stoczni, gdzie występują konflikty przestrzenne – zagrożenie powodziowe;
- Pomiędzy Miejscem Kłodnickim a Cisowa, z uwagi na przebieg projektowanej obwodnicy oraz w celu zapobiegania zlania się dwóch jednostek osadniczych.

Ponadto w terenach rolnych uniemożliwiono lokalizowanie nowej zabudowy.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową oraz produkcyjną przewyższa wartości możliwe do uzupełnienia w terenach zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w terenach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wobec czego wskazano nowe tereny inwestycyjne, przede wszystkim rozszerzono strefę aktywności gospodarczej w rejonie Portu Kozielskiego oraz wskazano nową strefę aktywności gospodarczej w rejonie Sławięcic.

Należy ponadto podkreślić, że rozwój wszelkiej zabudowy opiera się na wykorzystaniu terenów uzbrojonych w odpowiednia infrastrukturę techniczną lub takich, gdzie rozbudowa infrastruktury jest technicznie możliwa oraz ekonomicznie uzasadniona. Przewiduje się również szereg rozwiązań z zakresu rozbudowy lub przebudowy układu komunikacyjnego w celu dostosowania go do zmieniającej się sieci osadniczej, w tym najważniejsza jest realizacja obwodnic wyprowadzających ruch tranzytowy w obszarów zwartej zabudowy.

Kwestią kontrowersyjną jest wskazywanie obszarów inwestycyjnych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, należy jednak wziąć pod uwagę, że cały obszar Koźla i Rogów, Stocznia oraz część Kłodnicy znajduje się w strefie zalewu wodą stuletnią. Obszary inwestycyjne związane z lokalizacją zabudowy mieszkaniowej w tym rejonie wyznaczono zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi, w Rogach zrezygnowano z dużego obszaru zabudowy w sąsiedztwie Stoczni. Wskazano nowe tereny usług sportu, przy czym ich zagospodarowanie nie musi się wiązać z budową trwałych obiektów, a jedynie urządzeniem terenu w celu realizacji funkcji rekreacyjnej. Jedynym nowym terenem jest obszar wskazany pod rozszerzenie strefy aktywności Port, po drugiej stronie Kanału Gliwickiego. Wskazanie obszaru produkcyjnego wiąże się nie tylko z realizacją trwałej zabudowy, ale również potencjalnie z magazynowaniem substancji chemicznych czy oczyszczaniem ścieków powstałych w procesach produkcyjnych, co w przypadku powodzi niesie dodatkowe zagrożenia. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo wodne planowana zabudowa i zagospodarowanie terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi, które w ramach uzgodnienia uwzględniają prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, a także jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie.

6.2 Analiza zgodności ustaleń projektu studium z zapisami wynikającymi z opracowań z zakresu ochrony środowiska dla gminy

Opracowanie ekofizjograficzne

Na potrzeby projektu studium zaktualizowano *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Kędzierzyn-Koźle – aktualizacja 2018*. W opracowaniu tym analizowano aktualne dane dotyczące uwarunkowań przyrodniczych i formalnych ograniczeń. W opracowaniu analizowano aktualne dane dotyczące uwarunkowań i potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu.

Na podstawie wcześniejszych analiz sformułowano wnioski i wytyczne do studium dotyczące określenia przydatności poszczególnych terenów dla określonych funkcji, wskazania terenów cennych przyrodniczo oraz ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska.

Obszar Kędzierzyna-Koźla charakteryzuje się korzystnymi predyspozycjami przyrodniczymi, pozwalającymi na kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych. Do najważniejszych należą:

- korzystne cechy predysponujące do pełnienia funkcji mieszkaniowej (walory krajobrazowe, klimatyczne) oraz przemysłowej (korzystne warunki przewietrzania, izolacyjna funkcja lasów);

- rezerwa terenów o korzystnym dla lokalizacji zabudowy ukształtowaniu terenu oraz warunkach gruntowo-wodnych;
- stosunkowo niski udział obiektów i obszarów chronionych.

Ograniczenia dla zabudowy w Kędzierzynie-Koźlu wynikają przede wszystkim z zagrożenia powodziowego. Pomimo obwałowania Odry wraz z ujściowym odcinkiem Kłodnicy na prawie całej długości w granicach Kędzierzyna-Koźla, praktycznie cała dolina Odry została wskazana jako obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Dotyczy to w szczególności terenów położonych na zachód od Odry – Starego Miasta, osiedli Rogi, Zachód i Południe, a także oczyszczalni ścieków położonej na prawym brzegu w ujściu Kłodnicy (osiedle Pogorzelec). Ogólnie rozumiane uwzględnienie uwarunkowań ekofizjograficznych wymaga, aby bezwzględnie wyłączyć ww. obszary z zabudowy, ponieważ nie spełniają one naturalnych warunków dla bezpiecznej lokalizacji obiektów budowlanych. Z drugiej strony zasięgi ww. terenów mogą z czasem się zmieniać, np. w wyniku budowy infrastruktury przeciwpowodziowej, nowych badań czy modelowania. Zgodnie z ustawą Prawo wodne art. 166 ust. 2 i 3 planowana zabudowa i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi, które w ramach uzgodnienia uwzględniają prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, a także jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie. Ponadto zgodnie z ustawą Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, co stanowi istotne ograniczenie dla lokalizacji obiektów przemysłowych.

Pozostałe istotne ograniczenia możliwości zabudowy na terenie Kędzierzyna-Koźla wynikają przede wszystkim z:

- występowania gleb chronionych klas II, IIIa i IIIb, położonych głównie w północnej części doliny Odry (również w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią) oraz na północ od Sławięcic;
- dużej lesistości – lasy w większości należą do Skarbu Państwa i są lasami ochronnymi, a więc szczególnie chronionymi przed zmianą przeznaczenia;
- płytkiego zalegania wód gruntowych – dotyczy to przede wszystkim obszarów położonych w dolinie Odry i Kłodnicy – są to tereny położone w większości w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Ponadto dolinę Odry należy chronić przed zabudową w celu utrzymania drożności korytarza ekologicznego, natomiast dolinę Odry i Kłodnicy w celu utrzymania funkcji nawietrzających miasto.

Ograniczeniami o mniejszym znaczeniu są:

- występowanie złóż kruszyw naturalnych – w granicach miasta występują jedynie dwa niewielkie złoża, w tym jedno już wyeksploatowane;
- występowanie głównego zbiornika wód podziemnych – obecnie wody GZWP podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne; mogą być dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych na mocy rozporządzenia dyrektora RZGW;
- występowanie obszarów i obiektów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody – pomników przyrody, użytków ekologicznych oraz części obszaru Natura 2000.

Poza ograniczeniami wynikającymi z naturalnych uwarunkowań ekofizjograficznych oraz celów ochrony przyrody i zasobów naturalnych, w Kędzierzynie-Koźlu istotny jest wysoki stopień uprzemysłowienia miasta. Sprzyja on dalszemu rozwojowi tej funkcji, natomiast jest istotnym czynnikiem ograniczającym dla rozwoju mieszkalnictwa. Wszelkie zakłady przemysłowe stanowią uciążliwości związane z emisjami zanieczyszczeń do atmosfery, hałasem, w tym zwiększonym ruchem samochodów ciężarowych, silną presją na stan ilościowy wód podziemnych oraz potencjalnym skażeniem wód.

Zasadniczo w studium przyjęto powyższe wnioski i wytyczne włączając je do kierunków polityki gminy

w odpowiednich sektorach. Jedynym problematycznym obszarem jest kwestia zagrożenia powodziowego – obecnie obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmuje znaczną część terenów w rejonie Koźla i Kłodnicy już zabudowanych i od lat tworzących rezerwę inwestycyjną dla rozwoju miasta. Liczne planowane w planach zarządzania ryzykiem powodziowym inwestycje, z pewnością przyczynią się do ograniczenia ryzyka powodziowego, w związku z czym inwestowanie na terenach obecnie uznawanych za zagrożone powodzią będzie mniej kontrowersyjne.

Plan gospodarki niskoemisyjnej

Dla potrzeb ograniczania niskiej emisji dla gminy sporządzono w 2015 r. *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Kędzierzyn-Koźle*. Plan określa szczegółowe cele ograniczenia niskiej emisji w gminie oraz działania, zadania i środki zaradcze zaplanowane na cały okres objęty planem. Działania dotyczyły sektorów: energetyka, budownictwo i gospodarstwa domowe, transport, gospodarka oraz edukacja i dialog społeczny.

Kierunki określone w projekcie studium w większości są spójne z planem gospodarki niskoemisyjnej w zakresie możliwym do realizacji w ramach planowania przestrzennego. Ważne są przede wszystkim ustalenia związane z umożliwieniem lokalizacji OZE, rozwojem transportu publicznego, usprawnieniem komunikacji pieszo-rowerowej, przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy.

6.3 Zgodność celów wskazanych w projekcie studium z celami wskazanymi w międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych dokumentach

Studium stanowi dokument o znaczeniu lokalnym, jednak przy jego sporządzaniu uwzględniono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- działań na rzecz zapewnienia realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, przystosowania do zmian klimatu, ochrony różnorodności biologicznej – zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, wpisującą się w priorytety planowanych działań w obszarze ochrony środowiska w skali Unii Europejskiej;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrony powietrza – zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Planem gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego na lata 2016–2018;
- utrzymania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednim rozporządzeniu do niej;
- popularyzacji odnawialnych źródeł energii (OZE) – pogodzenie dalszego wzrostu gospodarczego z dbałością o środowisko naturalne. Wykorzystanie jedynie paliw kopalnych powoduje zanieczyszczenie środowiska, a w konsekwencji zmiany klimatu, a także stwarza ryzyko ich stopniowego wyczerpywania się. Zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE do 2020 r.

udział energii ze źródeł odnawialnych ma stanowić 20% w całkowitym zużyciu energii we Wspólnocie. Polska stoi przed ogromnym wyzwaniem i potrzebą dynamicznego rozwoju OZE, co znalazł odzwierciedlenie w projekcie „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa 2020”. Celem krajowym w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2020 r. jest osiągnięcie poziomu 15%. Rozwiązanie przyjęte w zmianie studium sprzyja osiągnięciu celów krajowych i międzynarodowych (wspólnotowych) – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE; Polityka Klimatyczna Polski, strategia Redukcji Gazów Ciężkich w Polsce do roku 2020;

- ochrony korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro).

Ustalenia projektu studium umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

7 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Miasto Kędzierzyn-Koźle jest w granicach poszczególnych jednostek osadniczych terenem zurbanizowanym i w większości silnie przekształconym. Wyznaczone w obowiązującym studium kierunki rozwoju dążyły do rozwoju miasta, w tym kontynuacji rozprzestrzeniania się zabudowy. Oceniany projekt studium nie wprowadza praktycznie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej czy usługowej – tereny zabudowy mieszkaniowej w kilku miejscach ograniczono (Rogi, Miejsce Kłodnickie) a w wielu przypadkach zrezygnowano z terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na rzecz zabudowy jednorodzinnej (Kłodnica, północna część Koźla), zwiększa jedynie udział terenów przeznaczonych pod funkcję produkcyjną. Najważniejszym zagadnieniem jest wyodrębnienie **stref polityki przestrzennej**. Dla każdej z wyznaczonych stref polityki przestrzennej założono generalne kierunki zmian i określono zasady zagospodarowania, które mają swoją kontynuację w ustaleniach szczegółowych dla stref polityki przestrzennej, przeznaczeniu terenów, a także zawierają się we wskazanych kierunkach i wskaźnikach dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i usług w granicach zwartych osiedli, poza obszarami cennych siedlisk przyrodniczych, przy pełnym wyposażeniu w sieć kanalizacji sanitarnej i przy wykorzystaniu ekologicznych paliw do ogrzewania będzie w minimalny sposób oddziaływać na środowisko. Potencjalnych zagrożeń można się spodziewać ze strony rozwoju stref aktywności gospodarczej oraz rozwoju układu komunikacyjnego.

W każdej z tych stref można określić kierunek przekształceń środowiska naturalnego, nasilenia negatywnych tendencji bądź wdrażania korzystnych środowiskowo rozwiązań:

STM Strefa staromiejska

W strefie tej nie przewiduje się istotnych przekształceń – zabudowa jest zwarta, w dużej mierze zabytkowa, a więc chroniona przepisami odrębnymi. Najistotniejszymi zagadnieniami problemowymi tej strefy jest niska emisja, pochodząca zarówno z ogrzewania budynków, jak i ruchu samochodowego.

W wyniku realizacji ustaleń studium należy spodziewać się utrzymania istniejącego zagospodarowania, w tym zachowania miejskich parków i skwerów. Przewidywane tendencje zmian będą miały charakter pozytywny, dotyczy to przede wszystkim:

- ochrony i rewitalizacji zabytkowego układu urbanistycznego oraz licznie występujących na tym obszarze obiektów zabytkowych,

- zmniejszenia obciążenia ruchem samochodowym na skutek budowy dróg wyprowadzających ruch z centrum oraz usprawnień dla ruchu pieszego i rowerowego,
- realizacji polityki określonej w planie gospodarki niskoemisyjnej, w tym modernizacji systemów ciepłowniczych i zwiększeniu efektywności energetycznej budynków.

Do nowych elementów zagospodarowania należy jedynie rozwój wyspy Ostrówek w kierunku usług sportu i rekreacji. Są to funkcje mało obciążające środowisko, pozwalające na zachowanie dużego udziału zieleni.

SRM *Strefa śródmiejska (Śródmieście, Pogorzelec)*

Strefa jest w znacznej mierze zabudowana, przewiduje się uzupełnienie zabudowy i praktycznie zupełne zabudowanie obszaru za wyjątkiem parków, ogródków działkowych i terenów otwartych w dolinie Kłodnicy. Obszar ten jest w pełni wyposażony w infrastrukturę techniczną, w tym osiedla zabudowy wielorodzinnej w sieć ciepłowniczą. Zasadniczą presją na środowisko w uzbrojonym obszarze zabudowanym jest emisja z ogrzewania budynków, zwłaszcza starszych, i komunikacja. Ponadto istotnym zagadnieniem jest narażenie mieszkańców na hałas, głównie komunikacyjny.

W wyniku realizacji ustaleń studium należy spodziewać się utrzymania istniejącego zagospodarowania i uzupełnienia zabudowy. Przewidywane tendencje zmian dotyczą to przede wszystkim:

- umiarkowanego nasilenia procesów urbanizacyjnych, dogęszczania zabudowy i zwiększania udziału usług;
- uporządkowania przestrzeni i funkcji;
- nie pojawią się nowe oddziaływania na środowisko;
- w związku z rekreacyjnym wykorzystaniem lasów może się zwiększyć presja na te siedliska związana z lokalizacją ścieżek, oświetlenia, urządzeń i zwiększoną obecnością ludzi; organizacja w lesie ciągów komunikacyjnych i miejsc rekreacyjnych odciążą jednak inne siedliska leśne, położone dalej od osiedli i cenniejsze przyrodniczo;
- nie przewiduje się istotnych zmian w układzie komunikacyjnym uwzględniające, natomiast wskazuje się, aby system komunikacyjny oparty był na komunikacji publicznej, pieszej i rowerowej – przyczyni się to do zmniejszenia uciążliwości wynikającej z ruchu samochodów w mieście;
- realizacji polityki określonej w planie gospodarki niskoemisyjnej, w tym modernizacji systemów ciepłowniczych i zwiększeniu efektywności energetycznej budynków.

M *Strefa mieszkaniowa*

Obszary zabudowane będą podlegały intensyfikacji zabudowy jednorodzinnej lub wielorodzinnej o niskiej intensywności, uzupełnionej usługami, z zachowaniem otuliny w formie pierścieni zieleni wokół każdego z osiedli (ewentualnie zespołu osiedli w przypadku stref Południe i Zachód, które związane są silnie ze Starym Miastem). Osiedla położone bliżej danego Koźla i Kędzierzyna czy osiedla przyzakładowe mają charakter typowych przedmieść. Przewiduje się, że również pozostałe osiedla, będą zmieniały się w kierunku zwartej zabudowy podmiejskiej. Ogólnie w strefie mieszkaniowej, zwłaszcza tam gdzie możliwy jest istotny przyrost zabudowy (głównie Cisowa, Miejsce Kłodnickie, Rogi, Sławięcice i Kłodnica) przewiduje się zwiększoną presję na środowisko, związaną z:

- ruchem samochodowym (emisją hałasu i spalin) lokalnym, o charakterze dojazdowym;
- zwiększeniem lokalnej, sezonowej niskiej emisji związanej z ogrzewaniem budynków;
- zwiększeniem produkcji ścieków komunalnych, przy czym przy rozwiniętej sieci kanalizacji nie przewiduje się nadmiernego obciążenia środowiska;
- lokalnym zaburzeniem cyklu hydrologicznego, osuszeniem terenu i zwiększeniem spływu powierzchniowego w czasie deszczu;
- wprowadzeniem nowego typu szaty roślinnej – ogrodu, trawniki, zieleń urządzona w miejsce pól ornych, zarośli;

- tworzeniem fizycznej i behawioralnej bariery dla bytowania i przemieszczania się zwierząt;
- zwiększonej presji na enklawy zieleni;
- przekształceniami tradycyjnych układów miejscowości w nowoczesne osiedla.

Ponadto, na potrzeby prognozy, strefy z założenia mieszkaniowe Zachód, Blachownia, Kłodnica, zidentyfikowano jako strefy wielofunkcyjne, w których obok zabudowy mieszkaniowej czy rekreacyjnej występują też tereny (w większości istniejące) zabudowy produkcyjno-usługowej. Ponadto graniczą one z dużymi strefami aktywności gospodarczej (Kłodnica i Blachownia).

Przewiduje się uzupełnienie zabudowy i nieznaczne zwiększenie presji na środowisko. Korzystnym zjawiskiem jest segregacja funkcji, z drugiej strony powstaną wyizolowane zespoły zabudowy mieszkaniowej otoczone przez funkcje uciążliwe – duże usługi, zakłady produkcyjne, ruchliwe drogi obsługujące ruch tranzytowy. Zakłada się, że obiekty produkcyjne, składy i magazyny należy otaczać zielenią izolacyjną od strony terenów mieszkaniowych, usługowych, sportowo-rekreacyjnych oraz przestrzeni publicznych, co jest istotnym działaniem minimalizującym negatywne oddziaływanie.

Nawet w długofalowej polityce miasta nie jest możliwe zmienienie mieszanego/wielofunkcyjnego zagospodarowania ww. rejonów, należy natomiast stworzyć warunki maksymalnej ochrony mieszkańców przed wszelkimi uciążliwościami związanymi z lokalizacji funkcji produkcyjnej, uciążliwej infrastruktury technicznej czy usług.

AG Strefa aktywności gospodarczej

Strefa obejmuje istniejące i planowane tereny produkcyjne w 5 lokalizacjach. Przyjmuje się, że strefy Stocznia i Azoty mają wykształconą i skoncentrowaną zabudowę produkcyjną i w tych obszarach nie będą zachodziły istotne przekształcenia. Strefa Blachownia oprócz wykształconej zabudowy ma tereny inwestycyjne i mogą tu powstać nowe obiekty. W tej strefie zdiagnozowano problemy ochrony środowiska związane z rozdrobnioną strukturą i zmieniającą się własności obiektów, co przyczynia się do nieprzestrzegania obowiązujących przepisów. Strefę Port powiększono w projekcie studium, natomiast w Sławięcicach wyznaczono nową strefę.

W każdej ze stref wskazuje się na rozwój terenów produkcyjnych w kierunku nowoczesnych i czystych technologii. Preferowana powinna być zabudowa usługowa i służąca zaawansowanej technologicznie działalności produkcyjnej, zorganizowana w formie parków przemysłowych, parków technologicznych.

W strefach aktywności gospodarczej przewiduje się najintensywniejsze przekształcenia i presję na środowisko, które dotyczą przede wszystkim strefy Sławięcice i Port, w których tereny przeznacza się w większości pod rozwój produkcji, składów i magazynów oraz usługi, które stanowią potencjał rozwoju gospodarczego miasta. Nowe obiekty, zwłaszcza produkcyjne, mogą wywierać istotną presję na środowisko poprzez:

- zajęcie terenu pod duże obiekty, przykrycie powierzchni ziemi powierzchniami nieprzepuszczalnymi i zaburzenie cyklu krążenia wód;
- emisję hałasu związaną z procesami technologicznymi;
- emisję gazów i pyłów do powietrza związaną z procesami technologicznymi;
- produkcję ścieków przemysłowych;
- zwiększony ruch samochodowy i wiążące się z nim emisje spalin, hałasu, ryzyko kolizji.

Rozwój strefy przemysłowo-usługowej wiąże się z rozbudową i usprawnieniem układu komunikacyjnego, przede wszystkim w trzech aspektach (dotyczy nowych koncepcji rozbudowy układu komunikacyjnego):

- zmiana przebiegu projektowanej obwodnicy Kłodnicy, m.in. w celu obsługi stref Port i Stocznia;
- nowe projektowane północne obejście Rogów z mostem na Odrze m.in. w celu obsługi stref Stocznia i Port;
- nowa droga łącząca strefę aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia.

Budowa dróg o nowym przebiegu wyprowadzi intensywny ruch samochodowy obsługujący tereny produkcyjne poza rejonny zwartej zabudowy i usprawni połączenia komunikacyjne. Z drugiej strony przeprowadzenie dróg przez tereny niezainwestowane wiąże się z powstaniem nowego źródła hałasu i spalin, lokalnej degradacji walorów przyrodniczo-krajobrazowych, potencjalnie również utrudnienia migracji zwierząt. Należy jednak podkreślić, że nadrzędnym celem budowy nowych dróg jest odpowiednie przekierowanie ciężkiego ruchu.

L *Strefa zielona o charakterze leśnym*

W obszarach strefy lasów nie przewiduje się istotnych przekształceń, strefą tą objęto wszystkie tereny lasów i enklawy małych terenów rolnych, pojedynczej zabudowy. W terenach lasów zakazuje się lokalizacji zabudowy. Jeden z najcenniejszych fragmentów drzewostanów w rejonie Sławięc wskazuje się do ochrony jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy, natomiast część południową strefy wskazuje się do objęcia ochroną w ramach obszaru chronionego krajobrazu.

Jedynie przekształcenia jakie mogą wystąpić to ukształtowanie części terenów leśnych w sąsiedztwie osiedli zabudowy mieszkaniowej w tereny rekreacyjne. W tym celu wyznaczono obszary możliwych przekształceń i określono standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu. Celem jest kreowanie leśnych terenów rekreacyjnych w pobliżu terenów zabudowy mieszkaniowej, kształtowanie ciągów pieszych i rowerowych wiążących tereny leśne z zespołami zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Efektem będzie uporządkowanie i lepsza organizacja dotychczasowego użytkowania tych fragmentów lasu, a także ochrona pozostałych terenów przed nadmiernym ruchem

Pomiędzy kompleksami przemysłowymi Blachownia a Azoty wskazano nowe połączenie komunikacyjne, które ma wyprowadzić ruch obsługujący oba te kompleksy z terenów zabudowy mieszkaniowej. Przecięcie kompleksu leśnego nową drogą spowoduje zniszczenie części drzewostanu, siedlisk oraz płoszenie zwierząt, należy jednak zauważyć, że w całym dużym kompleksie borów obszar pomiędzy dwoma kompleksami zabudowy, przecięty już drogami, koleją i kanałem, jest zapewne najmniej wykorzystywany przez zwierzęta.

W strefie lasów w sąsiedztwie terenów przemysłowych utrzymane zostanie utrzymana presja przemysłu na las, choć z czasem większe znaczenie będą miały hałas, oświetlenie i ruch samochodowy, a mniejsze zanieczyszczenie wód i powietrza, gdyż w tym kontekście oddziaływanie terenów przemysłowych się zmniejsza.

R *Strefa zielona o charakterze rolniczym*

W obszarach strefy rolniczej stwierdza się brak potencjalnych przekształceń związanych z przeznaczeniem terenu, głównie na skutek ochrony przed zabudową. Zgodnie z projektem studium najcenniejsze obszary powinny być objęte ochroną w formie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych czy użytków ekologicznych.

Częściowa degradacja walorów przyrodniczo-krajobrazowych możliwa jest na skutek realizacji infrastruktury drogowej – w porównaniu z obowiązującym studium obwodnicę Kłodnicy odsunięto od zabudowy w kierunku rzeki, co jest korzystne z punktu widzenia ograniczania uciążliwości ruchu komunikacyjnego dla ludzi, natomiast stanowi większą ingerencję w system przyrodniczy doliny. Drugą inwestycją zmienioną w porównaniu z obowiązującym studium jest północne obejście Rogów z mostem na Odrze, które przyczyni się do zwiększenia presji na środowisko, zwłaszcza na prawym brzegu Odry, gdzie oddziaływania te mogą się kumulować z nowym przebiegiem obwodnicy Kłodnicy i poszerzeniem strefy aktywności gospodarczej przy Porcie Koźle. Należy jednak podkreślić, że nadrzędnym celem budowy nowych dróg jest odpowiednie przekierowanie ciężkiego ruchu – obecnie obsługa stoczni i portu odbywa się przez osiedla mieszkaniowe.

8 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie studium, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

8.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska. W wyniku realizacji ustaleń studium nie przewiduje się przekroczenia tych norm. Ponadto o zagrożeniu dla bezpieczeństwa ludzi można mówić w przypadku zagrożeń naturalnych i awarii.

Przy zachowaniu zgodności z nakazami i ustaleniami zawartymi w projekcie studium oraz przy dotrzymaniu odpowiednich standardów jakości środowiska i innych przepisów odrębnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

Wpływ na jakość powietrza i wód opisano w rozdziałach: *7.4 Oddziaływanie na wodę* i *7.5 Oddziaływanie na powietrze*.

Pole elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określono w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883).

Przez obszar miasta przebiegają linie elektroenergetyczne niskiego i wysokiego napięcia, zaopatrujące odbiorców komunalnych. Z głównych punktów zasilania wyprowadzone są linie średniego napięcia 15 kV, które występują zarówno jako napowietrzne jak i kablowe. Linie kablowe zlokalizowane są głównie w centrum miasta oraz na obszarach, gdzie zabudowa jest zwarta. Linie niskiego napięcia nie wytwarzają dużego pola elektromagnetycznego, należy jednak zachować odpowiednią izolację przestrzenną od linii napowietrznych. Sieć linii 15kV nie została wskazana na rysunku studium.

Ponadto w granicach Kędzierzyna-Koźla zlokalizowane są obiekty stanowiące część krajowej sieci przesyłowej, które nie biorą bezpośredniego udziału w zaopatrzeniu w energię elektryczną odbiorców, ale stanowią ważny element zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego regionu.

Planowana jest rozbudowa sieci elektroenergetycznej – elektrowni i sieci przesyłowych. Nowe linie elektroenergetyczne wysokich napięć mają powstać w rejonie strefy aktywności Sławęcice, żadna z linii ani jej pasów technologicznych nie koliduje z terenami istniejącej lub planowanej zabudowy mieszkaniowej.

Od linii elektroenergetycznych obowiązują strefy ochronne o odpowiedniej szerokości (dla linii 220 kV wskazano pas technologiczny o szerokości 50 m, po 25 m z każdej strony od osi linii; dla linii 110 kV – 30 m, po 15 m od osi linii). Zachowanie odpowiedniej odległości od linii energetycznych (zakaz lokalizacji zabudowy w zasięgu stref ochronnych obowiązujących dla linii) pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć narażenie ludności na niekorzystny wpływ tego typu instalacji i urządzeń.

Strefa sanitarna

W Kędzierzynie-Koźlu znajduje się osiem czynnych cmentarzy. Dla czynnych cmentarzy należy zachować wymagane w przepisach odrębnych odległości od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych. Na rysunku studium nie wyznaczono graficznie stref 50 i 150 m od cmentarzy, odniesiono się natomiast do tych przepisów w tekście projektu studium. W odniesieniu do zabudowy mieszkalnej strefie 50 m od cmentarza nie można lokalizować budynków mieszkalnych, a strefie 150 m można lokalizować budynki jedynie przy wyposażeniu terenu w sieć wodociągową. Z uwagi na pełne zwodociągowanie gminy (wg danych GUS z wodociągu korzysta 100% mieszkańców Kędzierzyna-Koźła) w strefie 150 m można bezproblemowo lokalizować nową zabudowę. W zasięgu strefy 50 m od cmentarza w wielu przypadkach wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej, zazwyczaj istniejące. W tych strefach nie ma możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych, natomiast inne elementy zagospodarowania terenu jak ogrody, wiaty, podjazdy, mogą być w tej strefie realizowane.

W projekcie studium nie wyznacza się nowych cmentarzy, w 2016 r. przeprowadzono procedurę zmiany studium w celu powiększenia cmentarza komunalnego na osiedlu Kuźniczka. Powiększenie cmentarza zapewnia rezerwę miejsc do pochówku na terenie miasta. Przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko do zmiany studium nie wykazała możliwości wystąpienia istotnych oddziaływań na środowisko.

Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W mieście Kędzierzyn-Koźle występują liczne tereny chronione przed nadmiernym hałasem, dla których dopuszczalne poziomy wymieniono poniżej.

Tabela 6 Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku w dB z uwzględnieniem obiektów i terenów położonych w Kędzierzynie-Koźlu

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty	
	pora dnia ¹³	pora nocy ¹⁴	pora dnia ¹⁵	pora nocy ¹⁶
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej				
tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	61 dB	56 dB	50 dB	40 dB
tereny domów opieki społecznej				
tereny szpitali				
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej				
tereny zabudowy zagrodowej	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe				
tereny mieszkaniowo-usługowe				

Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszenie hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

Zagrożenie hałasem w mieście wynika w głównej mierze z jego emisji pochodzącej z ciągów

¹³ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom

¹⁴ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom

¹⁵ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym

¹⁶ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy

komunikacyjnych. Głównymi źródłami hałasu są: droga krajowa nr 40, drogi wojewódzkie nr 408 i 426. Ruchu samochodowego, głównie tranzytowego, na drogach rangi krajowej i wojewódzkiej nie można zmniejszyć, prawdopodobnie będzie on stale rósł, co będzie związane również z rozwojem gospodarczym Kędzierzyna-Koźła. W studium zaplanowano szereg inwestycji drogowych mających na celu wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej, aby stanowił jak najmniejszą uciążliwość. W projekcie studium częściowo kontynuowana jest wcześniej określona polityka przebudowy układu drogowego, jak np. kontynuacja budowy obwodnicy drogi krajowej nr 40 (zrealizowano odcinek od Reńskiej Wsi do Kędzierzyna, planowany jest odcinek w kierunku wschodnim) oraz związana z nią obwodnica Blachowni, wprowadzono też wiele nowych rozwiązań, jak:

- zmiana przebiegu projektowanej obwodnicy Kłodnicy (droga wojewódzka nr 423 i 408) – wg obecnej koncepcji obwodnica ma obsługiwać terenu portu i nie prowadzi przez most na Odrze w rejonie Starego Miasta;
- wskazano nowe projektowane północne obejście Rogów z mostem na Odrze;
- wskazano domknięcie obwodnicy śródmieścia z tunelem pod torami (ul. Gliwicka, ul. Krokusów, al. Partyzantów, projektowane przejście pod linią kolejową, ul. P. Stalmacha, al. I. Lisa, al. Armii Krajowej);
- wskazano nową drogę obsługującą cmentarz w Kuźnicze;
- wskazano nową drogą łączącą strefę aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia;
- zrezygnowano z obwodnicy Sławięcic (tę rolę będzie spełniać obwodnica w ciągu drogi krajowej nr 40 oraz obwodnica Blachowni).

Każda z ww. inwestycji drogowych spowoduje ograniczenie hałasu w obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej, przy jednoczesnym wprowadzeniu hałasu w miejscach nowego przebiegu drogi. W żadnym z przypadków przebieg nowych dróg nie koliduje z większymi zespołami zabudowy, w związku z czym nowe uciążliwości akustyczne będą jedynie miały wpływ na faunę Kędzierzyna-Koźła.

W projekcie studium wskazano również ogólne działania, które pośrednio wpłyną na ograniczenie hałasu poprzez zmniejszenie ruchu samochodowego, głównie w centrach poszczególnych miejscowości. Są to działania wspierające komunikację publiczną i komunikację pieszo-rowerową. Korzystne jest również zwrócenie w projekcie studium uwagi na utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.

Istotnymi emitarami hałasu mogą być obiekty przemysłowe powstające na terenach PU lub P. W wyniku realizacji ustaleń studium przewiduje się powstanie nowych obiektów produkcyjnych głównie w strefach aktywności gospodarczej, przy czym wszystkie strefy AG są wystarczająco odizolowane od terenów zabudowy mieszkaniowej lub innych terenów, w których przebywają ludzie. Bardziej problematyczne dla mieszkańców mogą być raczej mniejsze tereny produkcyjno-usługowe PU, często położone wśród zabudowy mieszkaniowej. Takich terenów jest szczególnie dużo po obu stronach Odry na północ od Starego Miasta oraz na osiedlu Blachownia. Lokalizacja wszystkich terenów PU (poza strefą aktywności gospodarczej) wynika z uwzględnienia już istniejących obiektów o podobnym charakterze, bądź z uwzględnienia obowiązującego stanu planistycznego. Ponadto w projekcie studium wskazano, że w tych lokalizacjach nie można lokalizować szczególnie uciążliwych obiektów, poprzez sformułowanie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (dopuszcza się przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko).

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Na etapie sporządzania studium nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięcia.

Pozostałe formy użytkowania terenu będą stanowiły umiarkowane uciążliwości związane z przebywaniem ludzi, ruchem samochodów na drogach dojazdowych będzie to stałe, lokalne i umiarkowane oddziaływanie, a także organizowaniem imprez sportowych czy rozrywkowych lub pracami konstrukcyjnymi związanymi z budową nowych obiektów – będzie to działanie krótkotrwałe i okazjonalne.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister ds. Gospodarki w porozumieniu z Ministrem ds. Zdrowia, Ministrem ds. Wewnętrznych i Ministrem ds. Ochrony Środowiska (Dz. U. 2002 Nr 58 poz. 535 z dnia 9 kwietnia 2002 ze zm.).

Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu na terenie miasta znajduje się 8 zakładów dużego (ZDR) i 2 zakłady zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Spośród powyższych 4 obiekty znajdują się w istniejącej strefie produkcyjno-przemysłowej w rejonie Blachowni, 5 w strefie Azoty, i tylko jeden zakład położony jest w Kędzierzynie przy torach kolejowych.

Wszystkie istniejące obiekty ZDR i ZZR położone są korzystnie względem zabudowy, są skupione w strefach produkcyjno-przemysłowych, otoczone lasem lub odizolowane przestrzennie przez tory kolejowe, kanały, inne tereny produkcji i usług bez obiektów uciążliwych. Każdy z zakładów ma opracowane specjalne procedury bezpieczeństwa, a także jest monitorowany przez organy Powiatowej Straży Pożarnej w Kędzierzynie-Koźlu. Wokół ZDR i ZZR nie przewiduje się istotnego wzrostu zabudowy mieszkaniowej. Zarówno w śródmieściu Kędzierzyna, jak i na osiedlu Azoty istniejąca zabudowa jest dość zwarta i w tych obszarach nie ma możliwości rozbudowy osiedli, nie zwiększy się więc ryzyko narażenia na skutki awarii. Mniej korzystnie położone od wcześniej wymienionych jest osiedle Blachownia, w którym zabudowa ma charakter wielofunkcyjny i graniczy w kilku miejscach z terenami przemysłowymi. W Blachowni możliwe są uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, przy czym w omawianym projekcie studium nie wskazano nowych terenów.

W odniesieniu do możliwości lokalizacji nowych zakładów ZDR i ZZR, to zgodnie z projektem studium obiekty przemysłowe o potencjalnej uciążliwości mogą być lokalizowane jedynie w strefach aktywności gospodarczej. W tych strefach możliwa jest realizacja przedsięwzięć mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a więc potencjalnie mogą powstać kolejne zakłady ZDR i ZZR. Jednakże zgodnie z polityką miasta, preferowane jest przekształcanie terenów produkcyjnych w kierunku technologii nowoczesnych oraz czystych pod względem środowiskowym, a więc z założeniami mniej uciążliwych również pod kątem wystąpienia awarii.

Zagrożenia naturalne

Na obszarze miasta występuje zagrożenie powodziowe. Zagrożenie osuwiskami jest marginalne, dotyczy brzegów kanału i nie wpływa na bezpieczeństwo mieszkańców miasta.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP). Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (obejmujący dla uproszczenia¹⁷ zasięg wody stuletniej) jest rozległy i obejmuje prawie cały lewy brzeg Odry, a więc Stare Miasto, Rogi, Stocznę, wyspę Ostrówek, ujście Kłodnicy i tereny na północ od Portu Kozielskiego. W tym obszarze występuje intensywna zabudowa Koźla, w tym zabudowa staromiejska, ekstensywna zabudowa Rogów, liczne usługi społeczne, szkoły, mniejsze zakłady produkcyjne.

¹⁷ obszar szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 34 ustawy Prawo wodne obejmuje:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, ... stanowiące działki ewidencyjne,

W obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą Prawo wodne obowiązuje uzgodnienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Z istotnych dla planowania przestrzennego zakazów należy wymienić:

- zakaz gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania,
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Ogólnie rozumiane uwzględnienie uwarunkowań ekofizjograficznych wymaga, aby bezwzględnie wyłączyć ww. obszary z zabudowy, ponieważ nie spełniają one naturalnych warunków dla bezpiecznej lokalizacji obiektów budowlanych. Z drugiej strony zasięgi ww. terenów mogą z czasem się zmieniać, np. w wyniku budowy infrastruktury przeciwpowodziowej, nowych badań czy modelowania. W studium, z uwagi na istniejące już zagospodarowanie tych terenów, realizowaną od lat koncepcję przestrzennego zagospodarowania i plany inwestycyjne, nie wyłącza się tych terenów spod zabudowy. Przy otrzymaniu uzgodnienia z Wodami Polskimi możliwa jest zgodna z prawem zabudowa. Należy podkreślić, że większość terenów inwestycyjnych była już uwzględniona we wcześniejszych dokumentach planistycznych, a planowane inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa.

Jedynym nowym terenem jest obszar wskazany pod rozszerzenie strefy aktywności Port, po drugiej stronie Kanału Gliwickiego. Wskazanie obszaru produkcyjnego wiąże się nie tylko z realizacją trwałej zabudowy, ale również potencjalnie z magazynowaniem substancji chemicznych czy oczyszczaniem ścieków powstałych w procesach produkcyjnych, co w przypadku powodzi niesie dodatkowe zagrożenia.

Podsumowując, wskazanie terenów inwestycyjnych w zasięgu omawianych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest rozwiązaniem kontrowersyjnym, jednak wynika z kontynuacji historycznego osadnictwa, racjonalnego podejścia do rozwoju zabudowy w mieście i uwzględnienia stale zwiększającego się bezpieczeństwa powodziowego.

8.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Zarówno dla fauny jak i dla flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk, ponadto istotne są zagrożenia związane z negatywnym oddziaływaniem na korytarze ekologiczne, gdzie oprócz samej utraty siedlisk może nastąpić fragmentacja obszarów korytarzy – tworzenie barier fizycznych i behawioralnych – jak ruch samochodowy, hałas, światło (oddziaływanie opisane w rozdziale poniżej).

W studium trafnie zdiagnozowano potrzeby w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego. Wskazano obszary podstawowego systemu przyrodniczego miasta, obejmujące wszystkie lasy występujące w zwartych kompleksach, Odrę i większą część jej doliny, przede wszystkim nieobwałowane odcinki i starorzecza, dolinę Kłodnicy oraz mozaikę obszarów otwartych. W obszarach tych nie dopuszcza się realizacji nowej zabudowy poza ewentualnym ekstensywnym zagospodarowaniem rekreacyjno-przyrodniczym. Ochrona tych terenów zapewni utrzymanie podstawowych procesów przyrodniczych, w tym siedlisk podmokłych, ciągłości doliny rzecznej, dużych areałów dla zwierząt płochliwych. Zabudowa poszczególnych osiedli kształtowana jest w sposób racjonalny, z zachowaniem „zielonych pierścieni” wokół istniejącej i planowanej zabudowy, co z kolei zapewni możliwość przemieszczania się fauny mniej płochliwej, przyzwyczajonej do obecności człowieka.

W projekcie studium w porównaniu z obowiązującym studium i planami miejscowymi nie wskazano nowych terenów zabudowy mieszkaniowej. Rozwój osadnictwa będzie opierał się na stopniowym przyroście lub dogęszczaniu zabudowy w poszczególnych już ukształtowanych jednostkach osadniczych. Wokół każdego z osiedli zachowane zostają „zielone pierścienie” umożliwiające przemieszczenie się zwierząt, nie tworzy się długich ciągów zabudowy stanowiących fizyczną barierę migracji – korzystnym rozwiązaniem w tym aspekcie było zrezygnowanie z terenów zabudowy pomiędzy Rogami a Stoczną oraz pomiędzy Miejscem Kłodnickim a Cisową.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wyznaczonej w projekcie studium (głównie tereny MN) będzie w nieznacznym stopniu bezpośrednio oddziaływała na zwierzęta i rośliny. W miejscu powstawania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych nastąpi lokalne, bezpośrednie, długoterminowe

i stałe zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności, zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Żadne z terenów wskazanych pod zabudowę mieszkaniową nie stanowią cennych przyrodniczo siedlisk, zarówno pod względem florystycznym jak i faunistycznym.

Większy wpływ na zwierzęta i rośliny może mieć rozwój zabudowy w strefach aktywności gospodarczej. W strefach: Blachownia, Stocznia, Azoty możliwe jest powstanie nowych obiektów w terenie już przekształconym, w związku z czym w tych rejonach nie powstaną nowe oddziaływania, może jedynie potencjalnie dojść do intensyfikacji lub kumulacji oddziaływań już występujących. Przy założeniach przyjętych w studium, że w strefach należy stosować nowoczesne technologie, oraz przy przestrzeganiu przepisów ochrony środowiska, nie ma możliwości oddziaływania na rośliny i siedliska, głównym zagrożeniem jest odstraszenie zwierząt poprzez hałas, światło i wzmożony ruch samochodowy. Biorąc pod uwagę obecne już przekształcenia środowiska wokół wymienionych stref należy stwierdzić, że tereny położone bezpośrednio przy tych strefach są najmniej chętnie wykorzystywane przez zwierzęta i dalszy rozwój tych stref nie spowoduje dla nich istotnych ograniczeń w bytowaniu czy przemieszczaniu się.

W przypadku stref nowych, czyli powiększenia strefy Port oraz zupełnie nowej strefy w rejonie Sławięcic, można mówić o oddziaływaniach istotnych, dotąd niewystępujących oraz skumulowanych z innymi typami zagospodarowania przestrzennego – drogami.

W przypadku strefy Port pod lokalizację obiektów usługowych bądź produkcyjnych, zajęty zostanie brzeg Odry i Kanału Gliwickiego. Przyrodniczo jest to obszar umiarkowanie cenny, o mozaice zadrzewień i terenów rolniczych oraz terenów zielonych, niepodmokłych, z pozostałościami alei drzew wiodącej do nieistniejących już gospodarstw. Realizacja nowych obiektów w tym terenie wiąże się z całkowitą likwidacją roślinności (w studium wskazano ochronę alei drzew), w miejsce której pojawi się zabudowa kubaturowa i techniczna, place, drogi z niewielką ilością towarzyszącej zieleni urządzonej. Zmniejszy się drastycznie udział powierzchni biologicznie czynnej. Rozbudowa portu będzie mieć działanie odstrasżające zwierzęta migrujące wzdłuż doliny Odry i wzdłuż Kanału Gliwickiego. Oddziaływania te będą się kumulować z modernizacją już istniejącego portu, oraz budową dwóch obwodnic – obwodnicy Kłodnicy z mostem nad Kanałem Gliwickim, oraz budową obwodnicy Rogów z budową mostu na Odrze, w mniejszym stopniu także z dalszym obwałowaniem Odry czy rozwojem usług sportu i rekreacji w rejonie stawów poeksploatacyjnych. Należy jednak podkreślić, że powstanie nowych obiektów nie będzie oderwane od już istniejących obiektów. Port w Koźlu funkcjonuje od ponad stu lat, podjęto już działania mające na celu jego modernizację i przywrócenie dawnej funkcji, zwiększenie żeglugi i lądowej obsługi komunikacyjnej.

Strefa Sławięcice z kolei powstaje w obszarze nieprzekształconym i oderwanym od istniejącej sieci osadniczej. Obszar stanowią pola orne, których głównym walorem – bardziej krajobrazowym niż przyrodniczym – są aleje drzew. Wyznaczenie strefy aktywności w tym obszarze podyktowane jest m.in. położeniem na przecięciu istniejącej drogi wojewódzkiej oraz planowanej obwodnicy w ciągu drogi krajowej (obwodnica wyznaczona została we wcześniejszych dokumentach, częściowo jest zrealizowana), a także w rejonie rozbudowy przesyłowych sieci elektroenergetycznych wysokich napięć. Pomimo całkowitej utraty walorów przyrodniczych w tym obszarze, należy stwierdzić, że lokalizacja strefy ukierunkowanej na rozwój gospodarczy jest prawidłowa. W studium wskazano ochronę alei drzew jako elementu krajobrazu oraz wskazano, że zagospodarowanie przestrzenne strefy powinno być prowadzone w kierunku rozwoju nowoczesnych i czystych technologii. Preferowana powinna być zabudowa usługowa i zaawansowanych technologicznie procesów produkcyjnych (park przemysłowy, park technologiczny) oraz centra logistyczne. Negatywne oddziaływanie na zwierzęta będzie związane przede wszystkim ze wzmożonym ruchem na drogach, hałasem, stworzeniem dużej fizycznej bariery dla migracji. Oddziaływania te będą się kumulować z analogicznym oddziaływaniem dróg – istniejących i planowanych.

Najsilniej na środowisko oddziaływać będą nowe drogi. Spośród nowych rozwiązań komunikacyjnych przyjętych w projekcie studium w kontekście oddziaływania na rośliny i zwierzęta warte omówienia są przede wszystkim:

- zmiana przebiegu projektowanej obwodnicy Kłodnicy (droga wojewódzka nr 423 i 408) – wg obecnej koncepcji obwodnica ma obsługiwać terenu portu i nie prowadzi przez most na Odrze w rejonie Starego Miasta;
- nowe projektowane północne obejście Rogów z mostem na Odrze;

- droga łącząca strefę aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia.

Pierwsza inwestycja planowana jest w ciągu istniejących dróg. W rejonie Pogorzela względem pierwotnej koncepcji droga została całkowicie odsunięta od terenów zainwestowanych i przebiega bliżej doliny Odry. Spowoduje to zniszczenie większej ilości siedlisk dolinowych niż pierwotnie zakładano, realizacja drogi spowoduje konieczność weryfikacji granic projektowanych obszarów chronionych. Most nad Kłodnicą przyczyni się do dalszego odstraszenia zwierząt migrujących wzdłuż tej rzeki. W rejonie Kłodnicy droga zamiast przekraczać Odrę prowadzi wzdłuż portu a następnie równoległe do linii lasu. Z jednej strony brak kolejnego mostu na Odrze jest korzystny, z drugiej strony nastąpi wzmożenie ruchu na granicy rolno-leśnej i utrudniona będzie migracja zwierząt w poprzek doliny Odry.

Druga inwestycja stanowić będzie całkowicie nowe połączenie. Drogę poprowadzono w większości przez tereny rolnicze, których wartością przyrodniczą jest głównie bycie wolnymi od zabudowy. Nowa droga utrudni migrację małym zwierzętom, wypłoszy również zwierzęta z rejonu stawów poeksploatacyjnych – tam oddziaływanie będzie się kumulować z realizacją funkcji sportowo-rekreacyjnej. Największym zagrożeniem dla środowiska będzie budowa mostu na Odrze. Zależnie od jego konstrukcji, będzie on ingerował w dolinę, może lokalnie zniszczyć siedliska dolinowe, z pewnością przyczyni się do odstraszenia zwierząt.

Trzecie połączenie będzie realizowane w lesie. Tu inaczej niż we wcześniejszych przypadkach główną szkodą będzie bezpośrednie zniszczenie siedlisk poprzez wycięcie pasa lasu. W rejonie wskazywanej drogi nie występują szczególnie cenne drzewostany, nie jest to również obszar chętnie wykorzystywany przez zwierzęta z uwagi na sąsiedztwo wielu obiektów uciążliwych.

Drogi, mosty, duże obiekty produkcyjne zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Każde przedsięwzięcie zaliczające się do tej kategorii powinno mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia, w ramach której analizowany jest wpływ przedsięwzięcia i działania zapobiegające (punkt 2a–d), lub też można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko. W trakcie procedury analizowane będą konkretne projekty określające dokładne położenie i zagospodarowanie terenu, rozwiązania techniczne, przewidywany ruch itp., i na ich podstawie będzie można określać, czy dojdzie do istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

8.3 Wpływ na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

W rozdziale 8.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* scharakteryzowano przewidywane oddziaływania na zwierzęta i rośliny. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń projektu studium nie powinna spowodować utraty cennych siedlisk, zasadniczo w projekcie studium tereny lasów, pól, czy terenów w dolinach podlegają ochronie i nie są przeznaczane pod zabudowę, w ich granicach nie lokalizuje się też funkcji innych niż ekstensywna rekreacja. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenów biologicznie czynnych, zmniejszy się powierzchnia terenów, na których w naturalny sposób może zachodzić proces infiltracji wód opadowych, lecz nie ulegną zniszczeniu cenne biocenozy.

Projekt studium wprowadza zapisy, które w prawidłowy sposób chronią najcenniejsze obszary przyrodnicze gminy, charakteryzujące się największą bioróżnorodnością. Jako ideę nadrzędną dla celów i zadań studium wskazano zachowanie systemu przyrodniczego miasta.

Ważnym zadaniem mającym na celu ochronę bioróżnorodności jest zachowanie ciągłości powiązań ekologicznych. W celu ochrony cennych gatunków i siedlisk, wyznaczono sieć korytarzy ekologicznych, celem umożliwienia swobodnego przepływu informacji genetycznej. Ważnymi korytarzami w Kędzierzynie-Koźlu są:

- południowy kompleks leśny, jako obszar węzłowy;

- dolina Odry, jako korytarz ekologiczny.

W projekcie studium utrzymuje się wszystkie tereny lasów w zwartych kompleksach leśnych, w związku z czym nie przewiduje się nowych inwestycji w granicach ww. obszaru węzłowego. Do obszaru węzłowego włączono część istniejącego obszaru przemysłowego w rejonie Blachowni wraz ze składowiskiem odpadów komunalnych – należy uznać to za błąd wynikający z generalizacji danych przy wyznaczaniu obszarów korytarz, tereny przemysłowe nie są z pewnością kluczowe dla występowania i migracji zwierząt. Ewentualny rozwój zabudowy przemysłowej w rejonie stref aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia może wpływać odstrasżająco na zwierzęta, jednak tereny położone w sąsiedztwie obu stref już obecnie nie są kluczowe dla występowania zwierząt.

W projekcie studium w dolinie Odry lub jej pobliżu planowane są nowe inwestycje. Żadna z inwestycji w sposób trwały nie przyczyni się do przegrodzenia doliny i stworzenia fizycznej bariery dla migracji zwierząt, jednak mogą one wpływać – każda inwestycja z osobna lub też jako kumulacja oddziaływań – jako bariera behawioralna, poprzez zawężenie doliny i odstrasżania zwierząt:

- a) przesunięcie przebiegu południowej części obwodnicy Kłodnicy bliżej Odry;
- b) zmiana przebiegu północnej części obwodnicy Kłodnicy z mostem nad Kanałek Gliwickim;
- c) nowe północne obejście osiedla Rogi;
- d) aktywizacja portu w Koźlu i powiększenie strefy aktywności gospodarczej Port o tereny położone po drugiej stronie Kanału Gliwickiego.

W przypadku działań b)–d) możliwa jest kumulacja oddziaływań.

W żadnym z ww. przypadków nie są to działania drastyczne i nie można na obecnym etapie stwierdzić w jakim stopniu wpłyną one na funkcjonowanie korytarza ekologicznego Odry. Można przypuszczać, że oddziaływanie to nie będzie dotyczyło awi- ani ichtiofauny, jedynie większych i płochliwych ssaków.

Należy podkreślić, że największą barierę obecnie stanowi sam obszar Koźla, gdzie zabudowa zblizona jest do koryta rzeki, występują obwałowania, mosty i zabudowa hydrotechniczna. Nowe obiekty nie przyczynią się więc do powstania nowych oddziaływań, jedynie ewentualnie do zwiększenia oddziaływania obecnych barier behawioralnych.

8.4 Oddziaływanie na wodę

Wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych

W związku z głównym kierunkiem rozwoju miasta, czyli rozwojem terenów zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej, wzrośnie pobór wód i związana z tym produkcja ścieków bytowo-gospodarczych. Produkcja ścieków jest największym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych, przy czym sytuacja w Kędzierzynie-Koźlu jest korzystna – sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowana i obejmuje wszystkie osiedla a główna oczyszczalnia ścieków jest nowoczesnym obiektem z rezerwami umożliwiającymi dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej i podłączanie do niej kolejnych obiektów.

W zakresie odprowadzania ścieków w projekcie studium planowana modernizacja i dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza na osiedlach Kłodnica i Blachownia. Rozwój kanalizacji sanitarnej jest podstawowym działaniem mającym na celu ochronę jakości wód.

Potencjalnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych mogą być nowe obiekty produkcyjne, które mogą powodować powstawanie w procesach produkcyjnych ścieków przemysłowych. Ścieki te nie mogą być bezpośrednio odprowadzane do kanalizacji sanitarnej. Odprowadzanie ścieków przemysłowych jest regulowane przez przepisy odrębne – w przypadku ich wytwarzania wymagane będzie pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, jeżeli będą one odprowadzane do środowiska, lub na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. Ryzyko związane z potencjalnym zanieczyszczeniem wód związane jest raczej z awariami czy nieprzebraniem przepisów, należy zakładać że zdarzenia takie nie będą miały miejsca. W projekcie studium dąży się do lokalizacji produkcji opartej na nowoczesnych technologiach czy centrów logistycznych, a nie na lokalizacji

nowych obiektów przemysłu ciężkiego. Większym zagrożeniem niż nowe obiekty są starsze zakłady, zwłaszcza zlokalizowane w rejonie Blachowni, gdzie do tej pory w wielu przypadkach nie przeprowadzono rekultywacji gruntu.

Zgodność z projektowanymi obszarami ochronnymi GZWP

Kędzierzyn-Koźle położony jest w zasięgu GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka. W celu ochrony wód zbiornika opracowano dokumentację hydrogeologiczną i wyznaczono projektowane obszary ochronne, dla których określono odpowiednie zakazy, nakazy i zalecenia¹⁸. Obszary ochronne obejmują głównie strefę przemysłową Azoty i Blachownia, co związane jest w mniejszym stopniu z podatnością wód na szybkie przenikanie zanieczyszczeń, a w większym z występowaniem większego zagrożenia uwolnienia zanieczyszczeń z uwagi na dużą koncentrację zakładów przemysłowych.

W odniesieniu do zakazów, nakazów i zaleceń, realizacja ustaleń projektu studium w granicach projektowanego obszaru ochronnego:

- nie skutkuje przeznaczeniem kompleksów leśnych na inne cele, za wyjątkiem terenów przebiegu dróg i infrastruktury technicznej;
- nie wprowadza możliwości wprowadzania nowych form zagospodarowania mogących negatywnie oddziaływać na grunty i wody podziemne – utrzymuje się strefy przemysłowe Azoty i Blachownia z istniejącymi na ich terenie obiektami i możliwością realizacji nowych; przy czym głównym wskazaniem dla tych obszarów jest przekształcanie terenów produkcyjnych w kierunku technologii nowoczesnych oraz czystych pod względem środowiskowym;
- wszelkie obszary inwestycyjne mają systemowe rozwiązania gospodarki ściekowej (kanalizacja sanitarna i opadowa);

Należy podkreślić, że docelowo planowane jest przyjęcie odpowiedniego rozporządzenia przez dyrektora RZGW zatwierdzającego projektowane obszary ochronne, a tym samym – wejście w życie nadrzędnych przepisów.

Na pozostałym terenie, poza projektowanymi obszarami ochronnymi GZWP, zagrożenie dla wód podziemnych jest dużo mniejsze, w związku z czym przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony środowiska oraz stały rozwój sieci kanalizacji wystarczą do zapewnienia im odpowiedniej ochrony.

Wpływ na stosunki wodne, obszary podmokłe, źródłiskowe i otuliny biologiczne cieków

Projekt studium nie wprowadza bezpośrednio funkcji ani obiektów mogących wpływać w istotny sposób na stosunki wodne:

- Wprowadzenie nowej zabudowy, w tym w nowo wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej, będzie skutkowało stałym zwiększonym poborem wód podziemnych. Do tej pory pobór wód podziemnych nie skutkowało zmianą stosunków wodnych i nie przewiduje się innego niż do tej pory oddziaływania.
- Budowa mostów związanych z obwodnicą Kłodnicy i północnym obejściem Rogów może, zależnie od budowy, wpływać na stosunki wodne, przy czym będą to raczej oddziaływania związane z budową a nie funkcjonowaniem poszczególnych obiektów, a więc oddziaływania lokalne i krótkotrwałe.
- Tereny zabudowy (wszystkie oprócz strefa aktywności gospodarczej Port i Sławięcice były już wyznaczono w obowiązujących dokumentach) zlokalizowane są poza istotnymi podmokłymi terenami, zwłaszcza rejonem ujścia Kłodnicy do Odry. W terenach inwestycyjnych mogą występować lokalne niewielkie tereny obniżone, a co za tym idzie podmokłe. W tych miejscach wymagane będzie przeprowadzenie wizji lokalnej i odpowiednie ukształtowanie terenów o dopuszczonym w studium przeznaczeniu na etapie sporządzania planu miejscowego – np. jako zieleń ogólnodostępna.

¹⁸ szczegółowy opis zamieszczono w rozdziale 4.3.2 *Projektowany obszar ochronny GZWP*

- W odniesieniu do otulin biologicznych cieków ich utrzymanie w wielu lokalizacjach jest niemożliwe z uwagi na istniejące obwałowania, ochronę obwałowań położonych blisko rzeki przed zarastaniem, a w kilku przypadkach położeni zabudowy blisko koryta rzeki. Najtrudniejsza sytuacja jest w rejonie Starego Miasta. W terenach dolin Odry i Kłodnicy do tej pory otwartych nie wprowadza się terenów inwestycyjnych – utrzymane zostaje zagospodarowanie w formie użytków rolnych bądź terenów zielonych, ewentualnie ogródków działkowych lub terenów sportu i rekreacji. W przypadku mniejszych cieków, np. Cisowej czy Młynówki, zachowanie otulin biologicznych w granicach rozwijającej się zabudowy osiedli musi być egzekwowane na etapie sporządzania planu miejscowego poprzez odpowiednie ukształtowanie terenów o dopuszczonym w studium przeznaczeniu np. jako zieleń ogólnodostępna.
- W przypadkach stawów poeksploatacyjnych w rejonie Rogów, których otoczenie przeznaczona jest pod funkcję sportowo-rekreacyjną można spodziewać się lokalnego usunięcia roślinności nadwodnej w celu udostępnienia zbiorników. Z założenia tereny w południowej części kompleksu sportowo-rekreacyjnego mają być urządzone ekstensywnie, zwłaszcza że podobne tereny przy stoczni są zagospodarowane letniskowo, z domkami i ogrodzeniami.

W projekcie studium uwzględniono koncepcję budowy kanału Odra – Dunaj. Jest to inwestycja wynikająca z dokumentów nadrzędnych o randze krajowej i międzynarodowej¹⁹, obecnie analizowane są warianty przebiegu. Jest to przedsięwzięcie o ogromnej skali, wymagające budowy lub przedłużenia istniejących kanałów oraz dostosowania obecnej drogi wodnej do odpowiednich parametrów. Inwestycja będzie miała znaczące oddziaływania na reżim wodny całego systemu hydrograficznego i hydrogeologicznego. Wskazany w studium wariant jest korzystniejszy, gdyż zakłada przedłużenie istniejącego kanału a nie budowę nowego w obrębie najcenniejszych siedlisk doliny Odry (w rejonie ujścia Kłodnicy). Należy podkreślić, że obecnie nie są znane czas, lokalizacja, metody i techniki realizacji przedsięwzięcia, ani czy w ogóle dojdzie do jego realizacji. Wszelkie oceny związane z oddziaływaniem na środowisko będą miały miejsce na wszystkich etapach planowania i realizacji przedsięwzięcia.

Podsumowując, w wyniku realizacji ustaleń projektu studium nie przewiduje się bezpośrednich negatywnych oddziaływań na wody, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne. Mogą one być jedynie incydentalnie zanieczyszczone w drodze infiltracji niepożądanymi spływami z terenów zabudowanych oraz w przypadku awarii sieci kanalizacyjnej, urządzeń produkcyjnych, czy podczas zdarzenia drogowego z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne. Będą to oddziaływania pośrednie, krótkoterminowe. Prawdopodobieństwo wystąpienia tego rodzaju oddziaływania jest bardzo niewielkie, o charakterze lokalnym i niezależne od ustaleń projektu studium.

8.5 Oddziaływanie na powietrze

Stan czystości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu, jak w całym województwie opolskim, nie jest dobry. Istotne są wysokie stężenia pyłów i benzo(a)pirenu. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. emisja niska, i komunikacyjnego, ponadto w mieście występują obiekty produkcyjne i przemysłowe, będące potencjalnym źródłem innych zanieczyszczeń. Emisja niska pochodzi głównie z terenów zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie, emitowane są głównie: SO₂, NO_x, CO, pyły zawieszone.

Realizacja nowej zabudowy wszelkiego typu wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło. Przewiduje się największy rozwój budownictwa jednorodzinnego, które nie jest objęte centralnym systemem ogrzewania. Obecnie mieszkańcy osiedli domów jednorodzinnych wykorzystują piece indywidualne na paliwa stałe. W niewielkim zakresie wykorzystywany jest gaz przewodowy bądź olej opałowy. W studium wskazano potrzebę ograniczania niskiej emisji, która powinna być realizowana np. poprzez realizację planu gospodarki niskoemisyjnej.

¹⁹ Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030; Europejskie Porozumienie w Sprawie Głównych Śródlądowych Dróg Wodnych o Międzynarodowym Znaczeniu (Konwencja AGN)

Planowane zwiększenie powierzchni terenów zabudowy z dopuszczeniem ogrzewania budynków z indywidualnych źródeł ciepła, może powodować wzrost emisji pyłów i gazów do powietrza, jednakże przy systematycznej modernizacji w zakresie ogrzewania należy się spodziewać minimalizowania negatywnych skutków. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne.

Projekt studium przewiduje rozbudowę i modernizację istniejącej sieci ciepłowniczej, która obecnie obejmuje Koźle (Stare Miasto), Kędzierzyn (Śródmieście), Azoty, Piastów i część osiedla Blachownia – zabudowę wielorodzinną i obiekty użyteczności publicznej. Nie przewiduje się, aby sieć ciepłownicza objęła zabudowę jednorodziną, nie jest to ekonomicznie uzasadnione. W terenach zabudowy jednorodzinnej należy dążyć do wymiany starych pieców i zapewnienia dostępu do gazu. Kędzierzyn-Koźle ma korzystne warunki zaopatrzenia w gaz ze względu na przebiegające przez jego teren układ magistralnych gazociągów wysokiego ciśnienia, obecnie do sieci gazowej podłączonych jest blisko 83% mieszkańców, przy czym cały czas dostępu do gazu nie mają Lenartowice, Cisowa, Miejsce-Kłodnickie, Rogi i część Kłodnicy.

Należy dążyć do dalszej rozbudowy i modernizacji infrastruktury gazowej oraz zachęcać właścicieli domów jednorodzinnych ogrzewanych węglem do modernizacji systemu ogrzewania poprzez zmianę źródła zasilania na gaz, który jest paliwem czystym ekologicznie. W 2015 r. dla Kędzierzyna-Koźla opracowano plan gospodarki niskoemisyjnej, który wyznacza ramy dla ograniczania niskiej emisji, który oprócz działań technicznych i modernizacyjnych zakłada również edukację ekologiczną.

Istotnymi emitarami zanieczyszczeń do powietrza potencjalnie mogą być obiekty przemysłowe. W wyniku realizacji ustaleń studium nowe, większe obiekty mogą zasadniczo powstać w strefie aktywności gospodarczej Sławięcice, Port i Blachownia. Odbывające się w tych budynkach procesy produkcyjne, a także transport do i z tych obiektów, mogą się wiązać z emisjami do powietrza, jednak poziom tych emisji musi być zgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się typ, wielkość i zasięg emisji do powietrza, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające. Na etapie sporządzania planu nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięcia.

8.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Eksploracja kopalni

W mieście znajdują się dwa udokumentowane złoża w rejonie Miejsca Kłodnickiego. jedno jest wyeksploatowane, w przypadku drugiego nie podjęto eksploatacji. Złoża nie mają wyznaczonych obszarów i terenów górniczych i w projekcie studium nie wskazuje się możliwości eksploatacji tych kopalni.

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

Do niekorzystnych przekształceń terenu, związanych z realizacją ustaleń projektu studium, dochodzić będzie przede wszystkim podczas prowadzenia wszelkich prac budowlanych. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych powszechne jest wyrównywanie powierzchni terenu, przekształcania powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków lub budowę dróg. Opisywane oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy i stały. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). Działania dotyczące budowy budynków będą minimalne, z uwagi na to, że teren gminy jest raczej dość płaski, jedyne widoczne w terenie elementy przekształcające rzeźbę terenu to nasypy lub tunele budowane w celu przeprowadzenia nowych dróg.

Osuwiska

Zagrożenie osuwiskami jest marginalne, dotyczy brzegów kanału. W projekcie studium w tym rejonie wskazuje się budowę obwodnicy Kłodnicy i rozszerzenie strefy aktywności gospodarczej Port. Na etapie

sporządzania koncepcji budowy mostu czy dokładnego zagospodarowania projektowanych terenów przemysłowych należy wziąć pod uwagę konieczność zabezpieczenia brzegów kanału.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych, w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych, czy na skutek niewłaściwej gospodarki rolnej. W Kędzierzynie-Koźlu za istotne należy uznać zagrożenie związane z emisjami przemysłowymi. Nowoczesne technologie i konieczność przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska pozwalają przypuszczać, że w nowych obszarach produkcyjnych czy produkcyjno-usługowych nie będzie dochodzić do nadmiernych zanieczyszczeń.

Większym problemem jest funkcjonowanie istniejących stref przemysłowych. Obecnie największym obszarem problemowym jest kompleks przemysłowy w rejonie Blachowni, gdzie rozdrobniona struktura własności, występowanie małych, zróżnicowanych zakładów, często zmieniający się właściciele przyczyniają się do braku przestrzegania podstawowych przepisów czy zaniedbań w rekultywacji gruntu. Należy dążyć do egzekwowania nałożonych na przedsiębiorców zobowiązań, przy czym jest to zadanie niezależne od planowania przestrzennego.

8.7 Oddziaływanie na krajobraz

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Odpowiedzią na wymagania Konwencji Krajobrazowej jest polski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Miasto Kędzierzyn-Koźle charakteryzuje się bardzo zróżnicowanym krajobrazem. Występuje tu dolina Odry i rozległe bory, stanowiące elementy krajobrazu naturalnego. Do krajobrazu kulturowego można zaliczyć zróżnicowaną zabudowę miejską z charakterystycznymi dla różnych okresów układami urbanistycznymi, zabytkowe parku, zespoły zabudowy technicznej oraz zabudowę dawnych wsi z charakterystycznym krajobrazem rolniczym.

W projekcie studium określono zasady polityki ochrony przyrody i krajobrazu. Za nadrzędną zasadę uznano zapewnienie ciągłości przestrzennej systemu terenów przyrodniczych, z zasady chronionych przed zabudową. Poza obszarami o szczególnych wartościach, których zagospodarowanie powinno być regulowane przepisami odrębnymi – zwłaszcza przepisami ustawy o ochronie przyrody czy ustawy o lasach, wskazuje się obszary tworzące podstawowy system przyrodniczy miasta:

- duże zwarte kompleksy lasów pełniące funkcje przyrodnicze, m.in. funkcje ostoi i korytarzy ekologicznych, oraz funkcje sanitarno-ochronne (przed zanieczyszczeniami) i klimatotwórcze;
- dolina Odry i Kłodnicy z mozaiką siedlisk przywodnych, starorzeczy i naturalnych łągów – obie doliny rzeczne pełnią istotną rolę dla migracji zwierząt – dolina Odry ma rangę korytarza międzynarodowego, Kłodnicy – lokalnego; ponadto doliny rzeczne pełnią istotną rolę w umożliwianiu przepływu mas powietrza;
- mozaika pól ornych, użytków zielonych i niewielkich zarośli, w tym wszelkie naturalne lub półnaturalne zbiorniki i tereny podmokłe.

Ponadto w projekcie studium wpisano następujące zasady, które mogą dotyczyć ochrony walorów krajobrazowych, które pośrednio będą miały pozytywny, długoterminowy i ponadlokalny wpływ na krajobraz:

- ogólne zasady dotyczące ochrony krajobrazu i przyrody;
- kształtowanie zabudowy osiedli z wykształconymi przestrzeniami publicznymi;
- określenie standardów kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu;
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy w terenach R, ZN i ZL;

- ogólne zasady dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym przede wszystkim zasada maksymalnej ochrony zachowanych obiektów o wartości historyczno-kulturowej, zachowania i konserwacji historycznych układów przestrzennych, usunięcia lub przebudowy obiektów dysharmonijnych, dostosowania współczesnej funkcji do wartości obiektów zabytkowych itd.

W wyniku realizacji ustaleń projektu studium w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Studium wyznacza zwarte kompleksy zabudowy poszczególnych osiedli, krystalizujące układ przestrzenny miasta. Będzie to oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie o charakterze lokalnym. W tych lokalizacjach wyznaczone nowe tereny zabudowy (głównie mieszkaniowej i usługowej) stanowią kontynuację istniejącej zabudowy, a więc nie przewiduje się przekształceń o charakterze znaczącym. Przewiduje się stopniowe przekształcenia terenów o charakterze jeszcze większym w osiedla typowej zabudowy podmiejskiej

Największych przekształceń w krajobrazie można się spodziewać w wyniku realizacji zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług w nowych strefach aktywności gospodarczej, tj. strefy Sławięcice oraz powiększonej o nowe tereny strefy Port. Obiekty produkcyjne, hale produkcyjne i magazynowe zwykle stanowią dysharmonijny element w krajobrazie, głównie ze względu na swoje gabaryty, kształt i użyte do ich wykonania materiały. W granicach obu nowych stref krajobraz należy określić jako kulturowy i rolniczy, z charakterystycznymi przydrożnymi alejami drzew. Nawet w przypadku wpisania alei drze w wewnętrzne układy drogowe ich walory krajobrazowe ulegną całkowitej degradacji.

Do potencjalnych elementów dysharmonijnych można zaliczyć również infrastrukturę drogową, zwłaszcza elementy lokalizowane na nasypach, wiaduktach i mosty. Nowe rozwiązania układu drogowego wprowadzone w projekcie studium mogą wiązać się z realizacją takich elementów, zwłaszcza:

- obwodnica Kłodnicy będzie wymagała rozwiązania komunikacyjnego w rejonie obwodnicy Kędzierzyna-Koźla w ciągu drogi krajowej nr 40, mostu nad Kłodnicą, mostu nad Kanałem Kłodnickim i torami kolejowymi, mostu nad Kanałem Kłodnickim;
- północne obejście Rogów będzie wymagało budowy mostu na Odrze.

8.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza. W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić także niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały. Ważne jest utrzymanie „zielonych pierścieni” wokół poszczególnych osiedli, które zapewnią utrzymanie warunków wymiany powietrza.

Globalnie działania na terenie miasta mogą mieć znaczenie poprzez realizację polityki niskoemisyjnej (bądź działania wbrew tej polityce). Dla potrzeb ograniczania niskiej emisji dla Kędzierzyna-Koźla sporządzono w 2015 r. plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN). Plan określa szczegółowe cele ograniczenia niskiej emisji w mieście oraz działania, zadania i środki zaradcze zaplanowane na cały okres objęty planem. Zadania wyszczególnione w PGN są spójne z lokalnym programem ochrony powietrza.

Kierunki określone w projekcie studium są spójne z celami określonymi w planie gospodarki niskoemisyjnej. Ważne są ustalenia dot. lokalizacji – zarówno mikroinstalacji jak i źródeł wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest studium, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz redukcji emisji ze źródeł konwencjonalnych. Działania takie są realizowane w ramach polityki niskoemisyjnej.

Adaptacja do zmian klimatu polega przede wszystkim na uwzględnieniu w planowaniu skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych. Rozpatruje się je pod kątem oddziaływania na ludzi, ich mienie i środowisko. Zjawiskami powodującymi szkody są przede wszystkim:

- powódź
- susza
- huragany
- deszcze nawalne
- grad
- fale upału i zimna

W *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA 2020)* określono cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z założenia nie może uwzględniać wszystkich działań, gdyż jest jedynie dokumentem planowania ogólnego. W poniższej analizie wybrano jedynie te zagadnienia, za które odpowiedzialne mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz nawiązujące do rodzaju ustaleń poruszanych w dokumencie, jakim jest studium.

1. Zwiększanie lesistości

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Gospodarka leśna na terenie Nadleśnictwa Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie jest obecnie prowadzona wg specjalnych zasad postępowania hodowlanego i ochronnego, uwzględniających ochronę różnorodności biologicznej oraz wielofunkcyjność i zrównoważony rozwój lasów. Ponadto udział terenów leśnych w powierzchni gminy jest wysoki i wynosi ok. 50%. W studium określono wskazania w zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej, które sprzyjają zachowaniu powierzchni leśnych, naturalnych drzewostanów, różnorodności biologicznej oraz funkcji ochronnych lasów.

Powyższe działania wpisują się określone w SPA 2020 przygotowanie ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

2. Zarządzanie ryzykiem powodziowym

Działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności powinny wykorzystywać najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania. W przypadku Kędzierzyna-Koźla powinno to być ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią. W studium, z uwagi na częściowe już zagospodarowanie tych terenów, realizowaną od lat koncepcję przestrzennego zagospodarowania i plany inwestycyjne, nie wyłącza się tych terenów spod zabudowy, przy czym zgodnie z planem zarządzania ryzykiem powodziowym planowane są inwestycje mające na celu ograniczanie ryzyka powodziowego w dolinie Odry i Kłodnicy.

Z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu jest to rozwiązanie niewłaściwe, gdyż nasilające się zjawiska ekstremalne mogą prowadzić do częstszych i większych powodzi.

3. Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym

Konieczne jest dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

Na podstawie danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dotyczących średniorocznych prędkości wiatru ustalono, że miasto Kędzierzyn-Koźle znajduje się w strefie mało korzystnej, o małych zasobach energetycznych wiatru. Dlatego na terenie miasta nie ma elektrowni wiatrowych i nie wskazuje się ich budowy.

W projekcie studium wskazano, że istnieje możliwość wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej, budynkach mieszkalnych, a także przemyśle oraz sektorze usługowym. Największe możliwości występują w zakresie mikro- oraz małych instalacji wykorzystujących energię słońca (instalacje fotowoltaiczne oraz solarne). W mieście istnieją małe elektrownie wodne związane z istniejącymi budowlami hydrotechnicznymi.

Ponadto wskazuje się możliwość lokalizacji dużych instalacji, w których produkcja energii będzie mogła być większa tzn. o mocy przekraczającej 100 kW. Możliwe jest lokalizowanie takich instalacji jedynie w strefach aktywności gospodarczej, przy czym na obecnym etapie nie ma możliwości stwierdzenia, czy takie obiekty powstaną, jaki będzie ich charakter ani dokładna lokalizacja w obrębie poszczególnych stref.

8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach Kędzierzyna-Koźla występują dwa złoża kruszywa naturalnego – Miejsce Kłodnickie i Miejsce Kłodnickie II. Złoże Miejsce Kłodnickie jest wyeksploatowane i w jego miejscu jest staw poeksploatacyjny, drugie złoże natomiast nie było nigdy eksploatowane. Żadne ze złóż nie ma wyznaczonych terenów i obszarów górniczych i nie przewiduje się obecnie eksploatacji, obszary „nad” złożami przeznaczono pod tereny otwarte bez możliwości zabudowy. Projekt studium poprzez ujawnienie udokumentowanych złóż kopalin i pozostawienie terenów nad nieeksploatowanymi złożami wolnymi od zabudowy zapewnia możliwość przyszłego wydobywania kopaliny, natomiast obecnie nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Przedmiotem ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego na terenie gminy są: układy urbanistyczne, obiekty zabytkowe i krajobraz kulturowy. W projekcie studium uwzględnia się występujące na terenie miasta zabytki architektury, budownictwa i techniki, a wśród nich stare miasto, zespoły fortyfikacji, kościoły i cmentarze, parki, kanał i zabudowa techniczna, budynki mieszkalne, kapliczki itd. 76 zabytków zlokalizowanych w mieście zostało objętych ochroną poprzez wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków, natomiast w ewidencji gminnej znajduje się 445 obiektów.

Projekt studium wymienia wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, oznacza je na załączniku graficznym, a także precyzuje działania mające na celu zachowanie ich wartości i znaczenia kulturowego. Studium określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zasady ochrony:

- obiektów i obszarów ujętych w rejestrze zabytków,
- obiektów i obszarów ujętych w ewidencji zabytków,
- innych obiektów o walorach historycznych,
- stref ochrony konserwatorskiej.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami projektu studium oraz przepisami odrębnymi nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na zabytki oraz dziedzictwo kulturowe, dobra kultury i krajobraz kulturowy. Projekt studium wprowadza zapisy odnoszące się do istniejących obiektów kulturowych ustalając zasady ich ochrony oraz kierunki działań prowadzących do podtrzymania ich wartości i znaczenia kulturowego. Wykorzystywanie i użytkowanie dóbr kultury musi odbywać się z zapewnieniem opieki konserwatorskiej. Realizacja zapisów projektu studium nie będzie skutkować powstawaniem negatywnych oddziaływań na zabytki występujące w granicach miasta.

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że zapisy projektu studium służą ogólnemu rozwojowi miasta, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

8.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

W granicach administracyjnych miasta nie występują wielkoobszarowe formy ochrony przyrody – znajdują się tu pomniki przyrody, małe użytki ekologiczne położone w lesie, oraz bardzo mały (obejmujący jedynie działkę drogową) fragment obszaru Natura 2000.

Obszar Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar²⁰.

W granicach miasta obszar Natura 2000 Łęg Zdieszowicki obejmuje jedynie fragment drogi a zgodnie z planem zadań ochronnych ustanowionym dla tego obszaru na terenie miasta nie są zlokalizowane żadne siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000.

W granicach obszaru Natura 2000 ani w jego sąsiedztwie w projekcie studium nie wskazano zmian przeznaczenia terenu bądź lokalizacji inwestycji, które swoim zasięgiem mogłyby wpłynąć na obszar Natura 2000 poprzez spowodowanie zniszczenia drzewostanu, osuszenia starorzeczy, zanieczyszczenia wód, odstraszenia zwierząt itp. Jedynie drastyczne zmiany reżimu hydrologicznego Odry mogłyby się przyczynić do zmiany warunków siedliskowych. Na obecnym etapie nie ma podstaw do prognozowania wystąpienia tego typu zagrożeń, natomiast potencjalnie budowa północnego obejścia osiedla Rogi wraz z budową mostu na Odrze będzie wymagała analizy pod kątem oddziaływania na środowisko. Obecnie budowa obejścia jest jedynie propozycją, nie ma odzwierciedlenia w żadnych innych dokumentach, planach i strategiach. Wskazywana jest budowa drogi klasy zbiorczej, a więc o umiarkowanym dużym natężeniu ruchu, natomiast nie ma informacji o dokładnej lokalizacji i parametrach mostu.

Inwestycja, kiedy będzie już posiadała projekt techniczne przedsięwzięć, będzie wymagała lokalnego rozpoznania terenowego i bardziej wnikliwej oceny oddziaływania na środowisko, zwłaszcza w kontekście wpływu budowy mostu na reżim hydrologiczny. Obecnie nie jest to możliwe, należy jednak założyć, że takie przedsięwzięcie będzie wymagało przeprowadzenia jednej z dwóch procedur:

- oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Użytki ekologiczne

Wszystkie 4 użytki ekologiczne (Ostojnik, Oczko za składnicą, Żabi dół, Kaczy dół) chronią wilgotne fragmenty lasu. Ponieważ wszystkie leżą w granicach lasów posiadają naturalną otulinę utworzoną z terenów zagospodarowanych mało intensywnie oraz silnie z nimi powiązanych. Biorąc pod uwagę takie położenie użytków ich utworzenie miało na celu bardziej wskazanie interesujących obszarów niż ich ochronę. W racjonalnej gospodarce leśnej tereny te są słabo zagrożone.

Ustalenia studium nie przewidują zmiany przeznaczenia terenów użytków ekologicznych ani ich bezpośredniego otoczenia, w szczególności nie przewiduje się usunięcia drzewostanu czy zmiany stosunków wodnych. Stan i utrzymanie użytków ekologicznych może zależeć jedynie od gospodarki leśnej, która prowadzona jest zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kędzierzyn.

Ustalenia projektu studium wraz z przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony przyrody zapewniają wystarczającą ochronę użytkom ekologicznym.

Pomniki przyrody

Spośród 51 pomników przyrody w formie drzew (wykaz zamieszczono na końcu dokumentu) większość znajduje się w parkach (3 pomniki w granicach Plant Miejskich, 6 w parku w Sławięcicach), lasach (18 pomników), cmentarzach (3 pomniki) lub innych obszarach, dla których w studium nie przewiduje się zmiany przeznaczenia. Utrzymanie dominującej funkcji przyrodniczej zapewnia dostateczną ochronę i ekspozycję pomników i nie będzie skutkującej koniecznością wycinki drzewostanu. Ponadto dwa pomniki stanowią głązy narzutowe, oba położone w bezpiecznych lokalizacjach – przy internacie i przy szkole. Stanowią

²⁰ Formularz danych dla obszaru Natura 2000 Łęg Zdieszowicki <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

walor edukacyjny a w razie ewentualnych inwestycji na terenach obu placówek mogą zostać przemieszczone – przy czym podkreślić należy, że obecnie nie przewiduje się takiego scenariusza.

Pozostałe pomniki przyrody znajdują się w granicach terenów w większości zainwestowanych, m.in. na obszarze Starego Miasta znajduje się 8 pomników, na terenach osiedli, prywatnych posesjach, przy drogach. W przypadku żadnego z pomników w jego bezpośredniej lokalizacji ani najbliższym otoczeniu, nie planuje się zagospodarowania terenu bądź inwestycji, skutkującej koniecznością wycięcia drzewa, uszkodzenia jego korzeni czy zasłonięcia reklamami. Należy założyć, że przy przestrzeganiu przepisów odrębnych nie będzie negatywnych oddziaływań dla pomników przyrody.

8.12 Podsumowanie obejmujące bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania

Poniższe rodzaje oddziaływań zostały opisane w powyższych rozdziałach, poniżej przedstawiono zestawienie prezentujące występowanie danego rodzaju oddziaływań, nie są to jednak oddziaływania znaczące.

Tabela 7 Przewidywane negatywne oddziaływania realizacji zapisów projektu studium na poszczególne elementy środowiska

ELEMENTY ŚRODOWISKA	RODZAJ				CZAS					PRZESTRZEŃ	
	BEZPOŚREDNIE	POŚREDNIE	WTÓRNE	SKUMULOWANE	KRÓTKOTERMINOWE	ŚREDNIOTERMINOWE	DŁUGOTERMINOWE	STAŁE	CHWILOWE	LOKALNE	PONADLOKALNE
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-
LUDZIE	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-
ZWIERZĘTA	-	+	-	+	-	-	+	+	-	+	-
ROŚLINY	+	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-
WODA	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-
POWIETRZE I HAŁAS	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-
POWIERZCHNIA ZIEMI	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-
KRAJOBRAZ	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-
ZASOBY NATURALNE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ZABYTKI	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-
DOBRA MATERIALNE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OBSZARY NATURA 2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

9 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie studium rozwiązane w sposób prawidłowy, ponadto:

- wskazano obszary podstawowego i uzupełniającego systemu przyrodniczego miasta oraz określono zasady kształtowania struktury przyrodniczej i krajobrazowej
- wskazano obszary przyrodnicze prawnie chronione oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych wskazane do objęcia ochroną;
- w studium określono zasady ochrony środowiska przyrodniczego (politykę ochrony przyrody i krajobrazu, ochrony powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, eksploatacji surowców i rekultywacji), zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- w studium określono standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu dla poszczególnych typów terenów, uwzględniające m.in. wytyczne wynikające z występowania osuwisk, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów chronionych itd.;
- przy tworzeniu studium posłużono się opracowaniem ekofizjograficznym i zawartymi w nim wytycznymi.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W dolinie Odry przy północnej granicy miasta znajduje się Obszar Natura 2000, obejmujący w granicach miasta Kędzierzyn-Koźle jedynie drogę. Brak jest podstaw do stwierdzenia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu studium na ten obszar, wskazano jednak jedną inwestycję potencjalnie wpływającą na zmiany reżimu hydrologicznego – budowa północnego obejścia osiedla Rogi wraz z budową mostu na Odrze. Inwestycja nie ma na razie żadnych koncepcji zawierających rozwiązania techniczne, nie można więc racjonalnie ocenić jej ingerencji w dolinę rzeki.

10 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikają bezpośrednio z analizy uwarunkowań środowiska i jego zasobów oraz wizji rozwoju miasta. Nie wskazuje się działań alternatywnych.

11 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń studium będzie prowadzony przez Radę Miasta Kędzierzyn-Koźle. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń studium następujące elementy:

- ilość ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą a także kontrola częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z istniejących przydomowych oczyszczalni ścieków;

- ilość odpadów, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- powstawanie nowych obiektów w miejscach niewskazanych do lokalizacji zabudowy;
- klimat akustyczny w miejscach narażonych na szczególny hałas;
- monitoring realizacji nakazów rekultywacji gruntów przemysłowych i zgodności działalności produkcyjnej z uzyskanymi pozwoleniami.

Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanych parametrów, przygotowywanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Ponadto należy realizować monitoring zgodnie z wydanymi decyzjami o środowiskowych uwarunkowaniach.

12 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Miasto Kędzierzyn-Koźle położone jest w odległości ponad 30 km od granicy polsko-czeskiej a żadna z inwestycji przewidzianych w projekcie studium nie będzie oddziaływać ponadlokalnie. Brak jest podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zawartość i główne cele ocenianego dokumentu

Przedmiotem oceny zawartej prognozie są ustalenia projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kędzierzyn-Koźle.

Konieczność sporządzenia studium wynika przede wszystkim z sygnalizowanych przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze potrzeb wprowadzania zmian do istniejącego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Studium wymaga również aktualizacji z uwagi na zmianę szeregu uwarunkowań, weryfikację prowadzonej dotychczas polityki przestrzennej, uzupełnienia w zakresie wymogów przepisów odrębnych oraz wprowadzenie spójności z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu.

Główne kierunki określono w projekcie studium mają prowadzić do osiągnięcia celów, wynikających przede wszystkim ze *Strategii Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2014-2020*:

1. Wykształcenie efektywnego systemu transportowego
2. Zrównoważony rozwój przestrzenny osadnictwa
3. Ukształtowanie terenów aktywności gospodarczej
4. Ochrona środowiska przyrodniczego i zapobieganie zagrożeniom

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów będzie miało miejsce na skutek realizacji określonej polityki przestrzennej miasta, w tym zagospodarowania przestrzeni zgodnie z zasadami określonymi dla poszczególnych stref polityki przestrzennej (strefa staromiejska, śródmiejska, strefa mieszkaniowa z podziałem na osiedla, strefy aktywności gospodarczej oraz strefy leśna i rolnicza), rozmieszczenia różnego typu zabudowy zgodnie ze wskazanymi przeznaczeniami terenów, budowy i przebudowy układu komunikacyjnego oraz zastosowaniem się do polityki określonej dla rozwoju infrastruktury, ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego itd.

Zmiany wprowadzone w porównaniu z obowiązującym studium

Miasto Kędzierzyn-Koźle ma obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kędzierzyn-Koźle przyjęte w 2010 r. Omawiany projekt studium w wielu aspektach powiela ustalenia obowiązującego studium, wprowadzono jednak zmiany, przede wszystkim:

- w terenach rolnych R zakazano lokalizacji nowej zabudowy;
- zrezygnowano z wielu terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW na rzecz terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN;

- wskazano tereny lasów miejskich **ZLM** w miejscu istniejących lasów bądź planowanych parków – w terenach ZLM przewiduje się kreowanie leśnych terenów rekreacyjnych głównie poprzez kształtowanie ciągów pieszych i rowerowych oraz lokalizację niewielkich obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- wskazano tereny produkcyjno-usługowe **PU** dawniej wskazywane jako tereny usługowe **U**, przy czym w obowiązującym studium w terenach **U** dopuszczaną funkcję przemysłową; jest to zmiana formalna, mająca na celu jedynie uporządkowanie funkcji;
- wskazano tereny zabudowy staromiejskiej **ST** i śródmiejskie **SR**, mające na celu intensyfikację zabudowy mieszkaniowej, rozwój usług o randze ogólnomiejskiej i regionalnej, a także kształtowanie przestrzeni publicznych;
- wskazano jeden wariant przebiegu kanału łączącego Odrę z Dunajem;
- w rejonie Starego Miasta:
 - powiększono teren parku **ZP** obejmujący Planty Miejskie poprzez włączenie przylegających do parku ogródków działkowych – docelowo planowane jest rozszerzenie zieleni parkowej o tereny obecnych ogródków i otwarcie parku na Stare Miasto;
 - zrezygnowano z powiększenia terenu ogródków działkowych przy obwodnicy, w celu umożliwienia objęcia obszaru ochroną poprzez ustanowienie użytku ekologicznego „Stara Odra”;
- w rejonie Rogów:
 - zrezygnowano z projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy stoczni;
 - rozszerzono tereny rekreacyjno-sportowe **US** o rejon stawów poeksploatacyjnych;
 - wskazano obszar stoczni jako strefę aktywności gospodarczej **AG1**;
 - wskazano nowe projektowane północne obejście Rogów z mostem na Odrze;
- w rejonie Kłodnicy wprowadzono najwięcej zmian, związanych z nowym projektem rozwiązań komunikacyjnych, do najistotniejszych należą:
 - zmieniono układ terenów otwartych **US**, **ZP** w celu utworzenia funkcjonalnych połączeń m.in. terenów nad Odrą, terenów o wysokich wartościach kulturowych, kanału Kłodnickiego itd.;
 - wskazano obszar portu jako strefę aktywności gospodarczej **AG2** i rozszerzono o tereny położone po drugiej stronie Kanału Gliwickiego;
 - wskazano nowy teren usług sportu **US** w Żabińcu, przy torach kolejowych;
 - wskazano nowy teren usług **U** na terenie nieczynnej bocznicy kolejowej;
 - zrezygnowano z projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie projektowanej obwodnicy;
 - zmieniono przebieg projektowanej obwodnicy Kłodnicy – wg obecnej koncepcji obwodnica ma obsługiwać terenu portu i nie prowadzi przez most na Odrze w rejonie Starego Miasta;
- w rejonie Lenartowic:
 - zmieniono przeznaczenie terenu przy Kanale Gliwickim z usług na zabudowę mieszkaniową jednorodziną **MN**;
- w rejonie Cisowej:
 - zrezygnowano z części terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w południowej części miejscowości;
- w rejonie Miejsca Kłodnickiego:

- zrezygnowano z części terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną przy drodze prowadzącej do Cisowej;
- zrezygnowano z terenu usług sportu obejmującego staw poeksploatacyjny;
- zrezygnowano ze wskazywania terenu eksploatacji w rejonie udokumentowanego, nieeksploatowanego złoża kruszyw naturalnych;
- w rejonie Sławięcic:
 - wskazano nową strefę aktywności gospodarczej **AG5** na północ od miejscowości;
 - wskazano teren usług **U** (usługi kultury) w rejonie dawnego obozu koncentracyjnego;
 - zrezygnowano z obwodnicy Sławięcic.
- w rejonie śródmieścia:
 - wskazano domknięcie obwodnicy śródmieścia z tunelem pod torami;
- w rejonie Kuźniczki:
 - wskazano nową drogę obsługującą cmentarz komunalny;
- wskazano nową drogą łączącą strefę aktywności gospodarczej Azoty i Blachownia;
- wskazano mniej niż wcześniej projektowanych form ochrony przyrody, które mogą być ustanawiane w drodze uchwały rady miasta tj. użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych – zweryfikowano możliwość i zasadność objęcia ochroną wcześniej wskazywanych obszarów, m.in. ze względu na obecny stan zachowania walorów przyrodniczych poszczególnych obiektów (np. utrata walorów przyrodniczych), planowane istotne działania inwestycyjne na terenie miasta oraz istniejącą ochronę prawną m.in. ochronę konserwatorską drzewostanu parków.

Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Kędzierzyn-Koźle w swojej obecnej formie powstał w 1975 r. poprzez połączenie sąsiadujących ze sobą jednostek osadniczych: miasta Koźle, miasta Kędzierzyn, miasta Kłodnica, miasta Sławięcice, wsi Cisowa, wsi Lenartowice, oraz wsi Miejsce Kłodnickie. Wymienione miejscowości do czasu administracyjnego połączenia w jeden organizm miejski funkcjonowały jako oddzielne i samodzielne jednostki osadnicze. Współczesny kształt Kędzierzyna-Koźla jest w głównej mierze wynikiem formalnej decyzji administracyjnej, nie zaś zachodzących w sposób naturalny procesów urbanizacyjnych. Głównym czynnikiem dyktującym utworzenie zespołu miejskiego było usprawnienie rozwoju lokalnego przemysłu.

Geograficznie miasto Kędzierzyn-Koźle położone jest na Nizinie Śląskiej i rozpościera się nad rzeką Odrą i wpadającymi do niej rzeką Kłodnicą oraz Kanałem Gliwickim i Kanałem Kędzierzyńskim. Obok terenów przemysłowych i zurbanizowanych, funkcjonują obszary bogate pod względem przyrodniczym – do najcenniejszych należą zachowane, półnaturalne siedliska podmokłe w dolinie Odry i zwarte kompleksy leśne. Charakterystyczna dla miasta jest wysoka lesistość, wynosząca ok. połowy powierzchni miasta. Lasy pełnią m.in. funkcje ochronne izolując tereny mieszkaniowe od dużych zespołów zabudowy przemysłowej.

Jako główne problemy w gminie zdiagnozowano:

- niedostateczne objęcie ochroną walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- uciążliwy hałas i zanieczyszczenie powietrza wynikające ze źle wykształconego układu komunikacyjnego;
- zły stan powietrza wynikający głównie z niskiej emisji – jest to problem ogólnopolski;
- obciążenia środowiska wynikające z licznych zakładów przemysłu ciężkiego;
- zagrożenie powodziowe obejmujące obszary zabudowane.

Jako zdecydowane atuty miasta wskazuje się duży udział terenów wolnych od zabudowy, korzystny układ przestrzenny osiedli z możliwością zachowania wokół każdego z osiedli terenów zielonych oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną.

Przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń projektu studium

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i usług w granicach zwartych osiedli, poza obszarami cennych siedlisk przyrodniczych, przy pełnym wyposażeniu w sieć kanalizacji sanitarnej i przy wykorzystaniu ekologicznych paliw do ogrzewania będzie w minimalny sposób oddziaływać na środowisko. Potencjalnych zagrożeń można się spodziewać ze strony rozwoju stref aktywności gospodarczej oraz rozwoju układu komunikacyjnego.

Drogi, mosty, duże obiekty produkcyjne zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Każde przedsięwzięcie zaliczające się do tej kategorii powinno mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia, w ramach której analizowany jest wpływ przedsięwzięcia i działania zapobiegające. W trakcie procedury analizowane będą konkretne projekty określające dokładne położenie i zagospodarowanie terenu, rozwiązania techniczne, przewidywany ruch itp., i na ich podstawie będzie można określać, czy dojdzie do istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Przy zachowaniu zgodności z nakazami i ustaleniami zawartymi w projekcie studium oraz przy dotrzymaniu odpowiednich standardów jakości środowiska i innych przepisów odrębnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. Realizacja ustaleń studium nie skutkuje narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne czy nadmierny hałas – w zakresie ograniczania hałasu komunikacyjnego przewidziano szereg rozwiązań ograniczających ruch w obszarach zwartej zabudowy. Realizacja ustaleń studium nie powinna spowodować pogorszenia jakości wód ani powietrza. Na terenie miasta znajduje się 10 zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Wszystkie istniejące obiekty ZDR i ZZR położone są korzystnie względem zabudowy, są skupione w strefach produkcyjno-przemysłowych, otoczone lasem. Za kontrowersyjne rozwiązanie uznaje się wskazanie terenów inwestycyjnych w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią, przy czym planowany rozwój będzie stale zmniejszał ryzyko. W projekcie studium w dolinie Odry lub jej pobliżu planowane są nowe inwestycje. Żadna z inwestycji w sposób trwały nie przyczyni się do przegrodzenia doliny i stworzenia fizycznej bariery dla migracji zwierząt, jednak mogą one wpływać – każda inwestycja z osobna lub też jako kumulacja oddziaływań – jako bariera behawioralna, poprzez zawężenie doliny i odstraszenia zwierząt.

W związku z rozwojem terenów zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej, wzrośnie pobór wód i związana z tym produkcja ścieków bytowo-gospodarczych. Produkcja ścieków jest największym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych, przy czym sytuacja w Kędzierzynie-Koźlu jest korzystna – sieć kanalizacji sanitarnej jest rozbudowana i obejmuje wszystkie osiedla a główna oczyszczalnia ścieków jest nowoczesnym obiektem z rezerwami umożliwiającymi dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej i podłączanie do niej kolejnych obiektów. Potencjalnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych mogą być nowe obiekty produkcyjne, które mogą powodować powstawanie w procesach produkcyjnych ścieków przemysłowych. Ścieki te nie mogą być bezpośrednio odprowadzane do kanalizacji sanitarnej. Odprowadzanie ścieków przemysłowych jest regulowane przez przepisy odrębne – w przypadku ich wytwarzania wymagane będzie pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, jeżeli będą one odprowadzane do środowiska, lub na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych, będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. Ryzyko związane z potencjalnym zanieczyszczeniem wód związane jest raczej z awariami czy nieprzebrnięciem przepisów, należy zakładać że zdarzenia takie nie będą miały miejsca.

Stan czystości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu, jak w całym województwie opolskim, nie jest dobry. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. emisja niska, i komunikacyjnego, ponadto w mieście występują obiekty produkcyjne i przemysłowe, będące potencjalnym źródłem innych zanieczyszczeń. Realizacja nowej zabudowy wszelkiego typu wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło. Przewiduje się największy rozwój budownictwa jednorodzinnego, które nie jest objęte centralnym systemem ogrzewania. Planowane zwiększenie powierzchni terenów zabudowy z dopuszczeniem ogrzewania budynków z indywidualnych źródeł ciepła, może powodować wzrost emisji pyłów i gazów do powietrza, jednakże przy systematycznej modernizacji w zakresie ogrzewania należy się spodziewać minimalizowania negatywnych skutków. Istotnymi emitorami zanieczyszczeń do powietrza potencjalnie mogą być obiekty przemysłowe. Odbywające się w tych budynkach procesy produkcyjne, a także transport do i z tych obiektów, mogą się wiązać z emisjami do powietrza, jednak poziom tych emisji musi być zgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych, w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych, czy na skutek niewłaściwej gospodarki rolnej. W Kędzierzynie-Koźlu za istotne należy uznać zagrożenie związane z emisjami przemysłowymi. Nowoczesne technologie i konieczność przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska pozwalają przypuszczać, że w nowych obszarach produkcyjnych czy produkcyjno-usługowych nie będzie dochodzić do nadmiernych zanieczyszczeń. Większym problemem jest funkcjonowanie istniejących stref przemysłowych. Obecnie największym obszarem problemowym jest kompleks przemysłowy w rejonie Blachowni, gdzie rozdrobniona struktura własności, występowanie małych, zróżnicowanych zakładów, często zmieniający się właściciele przyczyniają się do braku przestrzegania podstawowych przepisów czy zaniedbań w rekultywacji gruntu.

W obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Studium wyznacza zwarte kompleksy zabudowy poszczególnych osiedli, krystalizujące układ przestrzenny miasta. Przewiduje się stopniowe przekształcenia terenów o charakterze jeszcze wiejskim w osiedla typowej zabudowy podmiejskiej. Największych przekształceń w krajobrazie można się spodziewać w wyniku realizacji zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług w nowych strefach aktywności gospodarczej. Obiekty produkcyjne, hale produkcyjne i magazynowe zwykle stanowią dysharmonijny element w krajobrazie, głównie ze względu na swoje gabaryty, kształt i użyte do ich wykonania materiały. W granicach obu nowych stref krajobraz należy określić jako kulturowy i rolniczy, z charakterystycznymi przydrożnymi alejami drzew, który ulegnie degradacji.

Ewentualne oddziaływania na klimat będą miały charakter nasilania cech klimatu obszarów zurbanizowanych (wyższa temperatura, niższa wilgotność, spadek prędkości wiatru). Ważne jest utrzymanie „zielonych pierścieni” wokół poszczególnych osiedli, które zapewnią utrzymanie warunków wymiany powietrza.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu, za korzystne rozwiązania studium uznaje się utrzymanie wysokiej lesistości miasta i stworzenie warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, natomiast za niewłaściwe uznaje się umożliwienie rozwoju zabudowy w obszarach zalewowych, gdyż nasilające się zjawiska ekstremalne mogą prowadzić do częstszych i większych powodzi.

Projekt studium poprzez ujawnienie udokumentowanych złóż kopalin i pozostawienie terenów nad nieeksploatowanymi złożami wolnymi od zabudowy zapewnia możliwość przyszłego wydobycia kopaliny, natomiast obecnie nie przewiduje się możliwości eksploatacji.

Przedmiotem ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego na terenie gminy są: układy urbanistyczne, obiekty zabytkowe i krajobraz kulturowy. W projekcie studium uwzględnia się występujące na terenie miasta zabytki architektury, budownictwa i techniki, a wśród nich stare miasto, zespoły fortyfikacji, kościoły i cmentarze, parki, kanał i zabudowa techniczna, budynki mieszkalne, kapliczki itd. Projekt studium wymienia wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, oznacza je na załączniku graficznym, a także precyzuje działania mające na celu zachowanie ich wartości i znaczenia kulturowego.

W granicach administracyjnych miasta nie występują wielkoobszarowe formy ochrony przyrody – znajdują się tu pomniki przyrody, małe użytki ekologiczne położone w lesie, oraz bardzo mały (obejmujący jedynie działkę drogową) fragment obszaru Natura 2000 Łęg Dzieszowski.

W granicach obszaru Natura 2000 ani w jego sąsiedztwie w projekcie studium nie wskazano zmian przeznaczenia terenu bądź lokalizacji inwestycji, które swoim zasięgiem mogłyby wpłynąć na ten obszar. Budowa północnego obejścia osiedla Rogi wraz z budową mostu na Odrze będzie wymagała analizy pod kątem oddziaływania na środowisko – jest to obecnie jedynie propozycja, nie ma odzwierciedlenia w żadnych innych dokumentach, brak jest informacji o dokładnej lokalizacji i parametrach mostu.

Wszystkie 4 użytki ekologiczne leżą w granicach lasów i posiadają naturalną otulinę. Ustalenia studium nie przewidują zmiany przeznaczenia terenów użytków ekologicznych ani ich bezpośredniego otoczenia.

Spośród 53 pomników przyrody większość znajduje się w parkach, lasach, cmentarzach, dla których w studium nie przewiduje się zmiany przeznaczenia. Utrzymanie dominującej funkcji przyrodniczej zapewni dostateczną ochronę. Pozostałe pomniki przyrody znajdują się w granicach terenów w większości zainwestowanych, m.in. na obszarze Starego Miasta. W przypadku żadnego z pomników w jego bezpośredniej lokalizacji ani najbliższym otoczeniu nie planuje się zagospodarowania terenu bądź inwestycji, skutkującej

koniecznością wycięcia drzewa lub ryzykiem uszkodzenia.

Działania minimalizujące i rozwiązania alternatywne

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikają bezpośrednio z analizy uwarunkowań środowiska i jego zasobów oraz wizji rozwoju miasta. Nie stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Nie wskazuje się działań alternatywnych ani minimalizujących.

Metody analizy skutków realizacji studium

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń studium będzie prowadzony przez Radę Miasta Kędzierzyn-Koźle w cyklach corocznych. Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń studium następujące elementy:

- ilość ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą a także kontrola częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych z istniejących przydomowych oczyszczalni ścieków;
- ilość odpadów, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- powstawanie nowych obiektów w miejscach nieskazanych do lokalizacji zabudowy;
- klimat akustyczny w miejscach narażonych na szczególny hałas;
- monitoring realizacji nakazów rekultywacji gruntów przemysłowych i zgodności działalności produkcyjnej z uzyskanymi pozwoleniami.

Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko

Brak jest podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

14 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 18 stycznia 2019 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- mam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zuzanna Adrecho-Cyblew

15 Tabele i wykazy

15.1 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Kędzierzyn-Koźle, 2006;
2. Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, 2013;
3. Program ochrony środowiska dla gminy Kędzierzyn – Koźle na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2020-2023, 2016;
4. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Kędzierzyn-Koźle, 2015;
5. Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych;
6. Program ochrony [powietrza dla strefy opolskiej ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Kędzierzyna-Koźla i Zdieszowic – w zakresie benzenu];
7. Rejestr zabytków Narodowy Instytut Dziedzictwa;
8. Plan Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kędzierzyn na okres 01.01.2011 – 31.12.2020, Program Ochrony Przyrody,
9. Plan Urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Strzelce Opolskie, Elaborat, 2012;
10. Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Kędzierzyn – Koźle na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015, 2009;
11. Mapa geośrodowiskowa Polski, arkusze: Kędzierzyn-Koźle, Ujazd, Polska Cerkiew, Kuźnia Raciborska;
12. Opracowanie aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju, 2016;
13. Projekt aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2014;

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 200 000. Państwowy Instytut Geologiczny, arkusz 72 Nowy Sącz
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995
3. Mapy osuwisk i terenów zagrożonych (MOTZ) w skali 1:10 000 opracowane przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – System Osłony Przeciwośuwiskowej;
4. Warstwy tematyczne GDOŚ – formy ochrony przyrody
5. Warstwy tematyczne – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,

- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002)

Witryny internetowe i geoportale

1. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/>
2. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
3. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
4. <http://geoportal.gov.pl/>
5. www.opole.pios.gov.pl Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska;
6. <http://opole.rdos.gov.pl/> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu – rejestry form ochrony przyrody.

15.2 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018, poz. 799 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2018, poz. 1614),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. Urz. 2018, poz. 1945 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017, poz. 2126 ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2018, poz. 2268 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2018, poz. 2129),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2018, poz. 922, ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018, poz. 2067),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018, poz. 1152 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2018, poz. 1454 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016, poz. 961 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014, poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. nr 155 z roku 2002 poz. 1298)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002, Nr 165, poz. 1359),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012, poz. 1031)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

15.3 Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle

lp.	rodzaj	lokalizacja	akt prawny obowiązujący
1	głaz narzutowy	przed budynkiem internatu, Sławięcicka 83	
2	głaz narzutowy	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Brzeźce, Oddz.: 103, w pobliżu osiedla Azoty,	Rozporządzenie Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
3	dąb szypułkowy	Sławięcice Dz.796/1	
4	buk zwyczajny	Sławięcice oddz.118b	
5	lipa drobnolistna	Sławięcice	
6	dąb szypułkowy	Sławięcice	
7	dąb szypułkowy	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Czajka, Oddz.: 12 a,	
8	wiąz szypułkowy	j.w.	Rozporządzenie Nr 0151/P/43/05 Wojewody Opolskiego z dn. 15 listopada 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
9	wiąz szypułkowy	j.w.	
10	grab pospolity	j.w.	
11	grab pospolity	j.w.	
12	grab pospolity	j.w.	
13	klon pospolity	j.w.	
14	lipa pospolita	j.w.	
15	wiąz szypułkowy	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Czajka Oddz.: 10 (wg starego planu 10i)	
16	jesion wyniosły	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Czajka Oddz.: 10 (wg starego planu 10 f)	
17	jesion wyniosły	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Czajka Oddz.: 10 (wg starego planu 10 f)	
18	jesion wyniosły	j.w.	
19	jesion wyniosły	j.w.	
20	buk pospolity	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Blachownia Oddz.: 148a	
21	buk pospolity	j.w.	
22	buk pospolity	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Blachownia Oddz.: 149b	
23	buk pospolity	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Stampnica Oddz.: 174a	
24	buk pospolity	Nadleśnictwo: Kędzierzyn, Obręb leśny: Kędzierzyn, Leśnictwo: Stampnica Oddz.: 174a	
25	tulipanowiec amerykański	Park w Sławięcicach, między kościołem, a mostkiem dla pieszych na rzece Młynówka, w odległości 5 m od podium	Uchwała nr XVI/180/99 Rady Miejskiej w Kędzierzynie-Koźlu z dn. 30 września 1999 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody drzew rosnących na terenie
26	tulipanowiec amerykański	Park w Sławięcicach, między kościołem, a mostkiem dla pieszych na rzece Młynówka, w odległości 5 m od podium	
27	dąb szypułkowy	Sławięcice, przy drodze nieutwardzonej biegnącej równoległe 100 m od rzeki Kłodnicy przy warsztacie	

28	dąb szypułkowy	Sławięcice, przy drodze nieutwardzonej biegnącej równoległe 100 m od rzeki Kłodnicy, ok. 12 m za ogrodzeniem fermy drobiu	miasta Kędzierzyn-Koźle
29	dąb szypułkowy	Planty w Koźlu, na skrzyżowaniu ulicy Konopnickiej z aleją parkową, 7 m od narożnika ceglanego magazynu, na skraju skarpy drogi asfaltowej	
30	jesion pensylwański	Koźle, na niewielkiej skarpie 12 m od ul. Konopnickiej i ok. 70 m od Budowlanej Spółdzielni Pracy	
31	dąb szypułkowy	Koźle, na posesji domu Pomocy społecznej dla Dzieci, przy ul. Łukasiewicza 9	
32	dąb szypułkowy	Koźle, ul. Łukasiewicza, na skarpie skweru przy parkingu w odległości ok. 120 m od CPN-u w grupie trzech dębów, najbliższy od CPN-u.	
33	dąb szypułkowy	Koźle, ul. Łukasiewicza, na skarpie skweru przy parkingu w odległości ok. 120 m od CPN-u w grupie trzech dębów, drugi mierząc od CPN-u.	
34	dąb szypułkowy	Koźle, ul. Łukasiewicza, na skarpie skweru przy parkingu w odległości ok. 120 m od CPN-u w grupie trzech dębów, trzeci mierząc od CPN-u.	
35	jesion pensylwański	Sławięcice, na skarpie drogi polnej, za zabudowaniami gospodarskimi przy ulicy Pielki 37.	
36	dąb szypułkowy	Sławięcice, na posesji przy ul. J. von Eichendorffa 3b. Przy drodze polnej odchodzącej od krzyża w kierunku ul. Sławięcickiej w odległości 100 m od cmentarza.	
37	dąb szypułkowy	Dąb na bulwarze nad Odrą, obok zabytkowej Śluzy Koźle	
38	platan klonolistny	Platan za budynkiem Urzędu Miasta, obok Straży Miejskiej	
39	klon polny	Klon na Plantach za dawnym magazynem prochu przy ul. Konopnickiej	
40	grab pospolity	Grab trójwierzchołkowy w parku podworskim w Sławięcicach	
41	dąb szypułkowy	Dąb porośnięty kwitnącym bluszczem, po stronie zachodniej starego cmentarza przy ul. Raciborskiej	
42	dąb szypułkowy	Dąb porośnięty kwitnącym bluszczem, po stronie wschodniej starego cmentarza przy ul. Raciborskiej	
43	klon jawor	Jawor porośnięty kwitnącym bluszczem, od północnej strony starego cmentarza przy ul. Raciborskiej w Koźlu	
44	sosna pospolita	Sosna na terenie oddziału obozu Auschwitz w Sławięcicach	
45	sosna pospolita	Sosna wielopniowa przy wewnętrznej skarpie nieczynnego Kanału Kłodnickiego	
46	buk pospolity odm. czerwonołistnej	Buk obok Wydziału Spraw Obywatelskich na ulicy Planetorza 2	
47	dąb szypułkowy	Dąb przy ulicy Partyzantów na terenie kompleksu sportowego „Orlik” przy PSP nr 11	
48	dąb szypułkowy	Dąb rosnący na terenie prywatnej posesji przy ulicy Sławięcickiej 77	

Uchwała Rady Miasta
Kędzierzyn-Koźle Nr
XXXVI/424/13 z dn. 25
kwietnia 2013 r.

49	aleja dębów szypułkowych drzew	Aleja 21 dębów pozostała po zadrzewionej drodze do Bierawy przy ul. Zwycięstwa na Osiedlu Blachownia	
50	dąb szypułkowy	Dąb w parku podworskim w Sławięcicach	Uchwała Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr XLV/415/17 z dn. 29 czerwca 2017 r.
51	wiąz szypułkowy	Wiąz w parku podworskim w Sławięcicach	
52	dąb szypułkowy	Drzewo rosnące przy drodze wjazdowej na teren Zamku Kozielskiego	Uchwała Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle Nr LXIII/598/18 z dn. 30 października 2018 r.
53	klon pospolity	Drzewo rosnące na Kozielskiej Wyspie obok jazu piętrzącego wodę przy zabytkowej śluzie, pierwszej na odrzańskiej drodze wodnej	

15.4 Jednolite części wód powierzchniowych, ich status i stan

Opracowanie własne na podstawie aktualizacji PGW na obszarze dorzecza Odry (2016)

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
RW600016116989	Młynówka	silnie zmieniona	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działania mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW600019116999	Kłodnica od Dramy do ujścia	silnie zmieniona	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody,

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
					generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu/ potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP. Występująca działalność gospodarcza człowieka związana jest ściśle z występowaniem bogactw naturalnych i przemysłowym charakterem obszaru zlewni.
RW6000117169	Kanał Gliwicki	silnie zmieniona	dobry	niezagrożona	–
RW600016117164	Poleśnica	naturalna	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW6000117166	Kanał Kędzierzyński	silnie zmieniona	dobry	niezagrożona	–

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów	
				środowiskowych	odstępstwo
RW600023115972	Dopływ z Brzeżec	naturalna	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
RW600016116992	Cisowa	silnie zmieniona	dobry	niezagrożona	–
RW60001711718	Dopływ w Kędzierzynie - Koźlu	naturalna	dobry	niezagrożona	–
RW600019117159	Odra od wypływu ze zbiornika Polder Buków do Kanału Gliwickiego	silnie zmieniona	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych. Wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie: opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na odcinku cieku istotnego - Odra ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
					opracowaniem dokumentacji projektowej, obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu wyżej wymienionych analiz. W zlewni JCWP występuje presja niska emisja. W programie działań zaplanowano działanie: weryfikacja programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW6000161171429	Olszówka	silnie zmieniona	dobry	niezagrożona	–
RW60001711732	Dopływ spod Większyc	naturalna	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i wiązany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
RW60001911759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	silnie zmieniona	zły	zagrożona	<p>postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.</p> <p>brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja przemysłowa i hydromorfologiczna. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy - Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji hydromorfologicznej i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie "wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Wrocławiu - województwo opolskie, II etap (Dobrzeń)"",</p>

kod JCWP	nazwa JCWP	status/typologia	aktualny stan/potencjał	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	odstępstwo
					którego skutkiem będzie przywrócenie możliwości migracji ichtiofauny na wskazanym odcinku cieków w JCWP.
RW60001711729	Łącka Woda	naturalna	zły	zagrożona	brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizację działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych